

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

Národní orgán pro koordinaci

METODICKÉ DOPORUČENÍ K UKONČOVÁNÍ PROGRAMOVÉHO OBDOBÍ 2014–2020

Verze: 3

Datum aktualizace: červen 2024

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR

Národní orgán pro koordinaci
Odbor řízení a koordinace fondů EU
Staroměstské náměstí 6
110 15 Praha 1

E-mail: nok@mmr.cz

Vydáno Ministerstvem pro místní rozvoj ČR dne 21. června 2024 s účinností od 1. července 2024

Obsah

1	Přehled provedených změn.....	4
2	Úvod	6
3	Přehled legislativy	7
3.1	Evropská legislativa a dokumenty.....	7
3.2	Česká legislativa a dokumenty.....	10
4	Závaznost a účinnost metodického doporučení.....	12
5	Naplnění cílů při uzavírání programu	13
5.1	Výkonnostní rámec.....	13
5.1.1	Vážné selhání v dosažení cílů	14
5.1.2	Postup stanovení finanční opravy u výkonnostního rámce	14
5.2	Indikátory.....	16
5.3	Pravidlo n+3	17
6	Nástroje pro dočerpání alokace programů	18
6.1	Zajištění výdajů na uzavírání programu z technické pomoci	18
6.2	Změny programu	18
6.3	Flexibilita	19
6.4	Přezávazkování.....	22
6.5	Fázování projektů.....	23
6.5.1	Základní pravidla / doporučení pro fázování projektů	23
6.5.2	Fázování projektů zakládajících veřejnou podporu.....	27
6.5.3	Fázování velkého projektu	28
6.5.4	Indikátory u fázování velkého projektu.....	31
6.6	Nedokončené a nefungující projekty.....	32
6.6.1	Rizika u nedokončeného a nefungujícího projektu	34
6.6.2	Problematika uhrazení výdajů na nedokončené a nefungující projekty z vlastních zdrojů	34
6.7	Projekty dotčené probíhajícím šetřením na národní úrovni	36
6.8	Projekty dotčené probíhajícím šetřením OLAF, auditem EK nebo Evropského účetního dvora	37
6.9	Podpora retrospektivních projektů	37
6.10	Zálohové faktury na konci programového období	37
7	Finanční nástroje	39
7.1	Způsobilé výdaje u FN.....	39
7.2	Vyjmutí nevyčerpané alokace z FN.....	40
7.3	Ujištění o využití prostředků z FN	40
7.4	Použití eura	41
7.5	Způsobilost výdajů a příspěvek z programu v případě záruk	42
7.6	Způsobilost nákladů na řízení a poplatků za správu.....	42
7.7	Snížení způsobilých výdajů.....	42

8	Projekty vytvářející příjmy	43
9	Udržitelnost.....	44
10	Závěrečný účetní rok.....	46
	10.1 Refundace souhrnných žádostí a konečná žádost o platbu závěrečného účetního roku.....	46
	10.2 Uzavírání účtů závěrečného účetního roku	47
	10.3 Vymožené nezpůsobilé výdaje po odeslání účetní závěrky závěrečného účetního roku.....	48
11	Závěrečné dokumenty pro uzavírání programu	48
	11.1 Účetní závěrka	48
	11.2 Prohlášení řídicího subjektu a SVDR.....	50
	11.3 Výrok auditora a kontrolní zpráva	51
	11.4 Závěrečná zpráva a výroční zpráva u OP Rybářství	51
12	Archivace.....	53
	12.1 Seznam dokladů a dokumentů pro zajištění auditní stopy.....	53
	12.2 Lhůty pro úschovu dokladů a dokumentů	55
	12.3 Formy úschovy dokladů a dokumentů	57
13	Seznam zkratk.....	59
14	Seznam příloh	61

1 Přehled provedených změn

Tabulka č. 1 - Přehled provedených změn

Kapitola	Předmět aktualizace	Účinnost (den/měsíc/rok)
Celý dokument	Slovo „operace“ bylo nahrazeno slovem „projekty. Zkratka „MD“ byla nahrazena používanější zkratkou „MD UKON“.	1. 7. 2023
Kapitola 2	Upraven text ohledně vydání a znění Pokynů EK k uzavírání.	1. 7. 2023
Kapitola 3.1	Doplněna legislativa EK, která má vazbu na MD UKON.	1. 7. 2023
Kapitola 3.2	Doplněny a upraveny názvy české legislativy, metodických pokynů a doporučení.	1. 7. 2023
Kapitola 5	Upraven text a poznámka č. 2 o informaci k prodloužení konečného data způsobilosti výdajů u EZFRV do 31. 12. 2025. Doplněna informace k počátku způsobilosti výdajů, co se týče projektů řešících dopady pandemie COVID–19 a migrační krize.	1. 7. 2023
Kapitola 5.1.1	Upraven obrázek č. 1 o informaci o naplnění ukazatelů mezi hodnotami od 66 do 84 % na základě zaslané odpovědi od EK a doplněn doprovodný text k obrázku č. 1.	1. 7. 2023
Kapitola 5.2	Doplněna informace k indikátorům v rámci ZZ/VZ OP Rybářství.	1. 7. 2023
Kapitola 6.2	Doplněna informace o možných revizích ve vazbě na vydaná nařízení EK.	1. 7. 2023
Kapitola 6.3 a 6.4	Upraven text a tabulky ve vazbě na zvýšení flexibility nařízením EK FAST–CARE na 15 %.	1. 7. 2023
Kapitola 6.5	Upraven text ve vazbě na změny nařízení EK FAST–CARE týkající se fázování. Doplněna nová kapitola k vydávání právních aktů o poskytnutí podpory v případě fázovaných projektů a v souvislosti s tímto došlo k přeskupení kapitol, zjednodušení a provázání textu.	1. 7. 2023
Kapitola 6.6	Upřesněna definice nedokončeného projektu a doplněny nové texty ve vazbě na zodpovězené dotazy řídicích orgánů. Doplněny změny u nefungujících projektů, které mají vazbu na aktualizaci Pokynů EK k uzavírání, a texty ve vazbě na zodpovězené dotazy řídicích orgánů. Došlo k redukci textu ve vazbě na opakující se informace.	1. 7. 2023
Kapitola 6.7 a 6.8	Kapitoly 6.7 a 6.8, které se týkaly projektů dotčených šetřením na národní úrovni, byly z důvodu zpřehlednění sjednoceny.	1. 7. 2023
Kapitola 6.9	Doplněna nová kapitola k podpoře retrospektivních projektů.	1. 7. 2023
Kapitola 6.10	Doplněna nová kapitola k zálohovým fakturám.	1. 7. 2023
Kapitola 7.2	Upřesněn text ohledně úpravy výkazu výdajů v případě FN.	1. 7. 2023
Kapitola 9	Změněno znění poznámky pod čarou č. 59 týkající se úpravy rozpočtových pravidel.	1. 7. 2023
Kapitola 10	Doplněny informace ke konečné žádosti o platbu a upravena posloupnost textu.	1. 7. 2023
Kapitola 10.1, 10.2	Upřesněn text.	1. 7. 2023
Kapitola 11.1	Upřesněn a doplněn text k využití dočasného vyjmutí výdajů dle čl. 137 obecného nařízení.	1. 7. 2023
Kapitola 11.4	Doplněna informace o zpracování výroční zprávy k FN, která by měla být součástí ZZ a úprava termínů v tabulce č. 9.	1. 7. 2023
Kapitola 12.3	Doplněna informace k nástupnickému OP.	1. 7. 2023
Kapitola 13	Doplněna zkratka MP Certifikace.	1. 7. 2023

Kapitola	Předmět aktualizace	Účinnost (den/měsíc/rok)
Přílohy 1, 3	Aktualizovány přílohy dle aktuálního znění Pokynů EK k uzavírání.	1. 7. 2023
Příloha 4	Aktualizován harmonogram hlavních činností souvisejících s uzavíráním programového období 2014–2020.	1. 7. 2023
Úvod	Doplnění textace ke STEP.	1. 7. 2024
Kapitola 3.1	Doplněna nově vydaná legislativa ze strany EK.	1. 7. 2024
Kapitola 5.1	Doplněna informace o plnění výkonnostního rámce ve vazbě na nařízení SAFE–CARE.	1. 7. 2024
Kapitola 6.2	Doplněna tab. č. 5 Přehled změn programu ve vazbě na zvýšení míry spolufinancování na 100 %	1. 7. 2024
Kapitola 6.4	Specifikace prostředků určených na krytí přezávkování.	1. 7. 2024
Kapitola 6.6	Upravena definice nedokončeného projektu ve vazbě na vydané nařízení STEP.	1. 7. 2024
Kapitola 7 a podkapitoly	Aktualizovány informace k finančním nástrojům.	1. 7. 2024
Kapitola 10 a podkapitoly	Úprava textu a přidání termínů ve vazbě na vydané nařízení STEP.	1. 7. 2024
Kapitola 11 a podkapitoly	Úprava textu a přidání termínů ve vazbě na vydané nařízení STEP.	1. 7. 2024
Kapitola 11.4	Odstraněna povinnost znovuschvalování ZZ po úpravě dle připomínek EK.	1. 7. 2024
Příloha č. 4	Aktualizována příloha č. 4 ve vazbě na vydané nařízení STEP.	1. 7. 2024

2 Úvod

V návaznosti na Oznámení Evropské Komise (dále jen EK) o zpracování Pokynů k uzavírání operačních programů určených k čerpání pomoci z Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu, Fondu soudržnosti a Evropského námořního a rybářského fondu 2014–2020 (dále jen Pokyny EK k uzavírání) bylo ze strany Ministerstva pro místní rozvoj - Národního orgánu pro koordinaci (dále jen MMR–NOK) vypracováno toto **Metodické doporučení k ukončování programového období 2014–2020** (dále jen MD UKON), které je **určené pracovníkům řídicích orgánů** (dále jen ŘO) a **zprostředkujících subjektů** (dále jen ZS), jakož i **pracovníkům Platebního a certifikačního orgánu** (dále jen PCO) a **Auditního orgánu** (dále jen AO).

Cílem MD UKON je definovat na národní úrovni společné základní činnosti, procesní postupy a lhůty, které by měly být dodržovány, aby **došlo ke zdárnému uzavření programů v programovém období 2014–2020**. MD UKON se věnuje také specifickým metodickým oblastem, které vychází jednak z evropské, tak české legislativy. Tyto oblasti MMR–NOK podrobněji popisuje, metodicky rozebírá a přidává k nim zkušenosti a doporučení pro ŘO (viz informace v modrých rámečcích).

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2024/795 ze dne 29. 2. 2024, kterým se zřizuje Platforma strategických technologií pro Evropu, dále jen „STEP“ má rovněž zásadní dopad na programové období 2014–2020. Toto nařízení prodlužuje lhůty týkající se procesů uzavírání až o 1 rok, a to včetně předložení závěrečných dokumentů programu. S ohledem na skutečnost, že využití možností plynoucích z tohoto nařízení je dobrovolné, je plně v kompetenci ŘO, zdali prodloužení lhůt využijí či nikoli. Jednotlivé termíny byly doplněny v relevantních částech metodiky za termíny řádné označením „(STEP)“.

3 Přehled legislativy

Uvedené právní předpisy a metodické dokumenty představují základní výčet stěžejních dokumentů, které je třeba používat v účinném znění ve fázi uzavírání programu v programovém období 2014–2020. ŘO zodpovídají za zajištění informovanosti o platném znění legislativy a metodických dokumentů v rámci celé své implementační struktury.

3.1 Evropská legislativa a dokumenty

- Nařízení Komise (EU) č. 360/2012 ze dne 25. 4. 2012 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis udílenou podnikům poskytujícím služby obecného hospodářského zájmu.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. 12. 2013, o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj (dále jen EFRR), Evropském sociálním fondu (dále jen ESF), Fondu soudržnosti (dále jen FS), Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova (dále jen EZFRV) a Evropském námořním a rybářském fondu (dále jen ENRF), o obecných ustanoveních o EFRR, ESF, FS a ENRF a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (dále jen obecné nařízení).
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1300/2013 ze dne 17. 12. 2013 o FS a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1084/2006.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1301/2013 ze dne 17. 12. 2013 o EFRR, o zvláštních ustanoveních týkajících se cíle Investice pro růst a zaměstnanost a o zrušení nařízení (ES) č. 1080/2006.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1304/2013 ze dne 17. 12. 2013 o ESF a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1081/2006 (dále jen nařízení o ESF).
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 ze dne 17. 12. 2013 o podpoře pro rozvoj venkova z EZFRV a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005.
- Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 480/2014 ze dne 3. 3. 2014, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 o společných ustanoveních o EFRR, ESF, FS, EZFRV, ENRF a o obecných ustanoveních o EFRR, ESF, FS a ENRF.
- Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 215/2014 ze dne 7. 3. 2014, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 o společných ustanoveních o EFRR, ESF, FS, EZFRV, ENRF, o obecných ustanoveních o EFRR, ESF, FS, ENRF, pokud jde o metodiky podpory opatření v souvislosti se změnou klimatu, určování milníků a cílů ve výkonnostním rámci a nomenklaturu kategorií zásahů pro evropské strukturální a investiční fondy.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 508/2014 ze dne 15. 5. 2014 o ENRF a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 2328/2003, (ES) č. 861/2006, (ES) č. 1198/2006 a (ES) č. 791/2007 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1255/2011.
- Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. 6. 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (dále jen GBER).
- Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 1042/2014 ze dne 25. 7. 2014, kterým se doplňuje nařízení (EU) č. 514/2014, pokud jde o určení odpovědných orgánů a jejich řídicí a kontrolní povinnosti a o postavení a povinnosti auditních orgánů.

- Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 821/2014 ze dne 28. 7. 2014, kterým se stanoví pravidla pro uplatňování nařízení (EU) č. 1303/2013 Evropského parlamentu a Rady, pokud jde o podrobná ujednání pro převod a správu příspěvků z programu, podávání zpráv o finančních nástrojích, technické vlastnosti informačních a komunikačních opatření k operacím a systém pro zaznamenávání a uchovávání údajů.
- Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 964/2014 ze dne 11. 9. 2014, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013, pokud jde o standardní podmínky pro finanční nástroje.
- Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1011/2014 ze dne 22. 9. 2014, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013, pokud jde o vzory pro předkládání určitých informací Komisi, a podrobná pravidla týkající se výměny informací mezi příjemci a ŘO, certifikačními orgány, auditními orgány a zprostředkujícími subjekty.
- Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1362/2014 ze dne 18. 12. 2014, kterým se stanoví pravidla pro zjednodušený postup schvalování některých změn operačních programů financovaných z ENRF a pravidla týkající se formy a předkládání výročních zpráv o provádění těchto programů.
- Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2015/207 ze dne 20. 1. 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013, pokud jde o vzory pro zprávu o pokroku, předkládání informací o velkém projektu, společný akční plán, zprávy o provádění pro cíl Investice pro růst a zaměstnanost, prohlášení ŘO, auditní strategii, výrok auditora a výroční kontrolní zprávu a metodiku provádění analýzy nákladů a přínosů.
- Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 2015/1970 ze dne 8. 7. 2015, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 o zvláštní ustanovení k podávání zpráv o nesrovnalostech ohledně EFRR, ESF, FS a ENRF.
- Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2015/1974 ze dne 8. 7. 2015, kterým se stanoví četnost a formát zpráv, jež se týkají nesrovnalostí ohledně EFRR, ESF, FS a ENRF podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013.
- Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 2016/568 ze dne 29. 1. 2016, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 s ohledem na EFRR, ESF, FS a ENRF, pokud jde o podmínky a postupy k rozhodnutí o tom, zda mají částky, které nelze získat zpět, uhradit členské státy.
- Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2016/1157 ze dne 11. 7. 2016, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 964/2014, pokud jde o standardní podmínky pro finanční nástroje, ve vztahu k nástroji pro spoluinvestice a fondu urbanistického rozvoje.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 2018/1046 ze dne 18. 7. 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012.
- Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2019/255 ze dne 13. 2. 2019 o změně prováděcího nařízení (EU) č. 821/2014, kterým se stanoví pravidla pro uplatňování nařízení (EU) č. 1303/2013 Evropského parlamentu a Rady, pokud jde o podrobná ujednání pro převod a správu příspěvků z programu, podávání zpráv o finančních nástrojích, technické vlastnosti informačních a komunikačních opatření k operacím a systém pro zaznamenávání a uchovávání údajů.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2020/460 ze dne 30. 3. 2020, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013 a (EU) č. 508/2014, pokud jde o specifická opatření pro aktivaci investic do systémů zdravotní péče členských států a do jiných odvětví jejich ekonomik v reakci na šíření onemocnění COVID-19 (investiční iniciativa pro reakci na koronavirus).

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2020/558 ze dne 23. 4. 2020, kterým se mění nařízení (EU) č. 1301/2013 a (EU) č. 1303/2013, pokud jde o specifická opatření k zajištění mimořádné flexibility pro využití evropských strukturálních a investičních fondů v reakci na rozšíření onemocnění COVID-19.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2020/2220 ze dne 23. 12. 2020, kterým se stanoví určitá přechodná ustanovení o podpoře z EZFRV a EZZF v letech 2021 a 2022, a kterým se mění nařízení (EU) č. 1305/2013, (EU) č. 1306/2013 a (EU) č. 1307/2013, pokud jde o jejich zdroje a použití v letech 2021 a 2022, a kterým se mění nařízení (EU) č. 1308/2013, pokud jde o zdroje a rozdělení takové podpory v letech 2021 a 2022.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2020/2221 ze dne 23. 12. 2020, kterým se mění nařízení (EU) č. 1303/2013, pokud jde o dodatečné zdroje a prováděcí opatření na pomoc při podpoře zotavení z krize v souvislosti s pandemií COVID-19 a jejími sociálními dopady a při přípravě zeleného, digitálního a odolného oživení hospodářství (REACT-EU).
- Oznámení Evropské komise – Pokyny k uzavírání operačních programů určených k čerpání pomoci z ERDF, ESF, FS a ENRF (2014–2020) (2021/C41/01).
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. 6. 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (dále jen obecné nařízení 2021–2027).
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2022/562 ze dne 6. 4. 2022, kterým se mění nařízení (EU) č. 1303/2013 a (EU) č. 223/2014, pokud jde o Akci v rámci politiky soudržnosti na podporu uprchlíků v Evropě (CARE).
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2022/613 ze dne 12. 4. 2022, kterým se mění nařízení (EU) č. 1303/2013 a (EU) č. 223/2014, pokud jde o zvýšené předběžné financování ze zdrojů REACT-EU a stanovení jednotkových nákladů.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2022/2039 ze dne 19. 10. 2022, kterým se mění nařízení (EU) č. 1303/2013 a nařízení (EU) č. 2021/1060, pokud jde o dodatečnou flexibilitu pro řešení důsledků vojenské agrese Ruské federace FAST (flexibilní pomoc územím) –CARE.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2023/435 ze dne 27. 2. 2023, kterým se mění nařízení (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 2021/1060 a (EU) č. 2021/1755 a směrnice 2003/87/ES (SAFE-CARE).
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/795 ze dne 29. 2. 2024, kterým se zřizuje Platforma strategických technologií pro Evropu (STEP) a mění směrnice 2003/87/ES a nařízení (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 a (EU) 2021/241 (STEP).
- Member States questions within the Framework of the EGESIF discussion on the draft Closure Guidelines of 10. 3. 2021.
- Guidance on sampling methods for audit authorities Programming periods 2007–2013 and 2014–2020 (EGESIF_16-0014-01).
- Pokyny pro Komisi a členské státy ke společné metodice pro hodnocení systémů řízení a kontroly v členských státech (EGESIF_14-0010-final).
- Pokyny pro členské státy k auditům účetních závěrek (EGESIF_15_0016-04 – revize 2018).
- Pokyny pro členské státy k odňatým částkám, částkám získaným zpět, částkám, jež mají být získány zpět, a částkám, které nelze získat zpět (EGESIF_15_0017-04 – revize 2018).

- Pokyny pro členské státy k sestavování, kontrole a schvalování účetní závěrky (EGESIF_15_0018-04 – revize 2018).
- Pokyny pro členské státy k výroční kontrolní zprávě a výroku auditora, jež mají předkládat auditní orgány a k zpracování chyb zjištěných auditními orgány za účelem stanovení a vykazování spolehlivé celkové zbytkové chybovosti (EGESIF_15_0002-04 – revize 2018).
- Pokyny pro členské státy k vypracování prohlášení řídicího subjektu a shrnutí výsledků za daný rok (EGESIF_15_0008-05 – revize 2018).

3.2 Česká legislativa a dokumenty

- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (dále jen rozpočtová pravidla pro územní rozpočty), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZVZ).
- Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška č. 5/2014 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků a rozpočtů dobrovolných svazků obcí.
- Vyhláška č. 367/2015 Sb., o zásadách a lhůtách finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy a Národním fondem.
- Vyhláška č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby.
- Vyhláška č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku.
- Vyhláška č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů.
- Metodický pokyn finančních toků programů spolufinancovaných z Evropských strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského námořního a rybářského fondu na programové období 2014–2020 (dále jen MPFT).
- Metodický pokyn certifikace výdajů pro programové období 2014–2020 (dále jen MP Certifikace).
- Metodický pokyn pro realizaci/přípravu rozpočtu za oblast EU/finančních mechanismů.
- Metodický pokyn pro monitorování implementace ESI fondů pro programové období 2014–2020.

- Metodický pokyn pro způsobilost výdajů a jejich vykazování v programovém období 2014–2020.
- Metodická příručka pro projekty vytvářející příjmy v programovém období 2014–2020.
- Metodický pokyn pro využívání integrovaných nástrojů v programovém období 2014–2020.
- Metodické doporučení pro oblast veřejné podpory v programovém období 2014–2020.
- Metodické doporučení pro implementaci finančních nástrojů v programovém období 2014–2020.
- Metodický pokyn pro řízení výzev, hodnocení a výběr projektů v programovém období 2014–2020.

4 Závaznost a účinnost metodického doporučení

Toto MD UKON je doporučující pro všechny ŘO/ZS zapojené do implementace EFRR, ESF, FS, EZFRV, ENRF, pokud není níže uvedeno jinak.

MD UKON **neupravuje** činnosti, postupy a lhůty pro:

- **nositele integrovaných nástrojů**, kteří postupují podle pravidel definovaných v Metodickém pokynu pro využití integrovaných nástrojů v období 2014–2020;
- **programy Evropské územní spolupráce**;
- **Program rozvoje venkova**, který má vlastní specifické postupy.

MD UKON bude aktualizováno dle potřeby a po projednání prostřednictvím Pracovní skupiny pro ukončování 2014–2020.

MD UKON a všechny jeho aktualizace nabydou účinnosti zpravidla 1. den třetího měsíce po měsíci, kdy bylo MD UKON nebo jeho aktualizovaná verze vydána s tím, že vždy bude přihlédnuto k rozsahu provedených změn tak, aby subjekty implementační struktury měly možnost zapracovat a aplikovat změny do své řídicí dokumentace.

MMR–NOK je povinen při prvním vydání a veškerých následných aktualizacích MD UKON zveřejnit na zastřešujících webových stránkách fondů¹ a zároveň o jeho aktualizacích informovat ŘO, PCO, AO prostřednictvím Pracovní skupiny pro ukončování 2014–2020.

¹ Aktuálně na webu www.dotaceEU.cz.

5 Naplnění cílů při uzavírání programu

Konečné datum způsobilosti výdajů je stanoveno v čl. 65 odst. 2 obecného nařízení, a to na 31. 12. 2023². V souladu s čl. 65 odst. 2 obecného nařízení jsou za způsobilé považovány takové výdaje, které vznikly příjemci a byly uhrazeny v období ode dne předložení programu EK nebo od 1. 1. 2014 (podle toho, co nastane dříve) do 31. 12. 2023². Příspěvek z EZFRV na výdaje lze poskytnout jen tehdy, jestliže byla odpovídající podpora platební agenturou skutečně vyplacena mezi 1. 1. 2014 a 31. 12. 2025.

Výdaje, které se stávají způsobilými v důsledku změny programu, jsou podle čl. 65 odst. 9 obecného nařízení **způsobilé až ode dne, kdy byla žádost o změnu programu předložena EK,** nebo uplatní-li se čl. 96 odst. 11 obecného nařízení, ode dne, kdy vstupuje v platnost rozhodnutí o změně programu. Odchylně od tohoto odstavce 9 platí, že výdaje na projekty, které řeší důsledky:

- krize v souvislosti s šířením onemocnění COVID–19, jsou způsobilé ode dne 1. 2. 2020,
- migračních výzev v souvislosti s vojenskou agresí Ruské federace, jsou způsobilé ode dne 24. 2. 2022.

Pravidlo způsobilosti výdajů stanoví, že vzniklé způsobilé výdaje příjemce musí být uhrazeny nejpozději do 31. 12. 2023 (v případě EZFRV do 31. 12. 2025). Úhrada výdajů (např. odesláním platby z bankovního účtu) může být kromě příjemce provedena např. bankou, finanční institucí, případně dalším subjektem. Podmínkou využití této možnosti je nezbytnost zachování auditní stopy, dostatečný popis finančních toků mezi zapojenými subjekty a nastavení takových smluvních vztahů, které zaručí součinnost zapojených subjektů.³ **Proplacení výdajů příjemci ze strany ŘO/ZS může proběhnout i po tomto datu.**

5.1 Výkonnostní rámec

EK vyhodnotí dosažení cílových hodnot indikátorů, klíčových kroků implementace a finančních ukazatelů ve výkonnostním rámci **na základě hodnot reportovaných v závěrečné zprávě o provádění programu** (dále jen ZZ) či v **poslední výroční zprávě o provádění Operačního programu Rybářství** (dále jen VZ OP Rybářství). **Požadavky na plnění výkonnostního rámce se netýkají zdrojů REACT–EU,** což vychází z čl. 92b odst. 13 písm. c) obecného nařízení, a podpory v rámci SAFE–CARE, což vychází z čl. 25b odst. 4 obecného nařízení.

Pokud EK na základě vyhodnocení plnění výkonnostního rámce rozhodne, že **došlo k vážnému selhání v dosažení cílů, může navrhnout finanční opravu** (blíže viz kapitola 5.1.1 a 5.1.2). ŘO může významnost tohoto rizika snížit tím, že předloží EK ke schválení **žádost o změnu** cílových hodnot indikátorů, klíčových kroků implementace a finančních ukazatelů (termíny blíže viz kapitola 6.2). Takový krok však musí ŘO řádně zdůvodnit a lze ho učinit **pouze na základě následujících důvodů:**

- pokud došlo k **významným změnám ekonomických, environmentálních a pracovních** podmínek na trhu v členském státě nebo regionu;
- pokud ŘO provedl realokaci finančních prostředků mezi prioritami;
- pokud plnění cílů výkonnostního rámce ovlivnily fázované projekty;
- pokud ŘO na základě nesprávných předpokladů podhodnotil nebo nadhodnotil cíle ve výkonnostním rámci v souladu s čl. 5 odst. 6 nařízení Komise č. 215/2014.

² Pro prostředky REACT–EU platí stejné konečné datum způsobilosti jako pro ostatní prostředky z ESI fondů (dle čl. 65 odst. 2 obecného nařízení). Pro prostředky EZFRV bylo konečné datum způsobilosti výdajů prodlouženo do 31. 12. 2025 (dle čl. 2 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2020/2220).

³ Bližší informace lze nalézt v Metodickém stanovisku ministryně pro místní rozvoj č. 4 k Metodickému pokynu pro způsobilost výdajů a jejich vykazování v programovém období 2014–2020, vydaného kvůli promítnutí vydaných metodických doporučení v souvislosti s nálezem COVID–19 a dalších dílčích úprav v oblasti časové způsobilosti výdajů a veřejné podpory.

5.1.1 Vážné selhání v dosažení cílů

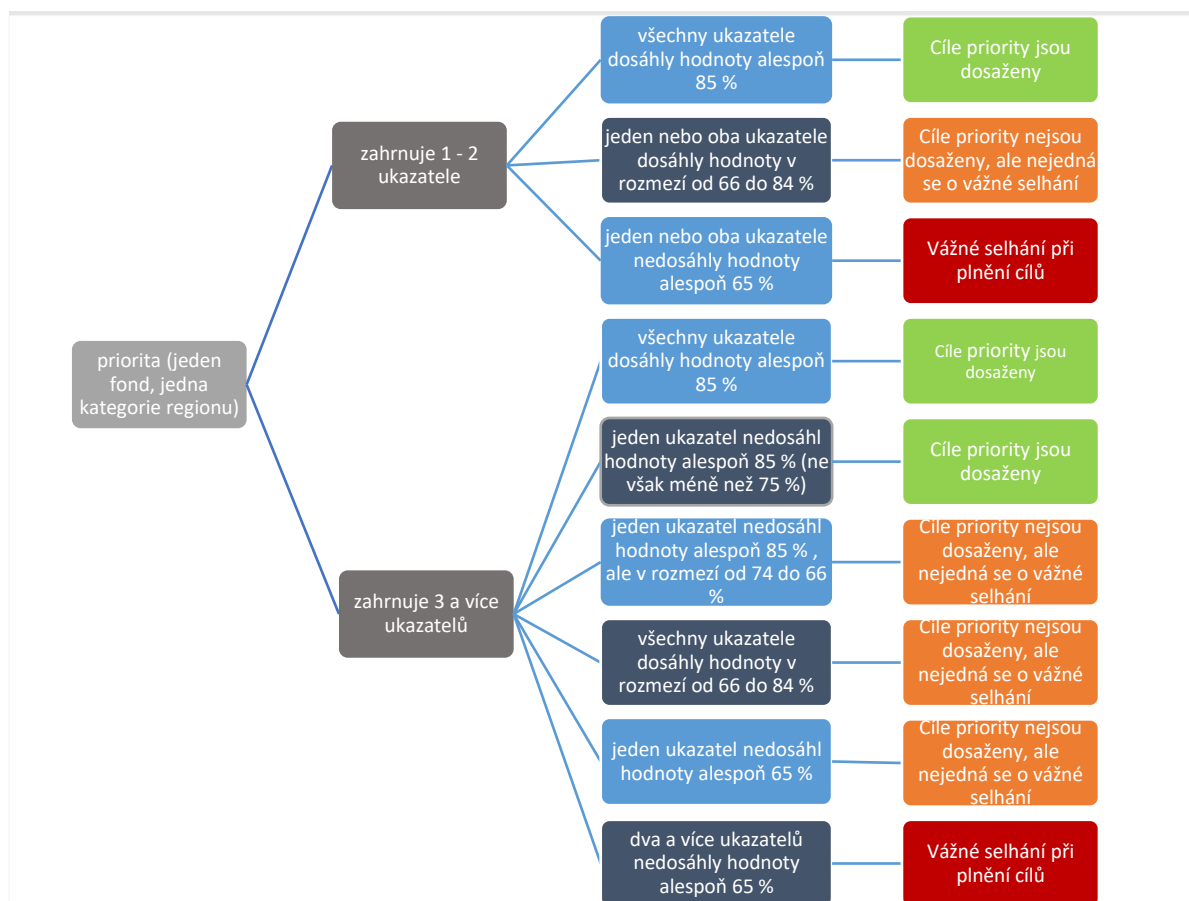
Vážné selhání v dosažení cílů, které jsou navázány na indikátory, klíčové kroky implementace a finanční ukazatele, mohou vyústit ve finanční opravu, pokud **jsou kumulativně naplněny podmínky nastavené v čl. 22 odst. 7 obecného nařízení** (citace z nařízení viz níže).

Čl. 22 odst. 7 obecného nařízení 2014–2020

Pokud EK na základě přezkumu ZZ a poslední VZ OP Rybářství zjistí závažné selhání při plnění cílů týkajících se pouze finančních ukazatelů a ukazatelů výstupu a klíčových kroků implementace stanovených ve výkonnostním rámci z důvodu jasně zjištěných nedostatků v provádění, o nichž EK již dříve informovala podle čl. 50 odst. 8 po úzkých konzultacích s dotčeným členským státem, a členský stát neučinil potřebná nápravná opatření, aby tyto nedostatky odstranil, může EK bez ohledu na čl. 85 v souvislosti s dotýcnými prioritami uplatnit finanční opravy v souladu s pravidly pro daný fond.

Dosažení cílů při uzavírání programu bude vyhodnoceno EK za každý fond a kategorii regionu v souladu s kritérii stanovenými v čl. 6 odst. 2, 3 a 4 prováděcího nařízení Komise (EU) č. 215/2014, a to následovně (viz obrázek č. 1). **Pokud nejsou dosaženy cíle priority, ale zároveň se nejedná o vážné selhání při plnění cílů, EK neuplatní finanční opravu.** Je však nutné v ZZ/VZ OP Rybářství **okomentovat příčiny**, které vedly k nedosažení cílů priority a opatření, která ŘO přijal.

Obrázek č. 1 - Kritéria EK pro určení vážného selhání při plnění cílů priority

5.1.2 Postup stanovení finanční opravy u výkonnostního rámce

V souladu s čl. 2 nařízení Komise v přenesené pravomoci č. 480/2014 budou finanční opravy stanoveny paušální sazbou s ohledem na výši tzv. koeficientu plnění/absorpce. Ten se vypočítá dle postupu níže.

- Jako první ŘO vypočítá konečnou míru plnění ukazatele výstupu, který je zařazen do výkonnostního rámce, a to tak, že konečnou dosaženou hodnotu u každého ukazatele výstupu v rámci dané priority vydělí příslušnou konečnou cílovou hodnotou pro rok 2023, která je uvedena u daného ukazatele výstupu (viz tabulka č. 2, sloupec H).

Tabulka č. 2 – Konečná míra plnění za jednotlivé ukazatele výstupu a finanční ukazatele na úrovni jedné priority

Typ indikátoru	Indikátor nebo klíčový krok provádění	Měrná jednotka	Fond	Kategorie regionu	Konečná cílová hodnota (2023)	Konečná dosažená hodnota (2023)	Konečná míra plnění ukazatele v %
A	B	C	D	E	F	G	$H = (G/F) \times 100$
Finanční ukazatel	Celkové certifikované způsobilé výdaje	EUR	EFRR	MRR	914 492 548	900 000 000	98
				VRR	48 299 224	45 000 000	93
Výstup	Počet revitalizovaných památkových objektů	Objekty	EFRR	MRR	120	70	58
Výstup	Počet pořízených informačních systémů	Počet IS	EFRR	MRR	493	280	57
				VRR	11	12	109
Výstup	Počet územních plánů, regulačních plánů a územních studií	Dokumenty	EFRR	MRR	390	300	77

Pozn.: méně rozvinuté regiony (dále jen MRR), více rozvinuté regiony (dále jen VRR)

- Druhý krok je stanovení průměrné hodnoty konečné míry plnění u všech ukazatelů výstupů, které spadají do dané priority, fondu a kategorie regionu. Ta se stanoví tak, že součet konečné míry plnění ukazatelů u všech ukazatelů výstupů (sčítají se i hodnoty konečné míry plnění ukazatelů nad 100 %), které spadají do dané priority, fondu a kategorie regionu, se vydělí počtem ukazatelů v dané prioritě, fondu a kategorie regionu. Je-li vypočtená konečná míra plnění vyšší než 100 %, použije se pro tento účel hodnota 100 % (viz tabulka č. 3, sloupec D u VRR). Pokud se priorita týká více než jednoho ESI fondu nebo kategorie regionu, je potřeba spočítat konečnou míru plnění za jednotlivé fondy a kategorie regionu (viz tabulka č. 3, sloupec D).

Tabulka č. 3 – Výpočet koeficientu plnění/absorpce na úrovni priority, fondu a kategorie regionu

Priorita	Fond	Kategorie regionu	Konečná míra plnění ukazatele výstupu	Konečná míra plnění finančního ukazatele	Koeficient plnění / absorpce
A	B	C	D	E	$F = D/E$
3	EFRR	MRR	64 %	98 %	65 %
		VRR	109 %	93 %	107 %

Průměr míry plnění ukazatele výstupu za MRR

Riziko uplatnění finanční opravy 5 % u MRR

Míra plnění u VRR 109 % se snižuje na 100 %

- Za třetí je potřeba vypočítat konečnou dosaženou hodnotu u finančních ukazatelů, které jsou zvolené pro výkonnostní rámec v rámci dané priority, fondu a kategorie regionu. Tu vypočítá ŘO tak, že konečnou dosaženou hodnotu u finančního ukazatele vydělí příslušnou cílovou hodnotou pro rok 2023. Výsledkem je pak konečná míra plnění vyjádřená jako procento cílové hodnoty. Je-li vypočtená konečná míra plnění vyšší než 100 %, použije se pro tento účel hodnota 100 %. I zde platí, že pokud se priorita týká více než jednoho ESI fondu nebo kategorie regionu, je potřeba spočítat konečnou míru plnění finančního ukazatele za jednotlivé fondy a kategorie regionu (viz tabulka č. 3, sloupec E).

- Předposledním krokem je určení tzv. koeficientu plnění/absorpce. Ten ŘO vypočítá tak, že průměr hodnot konečné míry plnění u všech ukazatelů výstupů zvolených pro výkonnostní rámec v rámci dané priority, fondu, kategorie regionu (viz tabulka č. 3, sloupec D) vydělí konečnou mírou plnění finančního ukazatele zvoleného pro výkonnostní rámec v rámci dané priority (viz tabulka č. 3, sloupec E). ŘO tak získá koeficient plnění / absorpce, který následně porovnává s tabulkou pro určení finanční opravy (viz tabulka č. 4).

Tabulka č. 4 - Výše finanční opravy podle vypočteného koeficientu plnění/absorpce

Výše koeficientu plnění / absorpce	Výše paušální sazby
A	B
60 % ≤ koeficient < 65 %	5 %
50 % ≤ koeficient < 60 %	10 %
0 % < koeficient < 50 %	25 %

- EK začne hodnotit naplnění cílů výkonnostního rámce od okamžiku obdržení ZZ/VZ OP Rybářství. V hodnocení zohlední také uplatnění flexibility, které je ŘO umožněno.
- Paušální sazba se uplatní na příspěvky z ESI fondů určené na základě výdajů vykázaných členskými státy v rámci priority, která splňuje podmínky uvedené v čl. 22 odst. 7 prvním pododstavci obecného nařízení, a to po uplatnění jakýchkoli jiných finančních oprav.
- U priorit týkajících se více než jednoho ESI fondu či kategorie regionů se paušální sazba uplatní na každý jednotlivý ESI fond nebo kategorii regionů.
- Vnější faktory, které se podílely na vážném nesplnění cílů, jež nejsou uvedeny v čl. 22 odst. 7 třetím pododstavci obecného nařízení, se posuzují případ od případu. Finanční opravu lze snížit až o 50 % při zvážení rozsahu vlivu těchto faktorů na vážné nesplnění cílů. Pokud by uplatnění paušální sazby (viz tabulka č. 4, sloupec B) bylo nepřiměřené, výše finanční opravy se sníží.

5.2 Indikátory

Každý specifický cíl, kterého má být dosaženo v programovém dokumentu, má stanovené indikátory (výstupové i výsledkové) a finanční ukazatele. ŘO vyplňuje tyto údaje do ZZ pomocí vzorových tabulek 1, 2, 3 a 4 uvedených v příloze V prováděcího nařízení Komise (EU) č. 2015/207. V případě OP Rybářství se údaje o míře naplnění věcných indikátorů vyplňují v poslední VZ OP Rybářství pomocí vzorových tabulek 1, 2 a 3 uvedených v příloze prováděcího nařízení Komise (EU) č. 1362/2014.

Do ZZ/VZ OP Rybářství lze v případě plnění výkonnostního rámce zahrnout pouze hodnoty indikátorů, které byly reálně dosaženy do 31. 12. 2023 podle čl. 6 nařízení Komise č. 215/2014. U ostatních indikátorů a finančních ukazatelů je možné do ZZ/VZ OP Rybářství zahrnout hodnoty indikátorů dosažené do předložení ZZ/VZ OP Rybářství EK.

ŘO jsou povinny zahrnout do ZZ/VZ OP Rybářství následující informace:

- kumulativní (u ESF – roční) hodnoty naplnění výstupových a výsledkových indikátorů dosažených k datu 31. 12. 2023; u výstupových indikátorů (u EFRR a FS) a u výstupových a výsledkových indikátorů (u ESF) se hodnoty budou vztahovat k projektům, které jsou spolufinancovány programem;
- stručný popis problémů, které ovlivnily dosažení stanovených cílů;
- u výsledkových indikátorů (u EFRR a FS) využije ŘO informace ze statistik či jiných informačních zdrojů (např. evaluace, průzkumy) dostupné k datu 31. 12. 2023; hodnoty naplnění indikátorů v tomto případě zahrnují jak příspěvek programu, tak příspěvky dalších zdrojů. Pokud údaje pro rok 2023 nemá ŘO k dispozici v době generování dat (termíny generování viz kapitola 11.4), provede aktualizaci ZZ/VZ OP Rybářství ve spolupráci s MMR–NOK do doby zaslání závěrečných dokumentů EK. Pokud údaje pro rok 2023 nemá ŘO k dispozici ani do doby zaslání závěrečných dokumentů EK, bude v ZZ/VZ OP Rybářství uvedena hodnota pro rok 2022 s tím, že absenci údajů za rok 2023 ŘO jasně v ZZ/VZ OP

Rybářství zdůvodní. V případě, že EK vrátí ZZ/VZ OP Rybářství s připomínkami, může ŘO doplnit ZZ/VZ OP Rybářství údaji za rok 2023, pokud budou před opětovným předložením ZZ/VZ OP Rybářství k dispozici.

ŘO by měl v ZZ/VZ OP Rybářství okomentovat hodnoty indikátorů dosažené k 31. 12. 2023 (případně k pozdějšímu datu do předložení závěrečných dokumentů), **zejména v případech, kdy se výrazně liší od stanovených cílů (tj. dosažené plnění je nižší/vyšší o alespoň 20 % cílové hodnoty)**. Pokud se ŘO rozhodne, na základě pravidelného monitorování naplnění indikátorů, pro změnu cílových hodnot indikátorů, měl by tak učinit nejpozději do 31. 12. 2022. Po tomto datu je možná už jen změna cílových hodnot indikátorů způsobená změnami alokací pro danou prioritu nebo fázováním projektů. Dosažení cílů bude posouzeno EK s přihlédnutím k informacím poskytnutým v ZZ/VZ OP Rybářství, zejména k popisu problémů, které vedly k nedosažení stanovené cílové hodnoty.

U fázovaných projektů (blíže viz kapitola 6.5) se v ZZ/VZ OP Rybářství uvedou pouze výstupy skutečně dosažené ve fázi zahrnuté v období 2014–2020. Ostatní výstupy (společně se souvisejícími výdaji) musí být vykázány v období 2021–2027.

U nefungujících projektů (blíže viz kapitola 6.6) by měly být v ZZ/VZ OP Rybářství uváděny pouze výstupy skutečně dosažené na základě výdajů deklarovaných v programu. V určitých případech to bude znamenat, že bude hlášen nulový výstup. Výstupy dosažené nefungujícími projekty budou posouzeny EK po 15. 2. 2027. Do tohoto termínu bude nezbytné, aby nefungující projekty příjemce fyzicky dokončil a zajistil tak naplnění cíle.

Pokud ŘO plánuje provést změnu cílových hodnot indikátorů, u kterých hrozí riziko nenaplnění o více než 20 % cílové hodnoty, měl by takovou změnu zaslat EK ke schválení nejpozději do 31. 12. 2022 přes SFC2014. Podkladem pro změnu cílových hodnot by měla být kvalitně zpracovaná analýza / evaluace. Změnu cílových hodnot indikátorů musí schválit monitorovací výbor. Klíčové je u revidované cílové hodnoty uvést kvalitní argumentaci, proč nedošlo k naplnění cílové hodnoty a jaká opatření ŘO přijal proto, aby se snažil cílovou hodnotu indikátorů naplnit. Ideální také je, pokud riziko nenaplnění cílové hodnoty některého indikátoru ŘO řídí, není nahodilé a pravidelně na něj upozorňuje na jednání monitorovacího výboru, anebo ve výročních zprávách zasílaných EK.

5.3 Pravidlo n+3

Pravidlo n+3 se naposledy uplatní na alokaci roku 2019, tedy k 31. 12. 2022. Alokace roku 2020 a prostředky REACT–EU podléhají pravidlům zrušení závazku až při uzavírání programu. Nevyužité závazky budou během uzavírání programu v souladu s čl. 86 odst. 2 obecného nařízení zrušeny. Ke zrušení části závazků může dojít také v případě, že ŘO nepředloží EK v termínu některý z dokumentů k uzavírání (blíže viz kapitola 11).

6 Nástroje pro dočerpání alokace programů

Veškeré změny a opatření, které ŘO plánuje provést v rámci činností spojených s uzavíráním daného programu, je žádoucí posoudit nejen z pohledu maximálního a efektivního dočerpání programu, ale zejména je nezbytné je promítnout v rámci řídicí dokumentace, vydávaných příruček a rovněž tak je umožnit ve výzvě či upravit v navazujících právních aktech o poskytnutí podpory.

6.1 Zajištění výdajů na uzavírání programu z technické pomoci

Činnosti spojené s uzavíráním programů 2014–2020, které již nelze hradit z technické pomoci (dále jen TP) těchto programů, je možné hradit z TP navazujících programů 2021–2027 nebo OP Technická pomoc 2021–2027, pokud to umožňují pravidla způsobilosti programu 2021–2027. U programů 2014–2020, jejichž výdaje TP nejsou způsobilé v navazujícím programu nebo OP Technická pomoc 2021–2027, budou muset být způsobilé výdaje hrazeny z národních zdrojů. Obdobně je možné podle čl. 59 odst. 1 obecného nařízení využít alokace TP programu období 2014–2020 pro potřeby přípravy a realizace počáteční fáze programu období 2021–2027, a to do konce data způsobilosti výdajů v období 2014–2020, tj. do 31. 12. 2023 (v případě EZFRV do 31. 12. 2025). Pro aktivity, které budou takto financovány, platí následující podmínky:

- **aktivity** související s přípravou a realizací počáteční fáze programu v období 2021–2027 **musí být jednoznačně uvedeny v programovém dokumentu 2014–2020** a ve vyhlášené výzvě;
- musí **existovat zřetelná vazba mezi navrhovanými aktivitami a přípravou a realizací** počáteční fáze programu období 2021–2027;
- musí **splňovat podmínky způsobilosti** podle evropských i vnitrostátních pravidel, která platí pro období 2014–2020;
- musí **splňovat kritéria pro výběr projektů TP**.

Pro celý proces uzavírání programů musí být na ŘO k dispozici odpovědné osoby, které budou zajišťovat nezbytné administrativní kroky spojené s uzavíráním těchto programů, jakož i komunikaci s PCO, AO, MMR–NOK, a následně i s EK.

Zajištění financování výdajů programů 2021–2027 z technické pomoci 2014–2020

Z TP programu 2014–2020 je možné financovat některé výdaje navazujícího programu 2021–2027. Pokud se ŘO k tomuto kroku rozhodne, doporučujeme zkontrolovat, zda jsou aktivity v programovém dokumentu 2014–2020 v tomto směru jednoznačně popsány. Pokud se například jedná o podporu publicity nového programu 2021–2027, je vhodné upravit i Komunikační strategii/plán, který následně projedná ŘO na jednání monitorovacího výboru.

6.2 Změny programu

ŘO může provádět změny programu podle čl. 30 obecného nařízení i ve fázi uzavírání programu. EK stanovila pro určité typy změn nejzazší termíny pro jejich provedení (viz poslední sloupec v tabulce č. 5). Přehled změn programu i s termíny jsou uvedeny v tabulce č. 5.

Ve fázi uzavírání programu mohou ŘO využít i čl. 30 odst. 5 obecného nařízení, který umožňuje ŘO převést částku ve výši až 8 % přidělu ke dni 1. 2. 2020 v případě priority a nejvýše 4 % alokace programu na jinou prioritu téhož fondu, kategorie regionu a programu. Takové převody považuje EK za nepodstatnou změnu programu, která nevyžaduje schválení EK. ŘO zajistí schválení této změny na monitorovacím výboru a následně EK změny oznámí, a to nejpozději do 31. 12. 2023.

Čl. 30 odst. 6 obecného nařízení také umožňuje převádět prostředky EFRR, ESF a FS v rámci prioritní osy stejného fondu, kategorie regionu a programu mezi tematickými cíli. ŘO zajistí schválení této změny na monitorovacím výboru a následně EK změny oznámí, a to nejpozději do 31. 12. 2023.

Tabulka č. 5 - Přehled změn programu s nejzazšími termíny jejich provedení

Předmět změny	Termín vložení žádosti o změnu do SFC2014 za účelem finalizace žádosti a autorizace MMR–NOK a PCO	Nejzazší termín zaslání žádosti o změnu EK přes SFC2014	Nejzazší termín pro provedení změny programu
Převedení prostředků mezi ESI fondy nebo mezi programy ⁴	-	-	31. 12. 2020
Změna cílových hodnot indikátorů, klíčových kroků implementace a finančních ukazatelů ⁵	15. 9. 2022	30. 9. 2022	31. 12. 2022
Převedení prostředků mezi prioritami v rámci jednoho programu, jednoho fondu a jedné kategorie	15. 9. 2023	30. 9. 2023	31. 12. 2023
Změny finančních plánů, které jsou podle čl. 30 odst. 5 obecného nařízení považovány za nepodstatné	15. 12. 2023	31. 12. 2023	31. 12. 2023
Změny finančních plánů ve vazbě na zvýšení míry spolufinancování na 100 %	15. 7. 2024 15. 7. 2025 (STEP)	31. 7. 2024 31. 7. 2025 (STEP)	31. 7. 2024 ⁶ 31. 7. 2025 (STEP) ⁶

6.3 Flexibilita

Nařízení EP a Rady (EU) č. 2020/558, které doplňuje do obecného nařízení do čl. 130 odst. 3, umožňuje využít při uzavírání programu flexibilitu⁷. Předpokladem pro využití flexibility je přezávazkování nad rámec alokace dané prioritní osy, které bude vykázané v žádostech o průběžnou platbu v závěrečném účetním roce. Takto vykázané přezávazkování až do výše 115 % alokace jedné či více prioritních os lze uplatnit jako „15% flexibilitu“ při výpočtu platby konečného zůstatku. Tímto způsobem je možné pokrýt nedočerpání alokace jedné či více prioritních os prioritními osami ze stejného fondu a kategorie regionu, kde naopak dochází k přečerpání. Kumulativní hodnota průběžných plateb a platby konečného zůstatku však nepřesáhne 100 % alokace programu.

Flexibilitu je možné využít pouze mezi prioritními osami stejného fondu a stejné kategorie regionu. V případě dodatečně přidělené alokace v rámci REACT–EU je možné využít flexibilitu pouze mezi prioritními osami, na které jsou přiděleny prostředky REACT–EU. V případě, že je pro REACT–EU vyčleněna pouze jedna prioritní osa, nelze flexibilitu využít.

⁴ Výjimkou jsou převody zdrojů mezi ESI fondy a programy v rámci investičního nástroje REACT–EU, kde jsou umožněny finanční převody ještě v roce 2021 a 2022. Vzhledem k tomu, že pro investiční nástroj REACT–EU byl vybrán pouze Integrovaný regionální operační program, je tato výjimka pro ČR nerelevantní.

⁵ EK nedoporučuje měnit cíle po roce 2022, s výjimkou případů, kdy je revize způsobena změnami alokací pro danou prioritu nebo fázováním určitých projektů.

⁶ Změna finančních tabulek ve vazbě na zvýšení míry spolufinancování na 100 % musí být učiněna nejpozději do předložení poslední žádosti o platbu na EK. V případě ŘO, kteří nevyužijí STEP, platí termín do 31. 7. 2024. ŘO, kteří využijí STEP, tak zde platí termín do 31. 7. 2025.

⁷ Flexibilita se týká také ENRF.

Úroveň programu, resp. fondu a kategorie regionu

Příspěvek EU v rámci platby konečného zůstatku za program, resp. fond a kategorii regionu nepřekročí maximální výši příspěvku EU na úrovni programu, fondu a kategorie regionu stanovenou v rozhodnutí EK o schválení příslušného programu, případně v revizi tohoto rozhodnutí, pokud došlo v programu v průběhu provádění k realokaci prostředků nebo zohlednění zrušení závazku. Dále příspěvek EU v rámci platby konečného zůstatku za program, resp. fond nepřekročí vykázané způsobilé veřejné výdaje (tj. příspěvku z národních veřejných a evropských zdrojů).

Úroveň prioritní osy⁸

Příspěvek EU při platbě konečného zůstatku nepřekročí, na úrovni prioritní osy, kategorie regionu a fondu částku odpovídající výši deklarovaných (tj. skutečně vykázaných) způsobilých výdajů (celkových nebo veřejných v závislosti na programu) vynásobených mírou spolufinancování EU. Současně ale příspěvek EU na úrovni prioritní osy (za každou jednu kategorii regionu a jeden fond v rámci osy, kde je členění relevantní) může překročit objem příspěvku EU stanovený v rozhodnutí EK maximálně o 15 %.

Flexibilita u dané prioritní osy bude využita k pokrytí nedočerpání výdajů u jedné nebo více prioritních os. EK nestanoví v tomto ohledu žádná pravidla.

V následujících tabulkách jsou uvedeny praktické příklady uplatnění flexibility u programů s výpočtem žádosti z veřejných či celkových výdajů, s jednou či více kategoriemi regionu. V případě vícefondového programu se vytváří kalkulace za každý fond zvlášť. Na daný fond se tedy vztahuje jedna z níže uvedených kalkulací v závislosti na kombinaci způsobu výpočtu žádosti s jednou či více kategoriemi regionu.

Tabulka č. 6 – Příklad využití flexibility v případě OP TP a OP Rybářství s výpočtem žádosti z veřejných způsobilých výdajů a s jednou kategorií regionu, resp. bez kategorie regionu (v tis. EUR)

FINANČNÍ PLÁN				Vykázané způsobilé výdaje	Výpočet na úrovni prioritní osy				Výpočet na úrovni OP
Priorita	Veřejné způsobilé výdaje	Příspěvek EU	Míra spoluf. EU v %	Veřejné výdaje	Vypočtený příspěvek EU	% podíl na alokaci	Limit flexibility 115 %	Finální částka po prioritách	
	A	B	$C = B / A$	D	$E = D * B / A$	$F = E / B$	$H = B * 115\%$	$J = \min(E, H)$	$L = \min(J, B)$
PO 1	95 000	81 000	85	100 000	85 263	105,3	93 150	85 263	
PO 2	60 000	45 000	75	54 000	40 500	90,0	51 750	40 500	
PO 3	61 000	52 000	85	71 000	60 525	116,4	59 800	59 800	
OP celkem	216 000	178 000		225 000	186 288	104,7	204 700	185 563	178 000

Limit flexibility se vypočte jako 115 % alokace příspěvku EU jednotlivých prioritních os z finančního plánu. Výsledná částka čerpání zároveň nesmí přesáhnout celkový alokovaný příspěvek EU z finančního plánu za program. V uvedeném případě vypočtený příspěvek EU přesahuje limit flexibility na prioritní ose 3 a zároveň finální částka po prioritách celkem (po zohlednění limitu flexibility) přesahuje alokaci příspěvku EU. Výsledné čerpání je tedy rovno alokaci příspěvku EU (178 000 tis. EUR).

Tabulka č. 7 – Příklad využití flexibility v případě OP PIK, OP D, OP ŽP, OP PPR a OP PS s výpočtem žádosti z celkových způsobilých výdajů a s jednou kategorií regionu, resp. bez kategorie regionu (v tis. EUR)

⁸ V případě ENRF jde o Prioritu Unie.

FINANČNÍ PLÁN				Vykázané způsobilé výdaje		Výpočet na úrovni prioritní osy				Výpočet na úrovni OP/fondu
Priorita	Celkové způsobilé výdaje	Příspěvek EU	Míra spoluf. EU v %	Celkové způsobilé výdaje	Celkové způsobilé veřejné výdaje	Vypočtený příspěvek EU	% podíl na alokaci	Limit flexibility 115 %	Finální částka po prioritách	
	A	C	$D = C/A$	E	F	$G = E \cdot C/A$	$H = G/C$	$I = C \cdot 115\%$	$J = \min(G, I)$	$K = \min(C, F, J)$
PO 1	95 000	81 000	85	95 000	75 000	81 000	100,0	93 150	81 000	
PO 2	60 000	45 000	75	54 000	50 000	40 500	90,0	51 750	40 500	
PO 3	61 000	52 000	85	71 000	52 500	60 525	116,4	59 800	59 800	
OP/fond celkem	216 000	178 000		220 000	177 500	182 025	102,3	204 700	181 300	177 500

Limit flexibility se vypočte jako 115 % alokace příspěvku EU jednotlivých prioritních os z finančního plánu. Výsledná částka čerpání zároveň nesmí přesáhnout celkový alokovaný příspěvek EU z finančního plánu za program/fond ani vykázané veřejné výdaje za program/fond. V uvedeném případě vypočtený příspěvek EU přesahuje limit flexibility na prioritní osu 3 a zároveň finální částka po prioritách celkem (po zohlednění limitu flexibility) přesahuje jak alokaci příspěvku EU, tak vykázané veřejné výdaje za program/fond. Výsledné čerpání je tedy rovno nejnižší ze tří uvedených hodnot vykázaným veřejným výdajům (177 500 tis. EUR).

Tabulka č. 8 – Výpočet flexibility na úrovni prioritní osy u OP Z, OP VVV a IROP s výpočtem žádosti z celkových způsobilých výdajů a s více kategoriemi regionu (v tis. EUR)

FINANČNÍ PLÁN					Vykázané způsobilé výdaje		Výpočet na úrovni prioritní osy			Výpočet na úrovni KR	Výpočet na úrovni OP/fondu
Priorita	Kategorie regionu	Celkové způsobilé výdaje	Příspěvek EU	Míra spoluf. EU v %	Celkové způsobilé výdaje	Celkové způsobilé veřejné výdaje	Vypočtený příspěvek EU	Limit flexibility	Finální částka po PO	Finální částka po KR	Finální částka příspěvku EU za OP/fond
								115 %			
		A	C	$D = C/A$	E	F	$G = E \cdot C/A$	$I = C \cdot 115\%$	$J = \min(G, I)$	$K = \min(C, J)$	$L = \min(K, F)$
PO 1	MRR	95 000	81 000	85	95 000	75 000	81 000	93 150	81 000		
PO 1	VRR	60 000	30 000	50	54 000	50 000	27 000	34 500	27 000		
PO 2	MRR	50 000	42 500	85	58 000	45 000	49 300	48 875	48 875		
PO 3	VRR	20 000	10 000	50	20 000	15 000	10 000	11 500	10 000		
MRR celkem		145 000	123 500		153 000	120 000	130 300	142 025	129 875	123 500	
VRR celkem		80 000	40 000		74 000	65 000	37 000	46 000	37 000	37 000	
OP/Fond celkem		225 000	163 500		227 000	185 000	167 300	188 025	166 875	160 500	160 500

Limit flexibility se vypočte jako 115 % alokace příspěvku EU jednotlivých prioritních os z finančního plánu. Flexibilita se uplatní pouze mezi osami stejné kategorie regionu. Částka čerpání zároveň nesmí přesáhnout celkový alokovaný příspěvek EU z finančního plánu za kategorii regionu, ani vykázané veřejné výdaje za program/fond. V uvedeném případě vypočtený příspěvek EU přesahuje limit flexibility na prioritní osu 2 MRR. Finální částka po prioritách celkem za MRR (po zohlednění limitu flexibility) přesahuje výši alokace EU příspěvku na MRR. Čerpání MRR je rovno nižší z hodnot příspěvku EU a vypočteného příspěvku na úrovni kategorie regionu, tj. výši alokace EU příspěvku na MRR. Finální částka po prioritách celkem za VRR je nižší než alokovaný příspěvek EU VRR. Čerpání VRR je tedy rovno finální částce na úrovni kategorie regionu (37 000 tis. EUR). Alokační VRR zůstane nedočerpána. Výsledná částka čerpání na úrovni programu/fondu nesmí přesáhnout vykázané způsobilé veřejné výdaje za program/fond. V uvedeném případě je rovna součtu výsledných částek za kategorie regionu, který je nižší než vykázané způsobilé veřejné výdaje za program/fond.

6.4 Přezávazkování

ŘO může rozhodnout o prezávazkování programu za účelem maximalizace čerpání alokace programu. Ze strany Ministerstva financí je doporučeno prezávazkování ve výši maximálně 5 % alokace roku 2020. **Případné prezávazkování nad doporučenou hranici ŘO konzultuje se sekcí Veřejné rozpočty Ministerstva financí⁹.**

V případě prezávazkování je při plánování rozpočtů jednotlivých kapitol nutné počítat s úhradou způsobilých výdajů projektu, které byly zazávazkovány nad rámec celkové alokace programu, a u kterých nebude možná jejich refundace z rozpočtu EU. **Prostředky na prezávazkování musí být plně zajištěny v rozpočtu příslušné organizační složky státu (dále jen OSS) či Hlavního města Prahy, případně z dalších smluvně zajištěných zdrojů.** Na úhradu prezávazkovaných žádostí o platbu, u kterých je ŘO/ZS v okamžiku platby předfinancování prokazatelně známo, že úhrada daných výdajů již není kryta alokací programu, budou použity prostředky rozpočtované na spolufinancování programů a projektů EU ze státního rozpočtu, případně částky nároků z nespotebovaných profilujících výdajů použité na tytéž účely, na něž byly vyčleněny dle § 47 odst. 4 písm. a) bod 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, s tím, že je možné z nároků použít pouze nároky odpovídající podílu státního rozpočtu. Využití prostředků státních fondů je možné v případě, že se nejedná o prostředky rozpočtované na předfinancování projektů, ŘO má k dispozici evidenci o výši takto využitých prostředků a s využitím prostředků na daný účel souhlasí. Postup vykazování výdajů prezávazkovaných projektů ve státním rozpočtu stanoví Metodický pokyn Ministerstva financí pro realizaci/přípravu rozpočtu za oblast EU/finančních mechanismů (viz kapitola Přezávazkování).

I projekty, jejichž výdaje budou z důvodu prezávazkování evidovány mimo ukazatel „Výdaje spolufinancované zcela nebo částečně z rozpočtu EU bez společné zemědělské politiky“, jsou nadále zazávazkovány v rámci programu s podmínkami platnými pro daný program. Příslušná rozpočtová kapitola/OSS povede tyto prostředky ve své vlastní analytické evidenci v rozdělení na podíl předfinancování (tj. podíl EU) a spolufinancování projektů EU (tj. národní podíl) pro účely vykazování těchto výdajů v žádostech o platbu příjemců, MS2014+ a následně v souhrnných žádostech předkládaných PCO.

Pro účely vykázání všech proplacených způsobilých výdajů u projektů zazávazkovaných v rámci daného programu je zapotřebí do procesu certifikace a do výkazu výdajů včlenit veškeré výdaje uskutečněné v programu, a to bez ohledu na zdroj státního rozpočtu, pod kterým je daný výdaj státního rozpočtu v účetnictví nebo finančních výkazech evidován. Tedy platí, že v žádostech o platbu příjemců, v záznamech MS2014+ a v souhrnných žádostech budou standardně zařazeny i ty výdaje projektů, které byly příjemci uhrazeny ze státního rozpočtu mimo ukazatel „Výdaje spolufinancované zcela nebo částečně z rozpočtu EU bez společné zemědělské politiky“.

Finanční vypořádání projektu, u kterého v průběhu jeho financování došlo ke zjištění jeho prezávazkování, a tedy i k přeúčtování výdajů mimo ukazatel spolufinancování EU, proběhne podle relevantních ustanovení vyhlášky č. 367/2015 Sb.

Přezávazkování vůči EK

Za prezávazkování vůči EK se považují výdaje, které překročí alokaci prioritní osy, resp. její kategorie regionu při kalkulaci žádosti o platbu EK, tzn. výdaje přepočtené mírou spolufinancování na dané prioritní ose. Aby mohlo být prezávazkování alokace prioritní osy využito jako 15% flexibilita, mohou být tyto výdaje předloženy v žádosti o platbu EK nejdříve v závěrečném účetním roce 2023–2024. Vzhledem ke každoročnímu uzavírání účtů není možné prezávazkované prostředky mezi jednotlivými účetními roky převádět. V případě, že dojde k překročení alokace prioritní osy dříve, než v závěrečném účetním roce 2023–2024, budou výdaje odpovídající prezávazkování ze strany PCO odloženy z certifikace. Tyto prostředky a další výdaje dané prioritní osy budou zahrnuty do certifikace až v účetním roce 2023–2024, aby bylo zajištěno maximální využití těchto zdrojů. Předkládání těchto výdajů ze strany ŘO v souhrnných

⁹ Viz MPFT.

žádostech není nijak omezeno. Přezávazkování může také sloužit jako náhrada budoucích nezpůsobilých výdajů, a to bez ohledu na účetní rok, ve kterém bylo vykázáno EK.

6.5 Fázování projektů

EK v souvislosti s uzavíráním období 2014–2020 umožňuje tzv. **fázování projektů**, které nelze dokončit v rámci tohoto období, a které spočívá v **rozdělení projektů do dvou samostatných celků (tzv. fází)**. První fáze je spolufinancovaná v období 2014–2020 a druhá fáze bude následně realizovaná a spolufinancovaná v období 2021–2027 dle čl. 118, resp. čl. 118a obecného nařízení 2021–2027.

Nastavená pravidla pro fázování **se liší v závislosti na datu vybrání projektu k podpoře**¹⁰. V MD UKON jsou podrobněji popsány specifické požadavky pro všechny kategorie fázovaných projektů.

6.5.1 Základní pravidla / doporučení pro fázování projektů

6.5.1.1 Předpoklady pro fázování projektů

ŘO může, na základě žádosti příjemce, schválit fázování u projektu podpořeného v souladu s obecným nařízením 2014–2020 a Pokyny EK k uzavírání, pokud jsou **kumulativně** naplněny tyto závazné podmínky:

- projekt **nebyl financován** z ESI fondů v období **2007–2013**;
- projekt, který byl vybrán k podpoře v souladu s obecným nařízením, **má dvě fáze identifikovatelné z finančního hlediska a oddělitelné auditní stopy**;
- celkové náklady na projekt **přesahují 5 milionů EUR u projektů vybraných k podpoře po 29. 6. 2022 a u projektů vybraných k podpoře před tímto datem přesahují 1 milion EUR**;
- **výdaje vykázané** v žádostech o platby v souvislosti s **první fází projektu nejsou zahrnuty v žádné žádosti o platbu související s druhou fází projektu**;
- druhá fáze projektu je v souladu s platnými podmínkami a je způsobilá pro financování z EFRR, ESF+, FS a ENRAF v souladu s obecným nařízením 2021–2027 nebo nařízením příslušného fondu (**druhá fáze projektu může být podpořena z jiného fondu, než byla podpořena fáze první**);
- **pro druhou fází projektu jsou platná pravidla stanovená příslušnými nařízeními k období 2021–2027** (bližší informace viz níže).

ŘO uvede v ZZ/VZ OP Rybářství předložené v souladu s čl. 141 obecného nařízení, že **druhá fáze projektu bude dokončena v období 2021–2027 a přiloží seznam fázovaných projektů** (viz příloha č. 1 tohoto MD UKON).

Fázování je možné využít rovněž v případě projektů spolufinancovaných ze zdrojů REACT–EU. **Fázování nelze využít v případě projektů financovaných prostřednictvím finančních nástrojů¹¹ a projektů zaměřených na řešení migrace dle čl. 118a odst. 2 obecného nařízení 2021–2027¹².**

¹⁰ Datum, kdy byl projekt vybrán na základě splnění kritérií přijatelnosti, formálních náležitostí, příp. kritérií věcného hodnocení v souladu s postupy ŘO. Může jít například o datum schválení seznamu projektů doporučených k financování, schválení projektů výběrovou komisí, podpisu právního aktu o poskytnutí podpory, nabytí právní moci právního aktu o poskytnutí podpory apod.

¹¹ Čl. 68 odst. 2 obecného nařízení 2021–2027 umožňuje implementaci FN napříč programovými obdobími, nicméně se nejedná o fázování FN do dvou období ve smyslu fázovaných projektů. Více informací o implementaci FN napříč obdobími lze nalézt v Příručce pro implementaci FN v programovém období 2021–2027 na odkaze DotaceEU – Samostatné doporučující příručky.

¹² Vztahuje se pouze na projekty zaměřené na řešení migrace, jež jsou podporovány prostřednictvím využití možnosti stanovené v čl. 98 odst. 4 prvním a druhém pododstavci obecného nařízení (tzv. křížové financování).

Pro účely výpočtu dosažení limitu u fázovaných projektů lze dle doporučení EK provést výpočet převodu na eura na základě částky uvedené v právním aktu o poskytnutí podpory (případně v MS2014+, pokud v právním aktu o poskytnutí podpory nejsou uvedeny celkové náklady projektu) za použití měsíčního účetního směnného kurzu EK v měsíci, ve kterém byl právní akt o poskytnutí podpory vydán či naposledy pozměněn.

6.5.1.2 Základní principy oddělitelnosti fází

Základním předpokladem pro fázování projektu je jeho rozdělení **do dvou samostatných fází, které musí být jasně oddělitelné z finančního hlediska** (např. dle okamžiku vzniku výdaje nebo procenta dokončení), a to tak, aby tvořily **separátní a kompletní auditní stopy**. **V informačním systému MS2014+ označí ŘO první fázi projektu tagem „fázovaný 2021+“**, aby bylo možné tyto projekty generovat do relevantních tabulek a sestav.

Fázování jako nástroj neposkytuje žádné výjimky z pravidel zadávání veřejných zakázek (dále jen ZVZ). Pokud smlouvy uzavřené na základě tendru zahrnují také projekty implementované během obou fází projektu, žádná výjimka specificky pro ZVZ se na fázování nevztahuje. **Pokud prodloužení realizace projektu povede k podstatné změně prvků zakázky uvedených v oznámení o zakázce nebo zadávacích podmínkách, bude takováto změna předmětem finanční korekce¹³.**

Nebude-li druhá fáze projektu způsobilá, vybrána k podpoře v období 2021–2027, nebo nebude dokončena z jiných důvodů, může její nedokončení vést k finanční korekci celé částky, která byla z rozpočtu EU pro daný projekt (tj. obě fáze) vyčleněna. Stejně tak i v případě, kdy budou nalezeny nesrovnalosti v druhé fázi projektu, mohou tyto nesrovnalosti ovlivnit uplatnění finančních korekcí i na první fázi daného projektu.¹⁴

Pokud druhá fáze projektu nebude v programovém období 2021–2027 realizována, lze projekt za splnění podmínek uvedených v kapitole 6.6 zařadit mezi nedokončené (příp. nefungující) projekty. Takový projekt již nebude považován za fázovaný projekt. Tuto změnu je nutné zohlednit v právním aktu o poskytnutí podpory v období 2014–2020, případně i v právním aktu o poskytnutí podpory v období 2021–2027, pokud byl vydán / uzavřen.

S ohledem na nutnost zajištění kvalitní auditní stopy u fázovaných projektů doporučujeme návrhy na fázování konzultovat s AO, který má v této oblasti zkušenosti a pravděpodobně bude fázované projekty také auditovat v rámci své činnosti. S ohledem na zachování auditní stopy je klíčové zdůraznit, že **období udržitelnosti fázovaného projektu je započato až ukončením realizace druhé fáze projektu**. To také znamená, že příjemce musí déle uchovávat doklady a dokumenty pro případné kontroly a audity. Tuto skutečnost doporučujeme řádně ošetřit v právním aktu o poskytnutí podpory.

6.5.1.3 Změna právního aktu o poskytnutí podpory

S ohledem na skutečnost, že většina prostředků na financování projektů je poskytována příjemcům na základě Rozhodnutí o poskytnutí dotace (dále jen RoPD) dle rozpočtových pravidel, příp. na základě veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí dotace (dále jen smlouva) dle rozpočtových pravidel pro územní

¹³ Viz § 222 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

¹⁴ V rámci monitorování fázovaných projektů bude ŘO informovat PCO o registračním čísle druhé fáze projektu, datu vydání/schválení právního aktu o poskytnutí podpory na druhou fázi projektu a datu schválení poslední žádosti o platbu druhé fáze projektu.

rozpočty, je nutné v těchto právních aktech o poskytnutí podpory zohlednit změny vyplývající z fázování projektů.

Rozpočtová pravidla umožňují provést změnu práv nebo povinností v RoPD na základě žádosti příjemce dotace pouze v případech umožněných v § 14 o rozpočtových pravidel. **Změnou RoPD tak nelze změnit osobu příjemce, osobu poskytovatele dotace¹⁵ a účel, na který je poskytována dotace určena¹⁶.** Pokud je dotace poskytována formou RoPD a příjemce požádá ŘO o změnu projektu v důsledku jeho fázování, vydá ŘO po provedení vnitřní schvalovací procedury tzv. rozhodnutí o změně RoPD¹⁷, ve kterém stanoví, jaké náležitosti původního RoPD se mění, popř. nahrazují. Původní RoPD zůstává nadále v platnosti.

Pokud je dotace poskytována formou smlouvy (nebo například rámcové smlouvy o financování projektu v souladu s ustanovením § 1746 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník apod.) a příjemce požádá ŘO o změnu projektu v důsledku jeho fázování, uzavře ŘO po provedení vnitřní schvalovací procedury tzv. dodatek, ve kterém stanoví, jaké náležitosti původní smlouvy se mění, popř. nahrazují. Původní smlouva zůstává nadále v platnosti. V tomto případě je možné fázování projektů řešit také uzavřením dvou samostatných smluv, kdy jedna bude řešit náležitosti pro období 2014–2020 a druhá pro období 2021–2027. Volba vhodné varianty je na rozhodnutí ŘO.

Pro oba výše uvedené případy (tj. pro RoPD a smlouvu)¹⁸ platí, že je nutné vyhnout se situaci, kdy by nenaplněním původních podmínek v rámci projektu v období 2014–2020 došlo k porušení právního předpisu nebo podmínek, za kterých byla dotace poskytnuta. Pokud by došlo k porušení rozpočtové kázně, právního předpisu nebo podmínek, je nutné situaci řešit standardní zákonnou cestou.

Změnu právního aktu o poskytnutí podpory na první fázi projektu je vhodné provést v době, kdy je žádost o podporu (druhá fáze projektu) vyhodnocena a připravena ke schválení v období 2021–2027. Vzhledem k tomu, že jsou v takovém případě zahájena dvě správní řízení, je možno využít institut společného řízení dle § 140 správního řádu¹⁹. Dále je vhodné v RoPD / smlouvě zejména upravit:

- **výši poskytované dotace** (např. určit, která část bude financována z období 2014–2020 a období 2021–2027; rozčlenění poskytované dotace dle § 44 odst. 2 rozpočtových pravidel u RoPD a dle § 10a odst. 5 rozpočtových pravidel pro územní rozpočty u smlouvy dle jednotlivých období);
- **naplňování, sledování a vykazování indikátorů;**
- **dobu**, v nichž má být stanoveného účelu projektu dosaženo;
- **podmínky, které je nutné dodržet**, aby byla zachována způsobilost výdajů;
- **vymezení priority, resp. priority Unie v případě ENRAF**, ve které bude fázovaný projekt v období 2021–2027 realizován;
- **harmonogram** realizace projektu a platebních podmínek;
- **způsob monitorování** (např. povinnost zasílání zpráv a informací o realizaci/udržitelosti projektu);

¹⁵ Financování druhé fáze projektu z jiného fondu než fáze první, je možné pouze za podmínky, že nedojde ke změně poskytovatele dotace.

¹⁶ Viz náležitosti uvedené v § 14 odst. 4 písm. a), b) a d) rozpočtových pravidel, s výjimkou adresy a ostatních údajů týkajících se příjemce dotace, u kterých je aplikován postup dle kapitoly 5.1.2 MPFT.

¹⁷ Změna RoPD je schvalována formou číslovaných dodatků přijímaných ve formě změnového rozhodnutí.

¹⁸ Obdobně se postupuje i u jiných forem podpory než podpory poskytované formou dotace dle rozpočtových pravidel a rozpočtových pravidel pro územní rozpočty.

¹⁹ Dle § 14q rozpočtových pravidel je ve správním dotačním řízení vyloučeno použití § 140 odst. 2 správního řádu. Žadatel, resp. příjemce tak nemůže předložit jednu společnou žádost týkající se těchto dvou věcně souvisejících otázek. Je nutné předložit dvě samostatné žádosti – žádost o změnu původního právního aktu o poskytnutí podpory a žádost o poskytnutí dotace na období 2021–2027.

- **povinnosti v souvislosti s udržitelností projektu a uchováváním dokladů** a dokumentů (např. lhůta pro udržitelnost, uchovávání dokladů a dokumentů musí být nastavena od okamžiku provedení kontroly a schválení závěrečné žádosti o platbu ze strany ŘO v rámci realizace druhé fáze projektu v souladu s pravidly programu 2021–2027);
- a přidat přílohy vztahující se k navazujícímu programu 2021–2027.

Finanční vypořádání dotace/závěrečné vyhodnocení akce u fázovaných projektů je, s ohledem na jejich oddělenou evidenci v informačních systémech státního rozpočtu, žádoucí provést samostatně, a to vždy po ukončení dané fáze projektu v rámci odpovídajícího programového období.

Pokud žadatel zaregistruje do vyhlášené výzvy žádost o podporu, ze které bude zřejmé, že žadatel chce svůj projekt fázovat, doporučujeme, pokud bude žádost o podporu schválena, aby vydaný právní akt o poskytnutí podpory již zohledňoval skutečnost, že projekt bude realizován v rámci dvou programových období.

6.5.1.4 Schválení druhé fáze projektu na národní úrovni

Druhá fáze u fázovaných projektů je **samostatným projektem**. Příjemce musí předložit žádost o podporu druhé fáze projektu do fázovací výzvy v období 2021–2027. **Fázovací výzvu je nutné v MS2021+ označit, a to ještě před vyhlášením výzvy.** V ISKP21+ je připraven atribut projektu „fázovaný“, po jehož zaškrtnutí příjemce do připraveného textového pole identifikuje první fázi projektu, tj. popíše na jaký projekt z období 2014–2020 fázovaný projekt navazuje.

Pro schvalování druhé fáze projektu v období 2021–2027 může ŘO nastavit zjednodušenou proceduru²⁰, která se bude lišit v závislosti na datu vybrání fázovaného projektu k podpoře:

- **u fázovaných projektů vybraných k podpoře do 29. 6. 2022** je možné **přidělit podporu** příjemci druhé fáze **přímo**; to znamená, že **není nutné dodržet podmínky stanovené v čl. 73 odst. 1 a 2 obecného nařízení 2021–2027** (např. posouzení klimatické odolnosti), **ale zásady a povinnosti vyplývající z jiných článků** obecného nařízení 2021–2027 (např. horizontální zásadu „významně nepoškozovat“ vycházející z čl. 9 nebo zařazení do příslušné kategorie intervence stanovené v příloze I obecného nařízení 2021–2027), **musí být dodrženy**;
- **u fázovaných projektů vybraných k podpoře po 29. 6. 2022** je nutné splnit **všechna pravidla** obecného nařízení 2021–2027.

Zjednodušenou proceduru výběru projektů na národní úrovni lze využít rovněž v případě fázování velkých projektů vybraných k podpoře v období 2014–2020 (dále jen VP), blíže viz kapitola 6.5.3.

S ohledem na pravidla nastavená na národní úrovni není možné přijímat žádosti o podporu (projekty druhé fáze) bez vyhlášení výzvy. Doporučujeme stanovit pro hodnocení těchto žádostí hodnotící kritéria umožňující maximální zjednodušení procesu hodnocení a výběru.

Je žádoucí zajistit realizaci druhé fáze projektu bezprostředně po ukončení realizace fáze první (příp. je možné realizovat obě fáze současně, umožňuje-li to povaha projektu), a to zejména z důvodu minimalizace možnosti vzniku podstatných změn v projektu.

²⁰ V souladu s Metodickým pokynem výzvy, hodnocení a výběr projektů v období 2021–2027.

6.5.1.5 Indikátory a udržitelnost u fázovaných projektů

Je velmi pravděpodobné, že u fázovaných projektů nebudou při uzavření první fáze splněny všechny indikátory, u nichž se to původně očekávalo. V ZZ/VZ OP Rybářství mohou být **vykazovány pouze ty výstupy, které byly dosaženy ve fázi v období 2014–2020. Ostatní výstupy** (společně s příslušnými výdaji) musí být vykázány **v období 2021–2027**.

Fázování je považováno za flexibilní opatření a jako takové by nemělo vést k vážnému selhání při plnění cílů výkonnostního rámce. Pokud k takovému selhání dojde, může EK rozhodnout o finančních opravách (blíže viz kapitola 5.1). **Vážné selhání bude EK posuzovat případ od případu a bude brát fázování v úvahu.**

ŘO musí zajistit správné vyhodnocení definic využívaných indikátorů a pro každou fázi nastavit sledování indikátorů z odpovídající soustavy Národního číselníku indikátoru (dále jen NČI) daného období. V případě potřeby může ŘO zajistit také sledování plnění hodnot indikátorů z období 2014–2020, nicméně z důvodu zamezení duplicit a překryvů s NČI2021+ nebudou za účelem monitorování fázovaných projektů doplňovány do NČI2014+ žádné indikátory.

Jelikož obě fáze projektu tvoří jeden celek, období udržitelnosti projektu je započato od okamžiku provedení kontroly a schválení závěrečné žádosti o platbu ze strany ŘO v rámci realizace druhé fáze projektu. Tuto podmínku ŘO upraví v MS2014+ tak, že počet zpráv o udržitelnosti pro první fázi nastaví na nulu.

6.5.2 Fázování projektů zakládajících veřejnou podporu

U některých projektů zakládajících veřejnou podporu je podmínkou poskytnutí dotace na projekt dodržení tzv. „motivačního účinku“.

Podporu lze považovat za slučitelnou s vnitřním trhem pouze tehdy, má-li motivační účinek. Tento účinek má podpora v případě, že změní chování podniku tak, aby se zabýval dalšími činnostmi, které by bez podpory nevykonával, nebo které by vykonával v omezeném rozsahu či jiným způsobem. Podpora však nesmí subvencovat náklady na činnost, které by podniku vznikly v každém případě, a nesmí kompenzovat běžné podnikatelské riziko hospodářské činnosti.

Dle výkladu EK nemá podpora pro příjemce motivační účinek v případech, kdy byly příslušné činnosti zahájeny již před podáním žádosti o podporu ze strany příjemce u ŘO/ZS. Jestliže práce na projektu začala dříve, než příjemce předloží žádost o podporu ŘO/ZS, projekt nebude pro poskytnutí podpory způsobilý.

Dle kapitoly 5.1 Metodického pokynu pro způsobilost výdajů a jejich vykazování v programovém období 2014–2020 „**v případě kategorií podpory, které musí mít motivační účinek dle čl. 6 odst. 1 až 4 GBER**“, ale mohou být práce na projektu zahájeny až po podání žádosti o podporu (s výjimkou činností přímo souvisejících s nákupem pozemku a přípravnými pracemi, jakými jsou získání povolení a zpracování studie proveditelnosti, které mohou být zahájeny před podáním žádosti o podporu) s tím, že výdaje vztahující se k projektu, včetně výdajů na nákup pozemků a přípravné práce, mohou být zahrnuty do způsobilých výdajů, pouze pokud byly vynaloženy po podání žádosti o podporu.

V případě kategorií podpory, u nichž se dle čl. 6 odst. 5 GBER motivační účinek nevyžaduje, mohou být do způsobilých výdajů zahrnuty i výdaje vztahující se k projektu, které byly vynaloženy před podáním žádosti o podporu.

Na základě Sdělení Komise Dočasný rámec pro opatření státní podpory na podporu hospodářství při stávajícím šíření koronavirové nákazy COVID-19 (dále jen Dočasný rámec) je u následujících opatření:

- podpora výzkumu a vývoje zaměřená na boj proti COVID–19 (bod 3.6 Dočasného rámce);
- investiční podpora infrastruktury pro testování a rozšiřování výroby, která přispívá k vývoji produktů určených na boj proti COVID–19 (bod 3.7 Dočasného rámce);

- investiční podpora na výrobu produktů určených na boj proti COVID–19 (bod 3.8. Dočasného rámce);

motivační účinek upraven odchylně od GBER, a to tak, že u projektů zahájených počínaje dnem 1. 2. 2020²¹ se má za to, že podpora má motivační účinek a u projektů zahájených před 1. 2. 2020 se má za to, že podpora má motivační účinek, je-li nezbytná k urychlení nebo k rozšíření rozsahu projektu²² s tím, že za způsobilé výdaje jsou považovány pouze dodatečné výdaje vynaložené na urychlení nebo rozšíření rozsahu projektu.

V případě druhé fáze lze realizovat výdaje již před předložením žádosti o podporu, jelikož motivační účinek byl naplněn při zahájení financování první fáze (se zahájením realizace není tedy nutné čekat až do okamžiku schválení žádosti o podporu spojené s druhou fází). Nutnou podmínkou způsobilosti je samozřejmě, v souladu s čl. 63 obecného nařízení, realizace výdajů až po zahájení období způsobilosti období 2021–2027, tj. po 1. 1. 2021.

6.5.3 Fázování velkého projektu

V období 2021–2027 již nebudou v obecném nařízení vymezovány VP tak, jak je známe ze současného období. Z tohoto důvodu nebude třeba při žádosti o druhou fázi projektu v období 2021–2027 procházet složitou procedurou schvalování nového VP. Při fázování VP mohou nastat dva případy:

1. jedná se o **nový VP**²³, který bude EK předložen rovnou jako projekt fázovaný;
2. jedná se o **již schválený VP v období 2014–2020**, který bude změněn (notifikován) na fázovaný.

V případě **varianty 1** jde o podání žádosti o podporu VP či notifikaci vybraného projektu dle čl. 101, 102 a 103 obecného nařízení a podle prováděcích nařízení Komise č. 1011/2014 a 207/2015.

Podání žádosti o změnu VP (**varianta 2**) se řídí postupy podle čl. 102 odst. 1 a 102 odst. 2 obecného nařízení, tzn., že změna VP bude buď vyhodnocena v rámci zjednodušené procedury odborníky podle čl. 102 odst. 1 nebo samotnou EK podle čl. 102 odst. 2 obecného nařízení. Uvedené články obecného nařízení jsou uvedeny níže.

Čl. 101 obecného nařízení

Před schválením VP zajistí ŘO, aby byly k dispozici tyto informace:

- a) údaje o subjektu, který má odpovídat za realizaci VP, a o jeho schopnosti;
- b) popis investice a jejího umístění;
- c) celkové náklady a celkové způsobilé náklady s ohledem na požadavky stanovené v čl. 61;
- d) vypracované studie proveditelnosti, včetně analýzy variant, a výsledky; CS L 347/388 Úřední věstník Evropské unie 20. 12. 2013;
- e) analýza nákladů a přínosů, včetně hospodářské a finanční analýzy a posouzení rizik;
- f) analýza dopadů na životní prostředí s ohledem na potřebu přizpůsobit se změně klimatu a zmírnit její dopady a odolnost vůči katastrofám;

²¹ Dle čl. 65 odst. 10 obecného nařízení jsou výdaje na projekty na podporu kapacit reakce na krizi v souvislosti s šířením onemocnění COVID–19 způsobilé od 1. 2. 2020.

²² U projektů v oblasti podpory výzkumu a vývoje zaměřené na boj proti COVID–19 se dále má za to, že motivační účinek má podpora projektům, kterým byla udělena pečeť excelence specifická pro COVID–19.

²³ Nový VP, který ještě nebyl předložen EK a automaticky již předpokládá rozdělení do dvou fází. Tento projekt by měl ale zároveň být součástí seznamu velkých projektů, které byly při schvalování programu zaslány EK spolu s programovými dokumenty. Jedná se tedy o VP, který dosud nebyl předložen/notifikován ze strany EK.

- g) vysvětlení, jak je VP v souladu s příslušnými prioritními osami dotyčného operačního programu nebo operačních programů a jeho očekávaný přínos k dosažení specifických cílů těchto prioritních os a očekávaný přínos pro socioekonomický rozvoj;
- h) plán financování, ve kterém jsou uvedeny celkové plánované finanční zdroje a plánovaný příspěvek z fondů, od EIB a ze všech dalších zdrojů financování, spolu s materiálními a finančními ukazateli pro sledování pokroku, s ohledem na zjištěná rizika;
- i) harmonogram realizace VP, a pokud se předpokládá, že období realizace bude delší než programové období, rovněž údaje o tom, pro které fáze se žádá o podporu z fondů během programového období.

EK přijme prováděcí akty, kterými se stanoví metodické pokyny, vycházející z uznávaných osvědčených postupů, pro provedení analýzy nákladů a přínosů podle prvního pododstavce písm. e). Tyto prováděcí akty se přijímají poradním postupem podle čl. 150 odst. 2.

Z podnětu členských států mohou být informace uvedené v prvním pododstavci písm. a) až i) posouzeny nezávislými odborníky za technické asistence EK nebo jinými nezávislými odborníky po dohodě s EK (dále jen přezkum kvality). V ostatních případech předloží členské státy EK informace uvedené v prvním pododstavci písm. a) až i), jakmile budou k dispozici.

EK je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s čl. 149, kterými se stanoví metodické pokyny pro provedení přezkumu kvality velkého projektu. EK přijme prováděcí akty, kterými se stanoví formát pro předkládání informací uvedených v prvním pododstavci písm. a) až i). Tyto prováděcí akty se přijímají poradním postupem podle čl. 150 odst. 2.

Čl. 102 obecného nařízení

Rozhodnutí o velkém projektu

1. Pokud nezávislí odborníci při přezkumu kvality ohodnotí VP pozitivně na základě posouzení informací uvedených v čl. 101 prvním pododstavci, ŘO může VP vybrat v souladu s čl. 125 odst. 3. ŘO oznámí EK vybraný VP. Toto oznámení sestává z těchto prvků:

a) dokument uvedený v čl. 125 odst. 3 písm. c), který stanoví:

- i. subjekt, který odpovídá za provedení VP;
- ii. popis investice, její umístění, harmonogram a očekávaný přínos velkého projektu k plnění specifických cílů příslušné prioritní osy nebo prioritních os;
- iii. celkové náklady a celkové způsobilé náklady s ohledem na požadavky stanovené v čl. 61;
- iv. plán financování a materiální a finanční ukazatele pro sledování pokroku s ohledem na zjištěná rizika;

b) přezkum kvality provedený nezávislými odborníky, který poskytuje jasné prohlášení ohledně proveditelnosti investice a hospodářské životaschopnosti velkého projektu.

Finanční příspěvek na VP vybraný členským státem se považuje za schválený EK, pokud není do tří měsíců ode dne oznámení uvedeného v prvním pododstavci vydáno prostřednictvím prováděcího aktu rozhodnutí, v němž se finanční příspěvek zamítá. EK zamítne finanční příspěvek pouze v případě, že zjistí významné nedostatky v nezávislém přezkumu kvality.

EK přijme prováděcí akty, jimiž stanoví formát pro oznámení uvedené v prvním pododstavci. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 150 odst. 3.

2. V případech neuvedených v odstavci 1 tohoto článku EK VP posoudí na základě informací uvedených v čl. 101, aby zjistila, zda je požadovaný finanční příspěvek na VP vybraný ŘO podle čl. 125 odst. 3 oprávněný. EK prostřednictvím prováděcího aktu přijme rozhodnutí o schválení

finančního příspěvku na vybraný VP nejpozději do tří měsíců ode dne předložení informací uvedených v čl. 101.

Čl. 103 obecného nařízení

Rozhodnutí o velkém projektu podléhajícím postupnému provádění

1. Odchylně od čl. 101 třetího pododstavce a čl. 102 odst. 1 a 2 se postupy stanovené v odstavcích 2, 3 a 4 tohoto článku vztahují na projekty splňující tyto podmínky:

- a) operace sestává z druhé či následné fáze VP z předchozího období, u něhož předchozí fázi nebo fáze schválila EK v souladu s nařízením (ES) č. 1083/2006 nejpozději dne 31. 12. 2015; nebo v případě členských států, které k Unii přistoupily po 1. 1. 2013, nejpozději dne 31. 12. 2016;
- b) celková výše způsobilých nákladů všech fází VP přesahuje jednotlivé úrovně stanovené v čl. 100;
- c) žádost týkající se VP a posouzení EK v rámci předchozího období se vztahuje na všechny plánované fáze;
- d) nedošlo k žádným podstatným změnám informací uvedených v čl. 101 prvním pododstavci tohoto nařízení o VP ve srovnání s informacemi uvedenými v žádosti týkající se VP předložené v souladu s nařízením (ES) č. 1083/2006, zejména pokud jde o celkové způsobilé náklady;
- e) fáze VP, která má být provedena v rámci předchozího období, je či bude připravena k použití pro zamýšlený účel uvedený v rozhodnutí EK do lhůty pro předložení závěrečných dokladů k příslušnému operačnímu programu nebo programům.

2. ŘO může VP vybrat v souladu s čl. 125 odst. 3 a předložit oznámení obsahující veškeré prvky stanovené v čl. 102 odst. 1 prvního pododstavce písm. a) spolu s potvrzením, že byla splněna podmínka uvedená v odst. 1 písm. d) tohoto článku. Přezkum kvality uvedených informací nezávislými odborníky se nevyžaduje.

3. Finanční příspěvek na VP vybraný ŘO se považuje za schválený EK, pokud není do tří měsíců ode dne oznámení uvedeného v odstavci 2 vydáno prostřednictvím prováděcího aktu rozhodnutí, jímž se finanční příspěvek na VP zamítá. EK finanční příspěvek zamítne pouze na základě toho, že došlo k podstatným změnám informací uvedených v odst. 1 písm. d) nebo že tento VP není v souladu s příslušnou prioritní osou dotčeného operačního programu nebo programů.

4. Na rozhodnutí o VP podléhajícím postupnému provádění se použijí čl. 102 odst. 3 až 6.

EK může přijímat žádosti o rozdělení VP do dvou období, pokud jsou splněny základní podmínky fázování uvedené v kapitole 6.5, jakož i následující specifické podmínky:

- v ZZ by měl ŘO uvést, že nezbytný právní a finanční závazek vyplývající z právního aktu o poskytnutí podpory vznikl s cílem dokončit a uvést do provozu druhou fázi projektu v období 2021–2027. V ZZ musí být obsaženy informace o závazku k druhé fázi projektu a potvrzení, že všechny právní postupy/kontroly, ke kterým dojde při implementaci druhé fáze, budou v souladu s pravidly období 2021–2027;
- členský stát by měl v ZZ demonstrovat, že druhá fáze projektu představuje prioritu, a že příslušné národní spolufinancování projektu je zajištěno;
- v žádosti o změnu VP na jedné straně dojde ke snížení objemu prostředků přidělených na projekt na období 2014–2020 (první fáze), ale zároveň zde bude zachován původní cíl tohoto projektu, kterého musí být dosaženo během období 2021–2027, a bude se zde odkazovat na druhou fázi projektu.

Vzhledem k tomu, že v období 2021–2027 již nebude fungovat institut „VP“, druhá fáze ani v případě, že by jí odpovídající částka přesáhla limit pro VP, nepodléhá schvalování EK, ale pouze schvalování na národní úrovni. Existuje tak možnost vyhlásit výzvu a hodnotit projekty dříve, než bude obdrženo stanovisko EK. **Žádost o změnu VP musí členský stát podat přes SFC2014. Změny musí být vyhodnoceny na základě jejich případného dopadu na proveditelnost projektu, jeho ekonomickou životaschopnost a soulad s EU pravidly pro VP a s daty, která k nim byla poskytnuta přes SFC2014.**

Podle čl. 102 odst. 1 obecného nařízení:

- Bude-li mít změna údajů v SFC2014 dopad na proveditelnost, ekonomickou životaschopnost a soulad s právem EU VP, bude nutná úprava a bude vyžadovat opětovné posouzení.
- V případě, že dojde k podstatným změnám, které vyžadují opětovné posouzení (nezávislé hodnocení kvality), vydá JASPERS IQR novou zprávu IQR. V obou případech předloží členský stát EK žádost o změnu prostřednictvím nového oznamovacího formuláře, a to buď potvrzení od JASPERS o platnosti předchozí zprávy nebo aktualizované zprávy IQR. EK provádí hodnotící postup, jehož výsledkem může být „uznáno Komisí“ nebo zamítavé rozhodnutí.

Podle čl. 102 odst. 2 obecného nařízení:

- Tento postup je založen na formuláři žádosti a jejích podpůrných dokumentech, které jsou předkládány přímo EK. Členský stát předloží svou žádost o změnu EK prostřednictvím aktualizovaného formuláře žádosti a svých aktualizovaných podpůrných dokumentů. EK provede hodnotící postup, jehož výsledkem může být „uznáno Komisí“, pokud změny nebudou mít vliv na proveditelnost, ekonomickou životaschopnost a soulad s právem EU; kladné pozměňovací rozhodnutí nebo zamítavé rozhodnutí, pokud tak učiní. Jakákoli změna celkových způsobilých nákladů vede k úpravě rozhodnutí EK (pozitivní nebo zamítavé).

Podle čl. 103 obecného nařízení:

- Tento postup se týká druhé fáze VP, který byl ze strany EK schválen v období 2014–2020 a jeho první fáze byla již dokončena v období 2007–2013. Tato druhá fáze VP byla nevysloveným souhlasem (tacit approval) automaticky schválena podle čl. 103 obecného nařízení. Ve většině případů by takové projekty neměly projít žádnými významnými úpravami, protože by projekty měly být v pokročilé realizaci již z předchozího období. Pro nepodstatné změny členský stát odevzdá EK aktualizovaný formulář k notifikaci. EK poté přistoupí k hodnotícímu postupu a v případě, že změny vyhodnotí jako opravdu nepodstatné, přijme rozhodnutí „acknowledged by the Commission“ (uznáno Komisí) jako výsledek schvalovacího procesu.

6.5.4 Indikátory u fázování velkého projektu

Na základě prováděcího nařízení je nutné u VP (včetně projektů rozdělených na fáze) v ZZ vykázat klíčové výstupové a výsledkové ukazatele, včetně případných základních indikátorů, které pro VP stanovila EK. V případě fázovaných projektů by první fáze měla být dokončena v termínu stanoveném v rozhodnutí EK tak, aby vedla k naplnění cílů (i v případě jejich „snížení“ s ohledem na rozdělení projektu do dvou fází) prioritní osy, v rámci které byla realizována.

Žádost o změnu VP může obsahovat i návrh na (nové) vymezení příslušných indikátorů podle individuálního posouzení ze strany příjemce a ŘO. Je třeba připomenout, že v případě podstatné odchylky od cílů stanovených v rozhodnutí o VP musí ŘO vysvětlit a zdůvodnit nesplnění cíle i nápravná opatření, která v průběhu realizace přijal. Nesplnění cíle může vést k finančním opravám, které se ovšem u každého případu posuzují individuálně. Pokud jsou projekty naplánovány tak, že dosažení hodnot nastane až po jejich kompletaci a v případě první fáze tedy nebude dosaženo žádných hodnot, bude se druhá fáze projektu realizovaná v období 2021–2027 odkazovat svými dosaženými hodnotami ukazatelů k celému projektu.

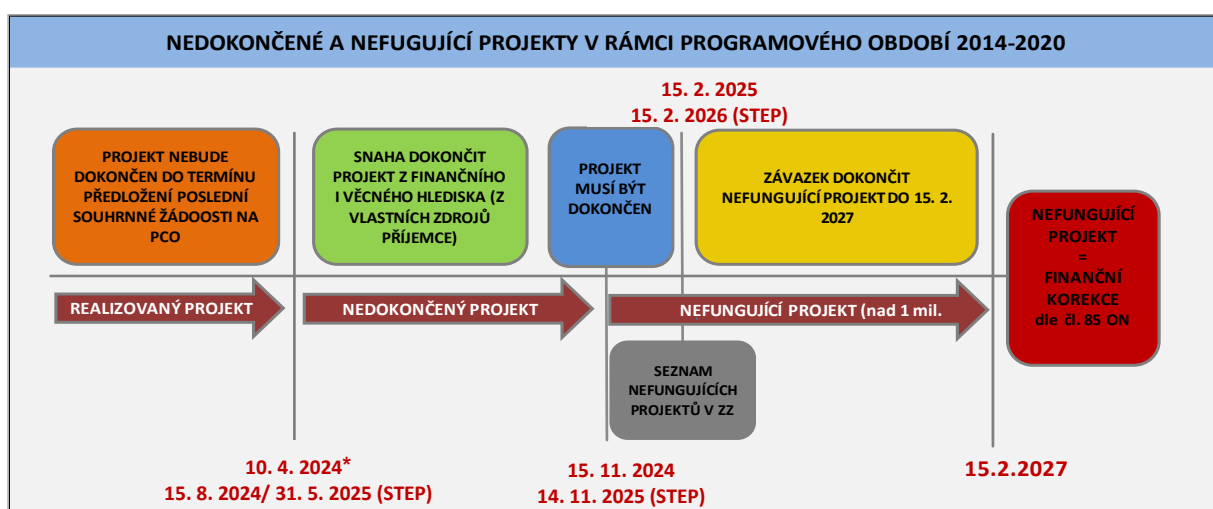
Pokud fázování VP povede k vážnému selhání v dosažení cílů vybraných pro výkonnostní rámec, EK může přistoupit k finančním opravám (blíže viz kapitola 5.1).

6.6 Nedokončené a nefungující projekty

V souladu s čl. 65 obecného nařízení končí období způsobilosti výdajů dne 31. 12. 2023 (v případě EZFRV dne 31. 12. 2025). Současně v okamžiku předložení závěrečných dokumentů EK jsou členské státy povinny zajistit, aby všechny projekty, kterých se týká uzavírání programu, byly dokončené (s výjimkou projektů, které jsou v režimu nefungující, příp. projektů fázovaných).

Za dokončený a používaný je projekt považován tehdy, **pokud byly všechny jeho činnosti skutečně provedeny a všechny výdaje příjemců a odpovídající příspěvky z veřejných zdrojů na něj byly vyplaceny** dle čl. 2 odst. 14 obecného nařízení.

Obrázek č. 2 - Zařazení projektu do kategorie nedokončených/nefungujících dle časového hlediska

* Datum předložení poslední souhrnné žádosti na PCO lze posunout (více viz kapitola 11.1)

Definice nedokončeného/nefungujícího projektu

Pokud ŘO eviduje po termínu předložení poslední souhrnné žádosti na PCO projekty, které jsou ve smyslu výše uvedené definice nedokončené²⁴, je možné tyto projekty **dokončit do 15. 11. 2024/ 14. 11. 2025 (STEP) v režimu nedokončený projekt nebo do 15. 2. 2027 v režimu nefungující projekt.** Pokud bude příjemce realizovat v rámci těchto projektů výdaje i po 31. 12. 2023, musí být uhrazeny z národních /vlastních zdrojů příjemce.

Mohou existovat i případy, kdy příjemce proplatil všechny výdaje projektu do 31. 12. 2023, ale dle stanovené definice ŘO je **projekt považován za dokončený například až po ověření funkčnosti, vydání kolaudačního souhlasu apod. U takových projektů se skutečné dokončení váže na dodání dalších dokumentů** a s tímto je nutné počítat při uzavírání programu. V takovém případě termín dodání dalších dokumentů musí být stanoven do 15. 11. 2024/ 14. 11. 2025 (STEP), aby bylo možné označit projekt za nedokončený, nebo do 15. 2. 2027, aby bylo možné označit projekt za nefungující.

²⁴ Ze strany EK není specifikováno, do jaké míry musí být projekt na konci roku 2023 dokončený, tj. dokončit z národních zdrojů lze projekt v počáteční fázi realizace, jakož i projekt s téměř ukončenou realizací.

SHRNUTÍ:

NEDOKONČENÝ – pokud nebyla ukončena jeho fyzická realizace, není používán, příp. pokud nebyl finančně ukončen do termínu předložení poslední souhrnné žádosti na PCO a bude následně dokončen dle pravidel ŘO²⁵, příp. výdaje realizované po 31. 12. 2023 budou zaplacený z národních / vlastních zdrojů příjemce do 15. 11. 2024/ 14. 11. 2025 (STEP) bez ohledu na výši celkových nákladů.

NEFUNGUJÍCÍ – pokud nebyla ukončena jeho fyzická realizace, není používán, příp. pokud nebyl finančně ukončen ani k 15. 11. 2024/ 14. 11. 2025 (STEP) a bude následně dokončen dle pravidel ŘO, příp. výdaje realizované po 31. 12. 2023 budou zaplacený z národních / vlastních zdrojů příjemce do 15. 2. 2027 (pouze projekty s celkovými náklady \geq 1 milion EUR²⁶).

Indikátory

Dosažené hodnoty indikátorů budou zohledněny v ZZ/VZ OP Rybářství následujícím způsobem:

- u nedokončených projektů všechny dosažené hodnoty indikátorů (tedy nejen poměrná část odpovídající výši výdajů realizovaných do konce roku 2023);
- u nefungujících projektů pouze hodnoty indikátorů dosažené do termínu posledního generování údajů do ZZ/VZ OP Rybářství; o naplnění zbývajících dosažených hodnot indikátorů bude ŘO informovat EK do 15. 2. 2027, která tyto informace zohlední při vyhodnocení plnění cílů výkonnostního rámce.

Udržitelnost

Udržitelnost u nedokončených a nefungujících projektů začíná běžet v okamžiku, kdy je projekt dokončen dle stanovené definice ŘO. Po ukončení realizace nedokončeného/nefungujícího projektu zašle příjemce ŘO závěrečnou, resp. nulovou žádost o platbu společně se závěrečnou zprávou o realizaci, ve které prokáže ukončení realizace a naplnění účelu projektu. Tímto způsobem dojde ke konečnému vyrovnání vzájemných finančních závazků mezi ŘO a příjemcem. Po provedené kontrole a schválení závěrečné, resp. nulové žádosti o platbu ze strany ŘO začíná běžet období udržitelnosti projektu.

Monitorování

ŘO musí poskytnout PCO/AO, v kopii MMR–NOK do 6. 1. 2025/ 5. 1. 2026 (STEP) **ujištění, že všechny projekty zahrnuté ve výkazu výdajů byly k 15. 11. 2024/ 14. 11. 2025 (STEP) dokončeny a současně informovat o případných nedokončených projektech, a to prostřednictvím aktualizované tabulky pro mapování rizikových projektů**, která bude mimo jiné poskytovat i přehled projektů v rozdělení na projekty:

- dokončené do 15. 11. 2024/ 14. 11. 2025 (STEP);
- nedokončené, které budou zařazeny na seznam projektů nefungujících;
- nedokončené vyjmuté z programu (o výdaje odpovídající podílu fondů EU vynaloženému na tyto projekty bude očištěn výkaz výdajů nejpozději v rámci účetní závěrky závěrečného účetního roku). Tyto projekty musí být zahrnuty ŘO do podkladu pro zaúčtování finančních oprav, který ŘO předloží nejpozději do 6. 1. 2025/ 5. 1. 2026 (STEP) na PCO.

Členský stát musí informovat EK o nefungujících projektech, a to nejdříve prostřednictvím seznamu nefungujících projektů (viz příloha č. 2 tohoto MD UKON), který bude součástí ZZ / VZ OP Rybářství.

²⁵ Jde o pravidla ŘO, která stanovují okamžik, kdy dojde k dokončení realizace projektu.

²⁶ Pro účely výpočtu dosažení limitu u nefungujících projektů lze dle doporučení EK provést výpočet převodu na eura na základě částky uvedené v právním aktu o poskytnutí podpory (případně v MS2014+, pokud v právním aktu o poskytnutí podpory nejsou uvedeny celkové náklady projektu) za použití měsíčního účetního směnného kurzu EK v měsíci, ve kterém byl právní akt o poskytnutí podpory vydán či naposledy pozměněn.

Celkové způsobilé výdaje vykázané na tyto projekty mohou představovat maximálně 20 % alokace (tj. součet národního a EU podílu). Poté je členský stát povinen informovat EK do 15. 2. 2027 o stavu nefungujících projektů²⁷.

6.6.1 Rizika u nedokončeného a nefungujícího projektu

Na realizaci nedokončených a nefungujících projektů se váží **rizika, která souvisí:**

- **s úpravou právního aktu o poskytnutí podpory** – včasnou úpravou podmínek a lhůt (zejména prodloužení harmonogramu realizace) nedojde k porušení rozpočtové kázně, právního předpisu či podmínek, které by bylo nutné řešit standardní zákonnou cestou;
- **se změnou veřejné zakázky** – pokud prodloužení realizace projektu povede k podstatné změně prvků veřejné zakázky uvedených v oznámení o zakázce nebo zadávacích podmínkách nebo smlouvě, bude tato změna předmětem finanční korekce;
- **s ponecháním nedokončených/nefungujících projektů v programu** – v případě, že se nedokončené či nefungující projekty nepodaří dokončit ve stanovené době, může to mít vliv na plnění cílů výkonnostního rámce a plné dočerpání programu, pokud ŘO takové projekty nenahradí jinými realizovanými projekty v rámci přezávazkování;
- **s probíhajícím soudním řízením/řízením o správním opravném prostředku s odkladným účinkem** – pokud se ŘO rozhodne projekty, kde probíhá soudní řízení/řízením o správním opravném prostředku s odkladným účinkem, zahrnout do projektů nedokončených/nefungujících a takové projekty ponechá v programu, mohou tyto projekty vstoupit do vzorku pro výkon auditu operací AO a mohou zvýšit chybovost programu (blíže viz kapitola 6.7).

U nedokončených projektů musí ŘO poskytnout PCO do 6. 1. 2025/5. 1. 2026 (STEP) ujištění, že tyto projekty byly v termínu dokončeny. Pokud nebudou dokončeny, mohou být zahrnuty na seznam nefungujících projektů nebo musí být vyjmuty z programu a odečteny z účtů (blíže viz kapitola 11.1).

Seznam nefungujících projektů je součástí ZZ/VZ OP Rybářství a zasílá se EK společně s dalšími závěrečnými dokumenty. ŘO se tímto zavazuje, že nefungující projekty budou dokončeny do 15. 2. 2027. **Pokud tyto projekty nebudou funkční ani do uplynutí této lhůty, měl by členský stát s ohledem na stav dokončení a dosažení cílů nefungujících projektů poskytnout EK návrh částky, kterou je potřeba opravit, včetně zdůvodnění, jak byla částka vypočítána.** Po obdržení těchto informací vyzve EK členský stát k následnému vrácení prostředků v případě nedostatečného přezávazkování programu.

6.6.2 Problematika uhrazení výdajů na nedokončené a nefungující projekty z vlastních zdrojů

S ohledem na skutečnost, že většina prostředků na financování projektů je poskytována příjemcům na základě RoPD dle rozpočtových pravidel, příp. na základě smlouvy dle rozpočtových pravidel pro územní rozpočty, je nutné v těchto právních aktech o poskytnutí podpory zohlednit změny vyplývající z nedokončení projektu ve stanoveném harmonogramu. V opačném případě nebude ze strany příjemce dosaženo účelu stanoveného v právním aktu o poskytnutí podpory, a příjemce bude mít povinnost vrátit dotaci v plné výši (tj. bude stanoven odvod za porušení rozpočtové kázně ve výši 100 % dotace).

Dokončení realizace projektu musí být zajištěno z vlastních zdrojů příjemce. V tomto případě již není příjemci na výdaje vzniklé po datu 31. 12. 2023 poskytována žádná podpora.

²⁷ ŘO by si měl ve své řídicí dokumentaci stanovit dřívější termín pro dokončení nefungujících projektů proto, aby do 15. 2. 2027 informoval EK o nefungujících projektech, u kterých proběhla nezbytná kontrola a procesy vedoucí k řádnému dokončení nefungujícího projektu.

Rozpočtová pravidla (§ 14) umožňují provést změny v RoPD (vyjma příjemce, poskytovatele, účelu a dne vydání rozhodnutí), a to na základě **žádosti příjemce**.²⁸

V případě nedokončení projektu do stanoveného data je nutné provést v právním aktu o poskytnutí podpory zejména následující úpravy:

- posun data ukončení realizace projektu (tedy změna lhůty, v níž má být dosaženo stanoveného účelu);
- posun termínu pro naplnění cílových hodnot indikátorů;
- uvedení závazku příjemce uhradit veškeré výdaje vzniklé po 31. 12. 2023 z vlastních zdrojů a zajistit dokončení projektu;
- provedení adekvátní úpravy v právním aktu o poskytnutí podpory tak, aby příjemce neměl nárok na vyplacení další části dotace na výdaje vzniklé po 31. 12. 2023, a současně i tak, aby příjemce navrátil veškeré vyplacené zálohy, které budou přesahovat způsobilé výdaje ke dni 31. 12. 2023;
- v případě, že příjemce bude realizovat zbývající část projektu z vlastních zdrojů, bude třeba upravit výši dotace a výši vlastních zdrojů příjemce.

Jsou-li prostředky na financování projektů poskytovány na základě § 13 rozpočtových pravidel, je v případě prodloužení realizace projektu (a tedy i programu) nutné postupovat dle vyhlášky č. 560/2006 Sb. V souladu s § 3 vyhlášky lze požádat o změnu dokumentace programu, výše účasti státního rozpočtu nebo cílů programu, a to v době platnosti daného údaje, která je stanovena ve schválené dokumentaci programu.

EU projekty dokončené z národních/vlastních zdrojů budou vykazovány v rámci všech EU reportů a budou sledovány v odpovídajících výkazech dle vyhlášky č. 5/2014 Sb.

Finanční vypořádání dotace/závěrečné vyhodnocení akce u nedokončených/nefungujících projektů je žádoucí provést až po dokončení projektu dle data stanoveného v právním aktu o poskytnutí podpory.

ŘO při rozhodování o prodloužení realizace projektu a o zdroji jeho dofinancování musí **zvážit případný dopad nedokončení projektu (nezpůsobilosti výdajů z fondů EU) na veřejné rozpočty**. Nutné je zejména posoudit objem již vynaložených prostředků, které by v případě nedokončení projektu musely být vráceny do rozpočtu EU (pokud již došlo k jejich proplacení), a výši prostředků, které je s cílem dokončení projektu ještě nutné vynaložit. Na konci období by měly být projekty již z větší části realizované a jejich případné **nedokončení by tak mohlo představovat mnohem větší zátěž na veřejné rozpočty, než by představovalo jejich případné dofinancování**.

Příjemci, jejichž vlastní zdroje představují prostředky státního rozpočtu

Specifickým typem příjemců jsou příjemci, jejichž vlastní zdroje představují prostředky státního rozpočtu (tj. OSS, příspěvkové organizace, státní úřady apod.). Podpora je těmto příjemcům poskytována na základě Stanovení výdajů na financování akce OSS (či jiného právního aktu o poskytnutí podpory)²⁹ a rozhodnutí o jeho případné úpravě je v kompetenci poskytovatele (v souladu s § 3 vyhlášky č. 560/2006 Sb.). Výjimku představují příspěvkové organizace, kterým jsou prostředky poskytovány na základě RoPD dle rozpočtových pravidel, a úprava RoPD musí být uskutečněna v souladu s výše uvedenými informacemi.

Tito příjemci na případné dokončení projektu po 31. 12. 2023 musí zajistit prostředky ve státním rozpočtu, a to na rozpočtování potřebných zdrojů v rámci své rozpočtové kapitoly. Finanční prostředky budou i po roce 2023 rozpočtovány na ukazateli „Výdaje spolufinancované zcela nebo částečně z rozpočtu EU bez společné zemědělské politiky“ ze státního rozpočtu, podíl z rozpočtu EU bude nulový.

²⁸ Totožné změny musí být provedeny i v případě dotace poskytované na základě rozpočtových pravidel pro územní rozpočty bez nutnosti podání žádosti o změnu ze strany příjemce, avšak vždy se souhlasem příjemce dotace.

²⁹ Vyhláška č. 560/2006 Sb., § 5 o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku.

Na dokončení těchto projektů bude možné využít prostředky z nároků z nespotebovaných profilujících výdajů, podíl státního rozpočtu³⁰ v souladu s § 47 odst. 5 rozpočtových pravidel.

6.7 Projekty dotčené probíhajícími šetřeními na národní úrovni

Probíhající šetření na národní úrovni zahrnuje soudní řízení/řízení o správním opravném prostředku s odkladným účinkem nebo činnost policejních či jiných orgánů státní moci, tj. subjektů jiných než programových orgánů (nejde o kontrolní činnost ŘO, PCO či auditní činnost AO). Kontroly ŘO, PCO, stejně jako audity AO musí být dokončeny před odesláním účetní závěrky závěrečného účetního roku.

Z hlediska postupu těchto orgánů v trestních věcech lze rozlišit následující fáze:

1. **Prověřování** – účelem je prověřit oznámení o skutečnostech, které nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin, opatřit k tomu potřebné podklady, zjistit a zajistit stopy trestného činu. Fáze končí přijetím rozhodnutí o zahájení trestního stíhání určité osoby nebo jinými způsoby (odložení, dočasné odložení, odevzdání věci k projednání mimo trestní řízení).
2. **Vyšetřování** – začíná vydáním usnesení o zahájení trestního stíhání (sdělení obvinění) a jeho cílem je shromáždit důkazy proti obviněnému. Výsledkem může být návrh na podání obžaloby nebo jiné rozhodnutí (např. zastavení trestního stíhání, narovnání).
3. **Soudní řízení** – začíná podáním obžaloby státním zástupcem u trestního soudu.

Pokud dojde k pozastavení realizace projektu v důsledku soudního řízení nebo řízení o správním opravném prostředku s odkladným účinkem, může být projekt až do okamžiku dokončení realizace považován za nedokončený, případně, za splnění relevantních podmínek pro nefungující projekty, za projekt nefungující (blíže viz kapitola 6.6). **I v těchto případech platí, že výdaje realizované příjemci po 31. 12. 2023 nejsou způsobilé pro spolufinancování z ESI fondů. Zároveň platí, že žádné výdaje nesmí být vykázány po podání konečné žádosti o průběžnou platbu do EK pro závěrečný účetní rok.**

Výdaje projektů, u kterých **při uzavírání účtů závěrečného účetního roku** nadále probíhá šetření na národní úrovni, lze buď definitivně **odečíst z účtů** (a nahradit je jinými projekty), **anebo ponechat v účtech**.

Projekty, jejichž výdaje zůstanou ponechány v závěrečných účtech a nebyly zahrnuty mezi nefungující projekty, je nutné ze strany ŘO zahrnout do přehledu **otevřených nesrovnalostí**, který bude přílohou ZZ/VZ OP Rybářství, dle vzoru uvedeného v Pokynech EK k uzavírání (viz příloha č. 3 tohoto MD UKON). Tyto výdaje budou **ze strany EK vyjmuty z kalkulace konečného zůstatku**, tedy část platby odpovídající výdajům bude zadržena jako tzv. **otevřený závazek**.

Členský stát je povinen o výsledcích šetření na národní úrovni informovat EK. Výdaje projektu budou ze strany EK refundovány, pouze pokud bude potvrzena jejich způsobilost. V případě, že se naopak prokáže, že výdaje nejsou způsobilé, přistoupí EK k jejich odečtení. Nezpůsobilé výdaje lze nahradit případnými přezávkovanými výdaji. Pokud bude výsledkem řízení povinnost příjemce vrátit podporu v plné nebo částečné výši, je odpovědností ŘO zajistit vymožení těchto prostředků a umožnit tak navrácení odpovídající výše spolufinancování z ESI fondů zpět EK a podílu SR do rozpočtu předfinancující kapitoly.

V případě, že u projektů dotčených probíhajícími šetřeními dojde k rozhodnutí soudu/správního orgánu a zároveň potvrzení pochybení nejpozději do 31. 12. 2024/ 31. 12. 2025 (STEP) (podklad pro PCO do 6. 1. 2025/ 5. 1. 2026 (STEP)), stanou se tak dotčené výdaje nezpůsobilými. Z pohledu chybovosti bude rozhodující, zda-li:

1. Výdaje těchto projektů **byly součástí populace pro výběr vzorku AO** pro výkon auditů operací prováděných AO v roce 2024/ 2025 (STEP)a:

³⁰ Na dofinancování nedokončených projektů není možné využít prostředky z nároků z nespotebovaných profilujících výdajů, podíl EU, jelikož tyto prostředky byly rozpočtovány jako výdaje kryté příjmy z rozpočtu EU.

- současně byly vybrány do vzorku, pak by mohly mít vliv na chybovost (v závislosti na charakteru chyby);
 - byly vybrány do vzorku a zároveň ŘO potvrdil tuto chybu jako potvrzenou nesrovnalost před datem výběru vzorku AO a nesprávná částka byla opravena buď v žádosti o platbu během účetního období, nebo v účetní závěrce, pak nebude mít vliv na chybovost;
 - AO nevybral do vzorku, nebude mít vliv na chybovost.
2. Výdaje těchto projektů **nebyly součástí populace pro výběr vzorku AO** (týkají se předchozích účetních období), nemají vliv na chybovost.

Všechny tyto nesrovnalosti, ať už mají či nemají vliv na chybovost, musí být vždy opraveny.

6.8 Projekty dotčené probíhajícím šetřením OLAF, auditem EK nebo Evropského účetního dvora

V případě, že do doby uzavření programu na národní úrovni nebude finálně uzavřen audit EK, Evropského účetního dvora (dále jen EÚD) nebo šetření OLAF, přičemž uzavřením se rozumí i všechny navazující kroky (nikoliv pouze vydání konečné zprávy), na základě kterých bylo identifikováno riziko nezpůsobilých výdajů, avšak jejich nezpůsobilost nebyla ještě potvrzena a finálně vyčíslena, může členský stát odečíst výdaje z účetní závěrky.

Je plně v kompetenci ŘO, zda přistoupí k odečtení výdajů nebo se rozhodne výdaje v programu ponechat. Pokud členský stát opravu výdajů neprovede a bude pokračovat v řízení o sporných otázkách, může to vést až k aplikaci finanční opravy dle čl. 145 obecného nařízení. **Nezpůsobilé výdaje lze nahradit případnými přezávazkovanými výdaji s výjimkou případů, kdy se jedná o tzv. čistou finanční opravu v souladu s pravidly čl. 145 odst. 7 obecného nařízení.**

6.9 Podpora retrospektivních projektů

Retrospektivní podpora představuje poskytnutí pomoci ze strany ŘO na projekt, který byl dokončen před podáním žádosti o podporu z ESI fondů. Čl. 65 odst. 6 obecného nařízení říká, že takový projekt nelze vybrat pro poskytnutí podpory z ESI fondů. Nicméně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2020/558 (CRII+) a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2022/2039 (FAST-CARE) umožnily následující **dvě výjimky**, které se týkají projektů zaměřených na:

- **podporu kapacit v reakci na krizi v souvislosti s šířením onemocnění COVID-19** (viz čl. 25a odst. 7 obecného nařízení);
- **řešení migračních problémů** vyplývajících z vojenské agrese ze strany Ruské federace na Ukrajině (viz čl. 65 odst. 10a obecného nařízení).

Projekty vybrané pro retrospektivní spolufinancování jsou často iniciovány nebo provedeny, aniž by byly výslovně spojeny s cíli OP. Při rozhodování o retrospektivním spolufinancování konkrétního projektu je nutné klást důraz zejména na zajištění souladu s platnými právními předpisy vztahujícími se na daný OP, potažmo projekt. Proto doporučujeme projednat s AO případnou podporu retrospektivních projektů.

6.10 Zálohové faktury na konci programového období

Jako jednu z možností financování způsobilých výdajů projektu spolufinancovaného z ESI fondů lze využít tzv. „zálohové faktury“³¹, jejichž princip je následující:

³¹ Způsob využití zálohových faktur je popsán rovněž v MPFT.

- na základě předchozího ujednání ve smlouvě má příjemce povinnost uhradit dodavateli zálohu na plnění ve stanovené výši, přičemž výše zálohy v procentuálním vyjádření by měla odpovídat běžné obchodní praxi v příslušném sektoru;
- dodavatel vystaví příjemci zálohovou fakturu;
- příjemce zálohu dodavateli proplatí;
- po poskytnutí služeb/dodávce zboží ze strany dodavatele je příjemci zasláno vyúčtování zálohy poskytnuté na základě zálohové faktury;
- příjemce zahrne vyúčtování zálohové faktury (včetně souvisejících dokladů) do žádosti o platbu, tj. do žádosti o platbu nevstupuje samotná záloha poskytnutá dodavateli, ale až její vyúčtování;
- ŘO následně zahrne žádosti o platbu obsahující vyúčtování zálohových faktur do souhrnné žádosti.

Pro možnost využití zálohové faktury jsou na národní úrovni stanovena následující omezení:

- zálohová faktura může být vystavena i uhrazena před počátečním datem způsobilosti daného projektu, a to pouze za předpokladu, že tímto krokem nebudou porušena pravidla veřejné podpory³²;
- předmět plnění musí být dodán v rámci období realizace projektu;
- využití zálohových faktur by mělo být umožněno v rámci podmínek výzvy a pokud tomu tak není, je možné výzvu změnit v souladu s Metodickým pokynem pro řízení výzev, hodnocení a výběr projektů v programovém období 2014–2020.

Dále je nutné z pozice ŘO zajistit nastavení postupů a metodiky využití zálohových faktur v OP. ŘO v rámci těchto postupů a metodických pravidel vždy ověřuje a zajišťuje, že³³

- příjemce v žádosti o platbu uvedl pouze platby (včetně zálohových), které se vztahují k plněním, která jsou dle pravidel OP způsobilá;
- využití zálohové faktury je v souladu s pravidly pro zadávání veřejných zakázek (možnost využití zálohových faktur musí být uvedena v zadávací dokumentaci);
- výdaje jsou realizovány v souladu s platnou smlouvou (s dodavatelem zboží nebo služeb) a v procentuálním vyjádření odpovídají běžné obchodní praxi v příslušném sektoru.

Institut zálohových faktur je rovněž možné využít u mzdových či provozních výdajů (energie, služby, pojištění atp.) na konci programového období. Rozhodnutí o využití zálohových faktur v rámci těchto výdajů je plně v kompetenci ŘO, přičemž je nezbytné tuto formu úhrady projednat v rámci dané instituce, a to zejména s ohledem na značnou administrativní náročnost a zajištění legitimacy v interní personální a provozní dokumentaci organizace.

Na konci programového období musí dojít v souladu s podmínkami smlouvy mezi příjemcem a dodavatelem k **proplacení zálohové faktury ze strany příjemce nejpozději do 31. 12. 2023**, přičemž k vyúčtování této zálohové platby ze strany dodavatele dojde až po tomto datu, a to na základě dodání předmětu plnění. **Plnění ze strany dodavatele tedy může být realizováno i po konci roku 2023 za předpokladu, že je v souladu se schváleným harmonogramem projektu (viz výše – plnění musí být dodáno v průběhu realizace projektu).** Pokud tedy dochází k posunu harmonogramu projektu, je nutné provést adekvátní úpravu právního aktu o poskytnutí dotace, kterým je příjemci podpora poskytnuta. Při schvalování změny v harmonogramu realizace projektu musí ŘO počítat s dostatečným časem pro kontrolu závěrečné žádosti o platbu a následnou administraci poslední souhrnné žádosti tak, aby byly dodrženy termíny stanovené ze strany PCO.

³² Viz. Kapitola č. 5.1 MP pro způsobilost výdajů a jejich vykazování v programovém období 2014–2020.

³³ Nemusí být relevantní pro všechny typy podporovaných projektů (např. pro proplacení mezd zaměstnancům prostřednictvím zálohových faktur).

Do souhrnné žádosti o platbu smí ŘO zahrnout pouze vyúčtované zálohové faktury. Z důvodu nutnosti respektování pravidla způsobilosti výdajů **nebude do způsobilých výdajů projektu zahrnut případný nedoplatek** (bude tedy zajištěno, že žádné další výdaje realizované ze strany příjemce po 31. 12. 2023 nebudou předloženy k proplacení z EK). V případě vzniku přeplatku, kdy je dodavateli na základě zálohové faktury proplacena částka převyšující skutečné plnění, bude v žádosti o platbu ze strany příjemce vykázána pouze část odpovídající vyúčtování zálohové faktury.

7 Finanční nástroje

Podmínky pro implementaci finančních nástrojů (dále jen FN³⁴) jsou stanoveny v hlavě 4 obecného nařízení a v několika prováděcích nařízeních³⁵ a v nařízení v přenesené pravomoci³⁶. Pro upřesnění některých ustanovení EK vydala rovněž 14 metodických vodítek³⁷.

7.1 Způsobilé výdaje u FN

EK opakovaně potvrdila, že pro FN v období 2014–2020 platí konec období způsobilosti 31. 12. 2023. Nedojde tedy k prodloužení způsobilosti pro FN jako tomu bylo v období 2007–2013. Způsobilost výdajů realizovaných prostřednictvím FN je upravena v čl. 42 odst. 1 obecného nařízení.

V souladu s čl. 42 odst. 1 obecného nařízení způsobilé výdaje FN při uzavření programu představují celkovou skutečně vyplacenou částku příspěvků z programu, nebo v případě záruk částku vyčleněnou prostřednictvím FN během období způsobilosti, která odpovídá:

- a) platbám poukázaným konečným příjemcům a v případech uvedených v čl. 37 odst. 7 obecného nařízení platbám ve prospěch konečných příjemců³⁸;
- b) prostředkům vyčleněným na smlouvy o záruky, bez ohledu na to, zda dosud nejsou splacené nebo zda se již staly splatnými, aby bylo možno vyplatit případně vznesené nároky na úhradu ztrát, které byly vypočteny na základě obezřetného předběžného posouzení rizik, a které zahrnují více částek příslušných nových půjček či jiných rizikových nástrojů pro nové investice do konečných příjemců;
- c) kapitalizovaným subvencím úrokových sazeb nebo subvencím poplatků za záruky, jež mají být zaplacený za období nepřesahující 10 let po období způsobilosti, použitým v kombinaci s FN, zaplacenými na účelově vázaný účet zřízený zvláště k tomuto účelu, pro účinné vyplacení po období způsobilosti, avšak v souvislosti s půjčkami nebo jinými rizikovými nástroji použitými k úhradě investic do konečných příjemců během období způsobilosti;
- d) úhradě vynaložených nákladů týkajících se správy nebo úhradě poplatků za správu FN.

Od výkazu výdajů konečné žádosti o průběžnou platbu závěrečného účetního roku budou odečteny nezpůsobilé výdaje odpovídající rozdílu mezi certifikovanými vklady do FN a způsobilými výdaji příjemce uvedenými v dodatku 1 žádosti o platbu/dodatku 6 účetní závěrky. Způsobilé výdaje příjemce uvedené v dodatku 1/dodatku 6 musí odpovídat hodnotám uvedeným v poslední Výroční zprávě o FN k 31. 12. 2023 předkládané dle čl. 46 obecného nařízení. Výše výdajů vykázaných EK při uzavírání programu musí odpovídat výši prostředků vynaložených v rámci FN konečným příjemcům, v jejich prospěch a na další způsobilé výdaje FN podle čl. 42 odst. 1 obecného nařízení.

Do žádosti o platbu, resp. konečného zůstatku závěrečného účetního roku vstoupí za FN částka vypočtená aplikací míry spolufinancování dané osy na způsobilé výdaje vynaložené příjemcem.

³⁴ Pod finančními nástroji myslíme FN implementované samostatně i FN implementované pod tzv. fondy fondů a přenesené tak i samotné fondy fondů.

³⁵ Prováděcí nařízení Komise č. 964/2014, č. 1157/2016 a č. 821/2014 (viz kapitola 3.1).

³⁶ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 480/2014 (viz kapitola 3.1).

³⁷ Metodická vodítka jsou dostupná na <https://www.fi-compass.eu/resources/ec>.

³⁸ Konečným příjemcem v oblasti FN je myšlen např. podnikatel, obecně je to právnická či fyzická osoba, které je poskytnuta návratná pomoc z FN.

V případech, kdy jsou FN implementovány prostřednictvím fondu fondů, je za příjemce považován správce fondu fondů. Jsou-li FN realizovány bez fondu fondů, je příjemcem správce samotného FN.

Finanční zdroje, které jsou od konečných příjemců navraceny do FN, nebo které zbyly po poskytnutí všech záruk, již nejsou považovány za příspěvky z programu. S těmito prostředky by mělo být nakládáno v souladu s čl. 44 odst. 1 obecného nařízení do konce období způsobilosti tak, aby bylo zajištěno jejich opětovné využití k původnímu účelu.

ŘO musí zajistit, že zdroje navracené do FN, které jsou přičitatelné podpoře z ESI fondů, jsou buď opětovně použity pro další obdobné investice, nebo jsou použity k pokrytí nákladů na řízení a poplatků za správu. Možnost krýt případnou ztrátu nominální hodnoty prostředků vložených do FN pravděpodobně nebude v ČR relevantní, protože prostředky vložené do FN nebyly znehodnoceny zápornými úrokovými sazbami. Pravidla pro opětovné využití navracených prostředků v souladu s čl. 44 odst. 1 obecného nařízení jsou limitována koncem období způsobilosti, tj. datem 31. 12. 2023. Pravidla pro využití navracených prostředků po konci období způsobilosti upravuje čl. 45 obecného nařízení.

Legislativa v čl. 45 obecného nařízení specificky vztahuje povinnost na členský stát, jelikož využití navracených prostředků po konci období způsobilosti už nemusí být v gesci ŘO, který původní FN zakládal. Navracené prostředky mají být do konce roku 2031 znovu využity k podpoře v souladu s cíli programu nebo programů. Po uplynutí 8 let od konce způsobilosti, tj. od 1. 1. 2032, může ČR navracené zdroje využít libovolně. O využití navracených zdrojů po uzavření programu už členské státy nemusí EK reportovat.

Dohody o financování musí zahrnovat ustanovení upravující opětovné využití zdrojů navracených do FN v souladu s čl. 44 obecného nařízení. **Prostředky navracené do FN nejsou považovány za příspěvky z programu. Když jsou znovu využity, nelze tyto výdaje vykázat v rámci způsobilých výdajů při uzavírání programu.**

7.2 Vyjmutí nevyčerpané alokace z FN

V případě nevyužití celé výše alokace převedené z programu do FN je možné část těchto zdrojů z FN vyjmout a znovu využít v rámci daného programu. Případné vyjmutí těchto zdrojů z FN (v částečné nebo plné výši) bude představovat podstatnou změnu dohody o financování a bude nutné uzavřenou dohodu odpovídajícím způsobem upravit (například uzavřením dodatku).

Vyjmutí prostředků by mělo být s ohledem na konec období způsobilosti výdajů realizováno v dostatečném předstihu před koncem roku 2023 tak, aby měl ŘO dostatek času využít tyto prostředky na financování jiných projektů v rámci programu. V případě, že úvěrové smlouvy uzavřené s konečnými příjemci mají datum konečného vyplácení úvěru nastavené až do konce roku 2023, bude muset ŘO (resp. Správce FN) provést „odhad“ nevyužitých částek, a to i se zohledněním vygenerovaných úroků.

Pokud prostředky převedené do FN (a následně vyjmuté) již byly zahrnuty do certifikace a ze strany EK došlo k jejich proplacení, musí být o případnou vyjmutou částku upraven výkaz výdajů nejpozději v rámci konečné žádosti o průběžnou platbu do EK závěrečného účetního roku. Pokud by k odpovídající úpravě nedošlo, mohl by uvedený postup vést ke vzniku nesrovnalosti, jelikož EK již poskytla finanční prostředky na výdaje, které nakonec realizované nebyly.

7.3 Ujistění o využití prostředků z FN

Prostředky vyplacené z FN lze obecně považovat za způsobilé výdaje pouze za předpokladu, že byly převedeny konečnému příjemci, který je musí využít ke stanovenému účelu. Ověření využití ke stanovenému účelu bude záležet na implementační fázi projektu konečného příjemce k danému datu. Je tak možné ověřit legalitu a způsobilost, i pokud projekt dosud nebyl dokončen. Investice konečných příjemců nemusí být k datu konce způsobilosti programu ani k datu předložení závěrečných dokumentů dokončeny. ŘO nicméně musí mít dostatečné ujistění, že prostředky vyplacené konečným příjemcům byly/budou využity (případně jsou využívány) ke svému účelu. Podle EK je možné obecně ověřit, že podpora byla poskytnuta konečnému příjemci (např. úvěr byl vyplacen před koncem období

způsobilosti) a ověřit jeho způsobilost (např. ověřit status MSP.) Bližší „formu“ ujištění EK nepředepisuje a nechává ji v kompetenci ŘO. EK pouze v různých metodických vodítkách napříč programovými obdobími uvedla příklady jako předložený obchodní plán, návštěvu nebo kontrolu na místě realizace projektu nebo implementační zprávy. Další podpůrná dokumentace může zahrnovat roční účetní závěrky, kontrolní listy, zprávy FN o hodnocení žádosti o podporu, schválených investicích, úvěrové a záruční smlouvy, podnikové reporty, zprávy poskytovatele komerčních úvěrů pro záruční fond o požadavcích na plnění ze záruk, environmentální potvrzení, zprávy o rovných příležitostech a deklarace ve spojení s podporou de minimis. Uvedené příklady EK zmínila pro záruční FN (za provozní úvěry), případně úvěrové FN poskytující provozní úvěry, nicméně podle MMR–NOK jsou dobrým vodítkem pro obecné uvažování EK o ověřování využití ke stanovenému účelu.

Pro úplnost doplňujeme, že za způsobilé výdaje lze považovat i ty, které byly z FN vyplaceny ve prospěch konečných příjemců (viz čl. 37, odst. 7 obecného nařízení) nebo jako způsobilé náklady na řízení a poplatky za správu FN/fondu fondů (dále jen FF) byly vyplaceny jeho správcem.

Obecné nařízení dále upravuje specifické případy výdajů, které nebyly do konce období způsobilosti vyplaceny konečným příjemcům, případně v jejich prospěch, ale jsou stejně považovány za způsobilé výdaje, pokud byly vloženy na účelově vázané účty a ŘO splnil další podmínky příslušných ustanovení obecného nařízení. Jedná se o:

- kapitalizované náklady na řízení a poplatky za správu (viz čl. 42, odst. 1 c) obecného nařízení);
- kapitalizované náklady na řízení a poplatky za správu pro FN kapitálových vstupů a mikro-půjček (viz čl. 42, odst. 2 obecného nařízení);
- návazné investice pro FN kapitálových vstupů (viz čl. 42, odst. 3 obecného nařízení).

Při uzavírání programu musí být ŘO schopen prokázat, že došlo k finančnímu transferu z FN/FF konečným příjemcům (v případě záruk, že zaručené úvěry byly poskytnuty). Součástí auditní stopy tedy musí být doklady o realizaci těchto výdajů, které jsou archivovány buď na úrovni ŘO nebo FN či FF. Jelikož ze strany AO mohou být ve výjimečných případech prováděny audity až na úrovni konečných příjemců, musí být ŘO schopen doložit auditní stopu a dokumentaci prokazující využití prostředků konečným příjemcem.

Finálním datem pro doložení způsobilosti výdajů vyplacených z FN je datum předložení závěrečných dokumentů EK, tedy 15. 2. 2025/ 15. 2. 2026 (STEP). Současně je ale nutné, aby veškeré tyto výdaje byly posouzeny ze strany AO a ujištění o jejich způsobilosti popsáno v závěrečné kontrolní zprávě. AO tedy musí ověřit nejen skutečnost, že veřejný příspěvek byl převeden do FN do konce období způsobilosti, ale rovněž tak musí být ujištěn, že výdaje deklarované v rámci uzavření programu jsou způsobilé ve smyslu čl. 42 odst. 1 obecného nařízení a jsou v souladu s relevantními evropskými a národními předpisy včetně pravidel stanovených v uzavřené dohodě o financování.

Platby konečným příjemcům či v jejich prospěch a vyplácení nákladů na řízení a poplatků za správu FN lze obecně činit pouze do konce období způsobilosti. Pouze ve specifických případech je lze provádět i po jeho skončení (případy uvedené v čl. 42 odst. 1 c, čl. 42 odst. 2 a odst. 3). AO s EK dále ověří, jak nastavit lhůty ukončování FN/FF z pohledu zajištění auditní činnosti. S ohledem na riziko vzniku nesrovnalostí (jinými slovy nutnost ověřit výdaje realizované z FN ze strany ŘO) je stanovení nejzazšího data pro platby realizované z FN na rozhodnutí příslušného ŘO.

7.4 Použití eura

Pro přepočtení způsobilých výdajů příjemce do EUR je v souladu s Metodikou monitorování implementace ESI fondů pro programové období 2014–2020 použit kurz přiřazený jednotlivým certifikovaným vkladům do FN v IS Viola. Postup přepočtu je uveden v Metodickém stanovisku ministryně pro místní rozvoj č. 11 k Metodickému pokynu pro monitorování implementace ESI fondů v ČR programovém období 2014–2020. Uvedený postup převodu do EUR je použit i pro údaje v dodatku 1 žádosti o platbu EK/dodatku 6 účetní závěrky.

7.5 Způsobilost výdajů a příspěvek z programu v případě záruk

V souladu s výše uvedeným čl. 42 odst. 1 písm. b) obecného nařízení v případě záruk odpovídá výše způsobilých výdajů při uzavření programu hodnotě poskytnutých záruk, včetně částek vázaných jako záruky (tj. částek převedených do fondu krytí rizik daného záručního FN). V okamžiku uzavírání programu mohou v záručním FN nastat následující varianty:

- záruky zaručují poskytnuté úvěry, které již dosáhly data splatnosti, a u kterých záruka byla/nebyla využita;
- záruky zaručují poskytnuté úvěry, u kterých záruka bude nebo může být využita po uzavření programu (datum splacení úvěru spadá do období po uzavření programu);
- ve FN zbývá částka, kterou správce FN nestihl využít na zaručení nových úvěrů před uzavřením programu.

Při uzavírání programu lze **do způsobilých výdajů zahrnout pouze záruky za skutečně poskytnuté nové úvěry** (a to jak úvěry již splacené, nebo které budou splaceny po uzavření programu).

V okamžiku uzavření programu lze do způsobilých výdajů zahrnout poskytnuté záruky či částky vázané jako záruky (převedené do fondu krytí rizik), pokud byly vypočteny na základě obezřetného předběžného posouzení rizik.³⁹ **Jinými slovy na záruky nesmí být do fondu krytí rizik daného záručního FN převedeno více finančních zdrojů, než je nutné k pokrytí očekávaných a neočekávaných ztrát z poskytnutých nových úvěrů.**

Pokud finanční zprostředkovatel⁴⁰ nebo jiný subjekt profitující ze záruk neposkytl plánovaný objem nových úvěrů konečným příjemcům, kterým by bylo doloženo plné využití prostředků převedených do záručního FN, způsobilé výdaje budou odpovídajícím podílem sníženy.⁴¹ **Částky převedené do záručního FN, které nebyly použity na zaručení nových úvěrů, tak nemohou být zahrnuty mezi způsobilé výdaje.**

7.6 Způsobilost nákladů na řízení a poplatků za správu

Za způsobilé výdaje jsou považovány náklady na řízení a poplatky za správu FN/FF vyplacené jeho správci do konce období způsobilosti. Výpočet způsobilých nákladů na řízení a poplatků za správu FN/FF doznal od období 2007–2013 zásadních změn. Způsob výpočtu je složitější a uvádíme jen přehled předpisů, jejichž pravidla je třeba splnit:

- obecné nařízení čl. 42, odst. 5 a 6;
- nařízení Komise v přenesené pravomoci č. 480/2014 čl. 12 a 13;
- příslušné metodické vodítko EK.⁴²

Pokud jsou při realizaci FN v rámci nákladů na řízení nebo poplatků za správu účtovány poplatky konečným příjemcům (poplatky za zprostředkování nebo jiné administrativní náklady spojené s FN), nesmí být vykázány jako způsobilé výdaje.

7.7 Snížení způsobilých výdajů

Od způsobilých výdajů budou odečteny úroky vygenerované platbami z programu do FN nebo FF, které jsou přičitatelné příspěvku z ESI fondů, a které při částečném nebo konečném uzavření programu

³⁹ Dle čl. 8 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 480/2014.

⁴⁰ V tomto případě je jím myšlen subjekt poskytující úvěry, na které byly poskytnuty záruky z prostředků ESI fondů. Nejčastěji se jedná o komerční banku.

⁴¹ Dle čl. 8 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 480/2014.

⁴² <https://www.fi-compass.eu/publication/ec-regulatory-guidance/ec-regulatory-guidance-guidance-member-states-article-421d-cpr>

nebyly použity v souladu s ustanoveními čl. 43 obecného nařízení. **Pokud vklad do FN na účet jeho správce vygeneroval úroky, musí být tyto úroky použity na obdobné účely jako sama alokace do FN.**

Povinnost odečtu nevychází přímo z textace obecného nařízení, ale opakuje princip zavedený v období 2007–2013 a EK ho pro období 2014–2020 uvádí v příslušném metodickém vodítku.⁴³ Tyto úroky tak budou odečteny od výkazu výdajů konečné žádosti o průběžnou platbu závěrečného účetního roku a zároveň se toto snížení projeví v dodatku 1 žádosti o platbu/dodatku 6 účetní závěrky.

Čl. 43 obecného nařízení

1. Podpora z fondů ESI poskytovaná na FN se poukazuje na úročené účty vedené u finančních institucí v členských státech a je na přechodnou dobu investována v souladu se zásadami řádného finančního řízení.
2. Úroky a jiné výnosy, jež připadají na podporu z fondů ESI poskytovanou na FN, se používají ke stejným účelům – včetně úhrady vynaložených nákladů nebo poplatků za správu FN v souladu s čl. 42 odst. 1 prvním pododstavcem písm. D) a v souladu s čl. 42 odst. 2 a 3 – jako počáteční podpora z fondů ESI buď v rámci téhož FN, nebo po skončení dotčeného FN, u jiných FN nebo forem podpory v souladu se specifickými cíli stanovenými v rámci určité priority až do konce období způsobilosti.
3. ŘO zajistí vedení přiměřených záznamů o použití úroků a jiných výnosů.

8 Projekty vytvářející příjmy

Projekty spolufinancované z ESI fondů, které vytváří čisté příjmy po realizaci projektu, se řídí ustanovením čl. 61 obecného nařízení. Čisté příjmy za celé referenční období by měly být, pokud možno, zohledněny již ve výpočtu podpory předem (pomocí finanční mezery), aby nedocházelo ke zbytečnému přeefinancování projektu. Výpočet výše podpory podle čl. 61 odst. 3 obecného nařízení je blíže specifikován v Metodickém doporučení pro projekty vytvářející příjmy v období 2014–2020.

Na základě monitorování realizace projektu však může dojít ke změně výše reálných čistých příjmů. V takovém případě ŘO může požadovat nový přepočít výše podpory. U projektů, jejichž příjmy nebylo možné odhadnout předem, a během tří let od ukončení jejich realizace byly prostřednictvím zpráv o udržitelnosti monitorovány, dochází k jejich odpočtu. V obou případech by měl ŘO zajistit vrácení části vyplacené podpory od příjemce. Nové nebo dodatečné srážky čistých příjmů vytvořených projekty by měly být provedeny nejpozději v okamžiku předložení závěrečných dokumentů, pokud je splněna jedna z následujících podmínek:

- a) ve výpočtu výše finanční mezery nebyly zohledněny některé nové zdroje příjmů nebo se po výpočtu výše finanční mezery objevily zdroje nové;
- b) v tarifní politice došlo ke změnám, které mají dopad na výpočet výše finanční mezery;
- c) došlo k vytvoření čistých příjmů u projektů, u nichž objektivně nebylo možno předem odhadnout výši příjmů získaných z investice, a proto nebyla v počátečním období vypočtena výše finanční mezery.

Ve výše uvedených případech a) a b) může ŘO při uzavírání programu požadovat přepočít finanční mezery, a vyčíslí výši prostředků, jež mají být vráceny do rozpočtu EU, která bude ze strany PCO zohledněna při žádosti o platbu konečného zůstatku. U projektů, jejichž příjmy nelze z objektivních důvodů odhadnout předem (případ c), musí být čisté příjmy vytvořené daným projektem do tří let

⁴³ <https://www.fi-compass.eu/publication/ec-regulatory-guidance/new-guidance-note-about-interest-and-other-gains-generated>

od ukončení projektu nebo do okamžiku předložení závěrečných dokumentů (podle toho, co nastane dříve) odečteny od způsobilých výdajů vykázaných EK.

Odpočet provede PCO nejpozději při konečném uzavření programu a žádost o platbu konečného zůstatku bude odpovídajícím způsobem opravena.

Stanovení data, ke kterému budou příjemci ŘO o výši vytvořených čistých příjmů (včetně případného odhadu) informovat, je v gesci příslušného ŘO. Ze strany EK je požadováno, aby byl odpočet proveden do okamžiku předložení závěrečných dokumentů, přičemž z praktického hlediska musí ŘO (i PCO) disponovat těmito informacemi již v okamžiku finalizace těchto dokumentů (blíže viz kapitola 11).

9 Udržitelnost

Udržitelností se rozumí doba, po kterou musí příjemce podpory zachovat výstupy, případně aktivity projektu, k čemuž se příjemce zavazuje v právním aktu o poskytnutí podpory. V případě projektu zahrnujícího investici do infrastruktury nebo produktivní investici musí příjemce podle čl. 71 obecného nařízení podporu vrátit, jestli do pěti let (do tří let v případě malých a středních podniků) od poslední platby či případně jiné době stanovené ŘO dojde k:

- a) zastavení nebo přemístění výrobní činnosti mimo programovou oblast;
- b) změně vlastnictví položky infrastruktury, která podniku či veřejnému subjektu poskytuje nepatřičnou výhodu; nebo
- c) podstatné změně nepříznivě ovlivňující povahu, cíle nebo prováděcí podmínky projektu, která by vedla k ohrožení jeho původních cílů.

ŘO v rámci implementace může nastavit další pravidla udržitelnosti, která budou specifikována v právním aktu o poskytnutí podpory. Plánovaná změna ze strany příjemce v udržitelnosti musí být oznámena ŘO a případně ŘO schválena.⁴⁴ Při nesplnění povinnosti udržitelnosti může být příjemci uloženo také vrácení dotace (v plné výši nebo její části)⁴⁵ v důsledku porušení rozpočtové kázně. Členský stát má povinnost informovat o nesrovnalostech EK a postupovat podle čl. 143 obecného nařízení.

Čl. 71 obecného nařízení se týká projektů, v rámci kterých byla podpořena investice do infrastruktury, anebo výrobní činnost. V období 2014–2020 se toto týká převážně projektů financovaných z EFRR nebo z FS. Projektů financovaných z ESF se udržitelnost týká pouze omezeně, neboť většinou nezahrnují ani investice do infrastruktury, ani podporu výrobní činnosti. V rámci ESF projektů se udržitelnost vztahuje pouze na případy, které podle platných pravidel o veřejné podpoře ve smyslu čl. 107 Smlouvy o fungování EU podléhají povinnosti zachování investice, a jestliže během období stanoveného v těchto pravidlech projdou podstatnou změnou v důsledku zastavení výrobní činnosti.

Níže jsou uvedeny příklady změny vlastnictví.

Prodej majetku

Příjemce dotace nakoupil z dotačních prostředků zařízení (majetek), které se v době udržitelnosti rozhodl prodat. Prodejem majetku pořízeného z dotace před uplynutím doby udržitelnosti dojde k porušení podmínek pro udržitelnost dle čl. 71 obecného nařízení, neboť dochází ke změně vlastnictví položky infrastruktury a zároveň také k nepatřičné výhodě poskytnuté příjemci ve formě finančních prostředků získaných prodejem majetku pořízeného z dotačních prostředků. Pokud pořízený majetek již není zcela vyhovující, může jej příjemce prodat pouze v případě, že prodej umožňují pravidla daného programu a podmínky uvedené v právním aktu o poskytnutí podpory, přičemž ŘO musí být o prodeji informován. I v tomto případě však musí příjemce zohlednit získané finanční prostředky v souladu s nastavenými postupy (např. zahrnutím

⁴⁴ Nutnost schválení změny ze strany ŘO se odvíjí od individuálního nastavení v rámci pravidel programu.

⁴⁵ V souladu s novelou rozpočtových pravidel a rozpočtových pravidel pro územní rozpočty může být příjemce ze strany poskytovatele dotace vyzván k opatření k nápravě či k vrácení celé (části) dotace, přičemž v případě vyhovění výzvě není pochybení považováno za porušení rozpočtové kázně.

do aktualizovaného výpočtu finanční mezery, převodem prostředků poskytovateli z důvodu vzniku „jiných peněžních příjmů“ apod.).

Náhrada odepsaného/nefunkčního majetku

Příjemce dotace nakoupil z dotačních prostředků zařízení (majetek), které během doby udržitelnosti projektu ztratilo funkčnost, bylo poškozeno nebo odcizeno a je nutné ho nahradit novým. Za předpokladu, že příjemce dotace má zájem nahradit již nefunkční, odcizený či nevyhovující majetek pořízený z dotačních prostředků z vlastních zdrojů a ve stejně vysoké nebo vyšší kvalitě, s cílem zachovat činnost projektu, může ŘO na základě posouzení situace náhradu majetku povolit. Stanovení pravidel pro nahrazení již nefunkčního či nevyhovujícího majetku pořízeného z dotace, včetně jeho případného prodeje a následné zohlednění finančních prostředků z něho vyplývajících, je odpovědností ŘO.

Změna příjemce dotace

Příjemce dotace během doby udržitelnosti projektu změní právní formu. Pokud dojde ke změně právní formy příjemce dotace (např. s.r.o. na a.s.), splynutí, či sloučení příjemce s jinou právnickou osobou (fúze), nebo přejmenování příjemce, nemusí se jednat o porušení pravidel udržitelnosti. Nelze ovšem akceptovat převod práv z fyzické osoby na osobu právnickou. V těchto případech je nutné se řídit také národní legislativou, a to konkrétně § 14a až §14da rozpočtových pravidel. ŘO musí na základě žádosti příjemce o převod projektu na jiný subjekt dbát na to, aby nově vzniklý subjekt zachoval povahu projektu.

Insolvenční řízení

S příjemcem dotace bylo dle zákona č. 182/2006 Sb. Zahájeno insolvenční řízení.

1. Pokud bylo s příjemcem dotace zahájeno insolvenční řízení, ale soud ještě nevydal rozhodnutí o úpadku, jedná se pouze o změnu v prováděcích podmínkách projektu, která nemusí mít vliv na plnění cílů projektu, na vlastnictví položky infrastruktury, či zastavení výrobní činnosti. Nedochozí tedy k porušení pravidel udržitelnosti.
2. Pokud bylo s příjemcem dotace zahájeno insolvenční řízení a soud již vydal rozhodnutí, které úpadek řeší reorganizací, dochází také ke změně v prováděcích podmínkách projektu, která ale nemusí mít vliv na plnění cílů projektu, vlastnictví položky infrastruktury, či zastavení výrobní činnosti. Nedochozí tedy k porušení pravidel udržitelnosti.
3. Pokud bylo s příjemcem dotace zahájeno insolvenční řízení a soud již vydal rozhodnutí, které úpadek řeší konkurzem na příjemce dotace, dojde ke změně prováděcích podmínek s negativním dopadem na plnění cílů projektu. V tomto případě jsou pravidla udržitelnosti porušena.
4. Pokud ŘO podal návrh na zahájení insolvenčního řízení z důvodu podvodného úpadku příjemce dotace, jedná se stejně jako v bodě 3) o porušení pravidel udržitelnosti.

10 Závěrečný účetní rok

10.1 Refundace souhrnných žádostí a konečná žádost o platbu závěrečného účetního roku

ŘO předkládají souhrnné žádosti PCO ve výši proplacených výdajů, a to i nad rámec alokace programu nebo prioritní osy, fondu a kategorie regionu. Předfinancované výdaje na realizované projekty (etapy projektů) budou však ze strany PCO refundovány maximálně do výše 100 % alokace programu. V případě, že budou v souhrnných žádostech předloženy výdaje, které převyšují alokaci prioritní osy dříve než v závěrečném účetním roce, PCO tyto výdaje, pokud nepřekročí 100 % alokace programu, refunduje, ale nezařadí do certifikace. Vzhledem k tomu, že flexibilitu 15 % bude možné využít až v závěrečném účetním roce, budou tyto výdaje certifikovány až v rámci žádosti o průběžnou platbu v závěrečném účetním roce.

Nejpozději do poslední souhrnné žádosti musí být zahrnuty všechny zbývající výdaje, které mají být vykázány EK v rámci programu.

Na výdaje vykazané v závěrečném účetním roce je dle nařízení STEP možné využít 100% míru spolufinancování z prostředků EU z EFRR, ESF nebo FS u jedné nebo více prioritních os programu, přičemž ŘO, po schválení přepracované finanční tabulky monitorovacím výborem, tuto skutečnost oznámí EK nejpozději před odesláním konečné žádosti o průběžnou platbu za závěrečný účetní rok.

V případě, že **ŘO neplánuje využít možnosti dle nařízení STEP**, je termín pro předložení poslední souhrnné žádosti na PCO stanoven na 10. 4. 2024⁴⁶. Termín pro schválení/zaúčtování poslední souhrnné žádosti ze strany PCO je stanoven na 30. 4. 2024⁴⁷. Po datu poslední souhrnné žádosti již nebude možné zahrnout do programu žádné další výdaje. Konečná žádost o platbu závěrečného účetního roku musí být odeslána EK mezi 1. a 31. 7. 2024.

V případě **využití nařízení STEP** je možné prodloužit termín pro odeslání konečné žádosti o průběžnou platbu do EK a/nebo účetní závěrky za závěrečný účetní rok až o 12 měsíců. Termín pro předložení poslední souhrnné žádosti na PCO je stanoven do 15. 8. 2024 a/nebo 31. 5. 2025⁴⁸. Termín pro schválení/zaúčtování poslední souhrnné žádosti ze strany PCO je stanoven do 15. 9. 2024 a/nebo 30. 6. 2025.

Konečný zůstatek EK vypočte aplikací míry spolufinancování jednotlivých prioritních os uvedené ve finančním plánu programu na výdaje vykazané v závěrečné žádosti o platbu. EK v rámci konečného zůstatku vypořádá předběžné financování a záporný zůstatek z účtů 2018/2019, který nebyl vypořádán v roce 2020 na základě mimořádného opatření v návaznosti na pandemii COVID-19 podle čl. 139 odst. 7 obecného nařízení.

Vyplacený příspěvek ze strany EK v rámci průběžných plateb a platby konečného zůstatku

- nesmí být vyšší, než vykazané způsobilé veřejné výdaje za fond a kategorii regionu;
- nesmí být vyšší, než celková alokace programu/fondu/kategorie regionu za příspěvek EU;
- nesmí být vyšší, než 115 % příspěvku EU za fond a kategorii regionu uvedeného ve finančním plánu na dané prioritní ose.

⁴⁶ Případně pozdější předložení souhrnné žádosti bude možné pouze na základě individuální domluvy ŘO s PCO (viz kapitola 6.2.8 MPFT).

⁴⁷ Ve výjimečných případech je možná individuální domluva posunu tohoto termínu s PCO a AO (viz kapitola 6.2.8 MPFT).

⁴⁸ Na základě individuální domluvy ŘO s PCO je možné, aby ŘO předložil i mimořádné souhrnné žádosti, termíny jejich předložení však musí předcházet uvedeným hraničním datům pro předložení poslední souhrnné žádosti. O předpokládaném využití mimořádných termínů informuje ŘO v dopise o ne/využití STEPu.

10.2 Uzavírání účtů závěrečného účetního roku

Po odeslání konečné žádosti o platbu závěrečného účetního roku do EK následuje příprava podkladů pro uzavírání účtů (dle čl. 137 obecného nařízení). PCO zahájí proces uzavírání účtů odesláním dopisu ŘO s výzvou ke zpřístupnění podkladů k uzavírání účtů. PCO odešle dopis ŘO zpravidla nejpozději do 2. 9. 2024/1. 9. 2025 (STEP). Požadované dokumenty ve stavu k 15. 9. 2024/ 15. 9. 2025 je nutné zpřístupnit PCO v MS2014+ do 1. 10. 2024/ 1. 10. 2025 (STEP). Proces uzavírání účtů závěrečného účetního roku je obdobný jako v předcházejících letech (standardní postupy upravuje kapitola 5 MP Certifikace), přičemž specifické postupy jsou upraveny v kapitole 7 a 8 MP Certifikace.

PCO dále zpravidla do 2. 9. 2024/ 1. 9. 2025 (STEP) vyzve AO k předložení přehledu všech finálních a řádně vyčíslených zjištění k jednotlivým programům identifikovaných v rámci činnosti AO k datu 15. 9. 2024/15. 9. 2025, a to rovněž do 1. 10. 2024/ 1. 10. 2025 (STEP).

Návrh účtů PCO předá AO nejpozději do 31. 10. 2024/ 31. 10. 2025 (STEP). ŘO zašle do 4. 11. 2024/ 3. 11. 2025 (STEP) AO návrh Prohlášení řídicího subjektu a návrh Shrnutí výsledků za daný rok (dále jen SVDR), v kopii předá tyto dokumenty také PCO (blíže viz kapitola 11.2).

Do 31. 12. 2024/ 31. 12. 2025 (STEP) dokončí AO audit vzorku operací a zpřístupní jejich výsledky PCO společně s výsledky těch auditů systému či jiných relevantních auditních šetření, které budou k tomuto datu ukončeny. Přehled všech finálních a řádně vyčíslených zjištění identifikovaných v rámci činnosti AO, včetně informace o celkové výši chybovosti, AO předá PCO a ŘO nejpozději do 6. 1. 2025/ 5. 1. 2026 (STEP). U programů, kde celková chybovost přesáhne 2% hladinu významnosti, PCO poskytne AO informace nezbytné pro výpočet zbytkové celkové chybovosti a případné výše extrapolované korekce. AO vypočte zbytkovou chybovost a také případnou výši extrapolované korekce a tyto údaje předá PCO a ŘO. PCO u programů, kde bude vypočtena extrapolovaná korekce, požádá do jednoho pracovního dne od obdržení informace od AO příslušný ŘO o vyjádření souhlasu či nesouhlasu se zaúčtováním extrapolované korekce z úrovně ředitele/-ky ŘO, popř. jeho/jejího zástupce/zástupkyně (dle nastavených interních postupů ŘO), a to ve lhůtě do dvou pracovních dnů od žádosti obdržené od PCO. V případě souhlasu ŘO dojde k zaúčtování extrapolované korekce a předání finální verze účtů na AO. V případě nesouhlasu ŘO budou důsledky zvýšené chybovosti řešeny v rámci samostatného procesu, který může vést k provedení tzv. čisté finanční opravy ze strany EK dle čl. 145 obecného nařízení, tj. ke ztrátě alokace dotčeného programu. Nad rámec výše uvedeného AO do 15. 12. 2024/ 15. 12. 2025 (STEP) informuje PCO o těch auditech systému, které nebudou ukončeny do 31. 12. 2024/ 31. 12. 2025 (STEP), a u kterých byla identifikována či hrozí zjištění s finančním dopadem. Případné finanční opravy z těchto auditů budou zohledněny společně s případnými úpravami účtů vycházejícími z auditu účetní závěrky (účtů).

Do 6. 1. 2025/5. 1. 2026 (STEP) ŘO zpřístupní PCO aktuální stav dokumentů, které byly dodány k 1. 10. 2024/ 1. 10. 2025 (STEP), případně další informace se stavem ke dni 31. 12. 2024/ 31. 12. 2025 (STEP). Finální verzi účtů PCO předá AO nejpozději do 15. 1. 2025/ 15. 1. 2026 (STEP) tak, aby AO mohl do 31. 1. 2025/2. 2. 2026 (STEP) předložit návrh zprávy z auditu účetní závěrky.

ŘO zasílá e-mailem finální Prohlášení řídicího subjektu a SVDR na AO, v kopii také na PCO v termínu do 17. 1. 2025/16. 1. 2026 (STEP). Zpravidla do 7. 2. 2025/ 9. 2. 2026 (STEP) bude do SFC2014 ze strany ŘO vloženo SVDR a dojde k podepsání Prohlášení řídicího subjektu, včetně provedení validace. Finální odeslání, resp. Uložení účtů v SFC2014 provede AO.

Závěrečné doklady, tj. finální účetní závěrka závěrečného účetního roku, Prohlášení řídicího subjektu, SVDR, výrok AO společně se závěrečnou kontrolní zprávou a ZZ⁴⁹ jsou předávány EK prostřednictvím SFC2014 nejpozději do 15. 2. 2025/ 15. 2. 2026 (STEP). EK může tuto lhůtu ve výjimečných případech prodloužit do 1. 3. 2025, a to na základě dopisu členského státu zasláního do 31. 1. 2025, v němž jsou objasněny mimořádné okolnosti, které prodloužení lhůty odůvodňují. Toto prodloužení není možné v případě prodloužení termínu pro odeslání účtů o 12 měsíců dle nařízení STEP.

⁴⁹ S výjimkou VZ OP Rybářství, která má termín předložení do 31. 5. 2024.

V případě nepředložení závěrečných dokladů či jejich části dojde k automatickému zrušení závazků otevřených k 31. 12. 2023. Nepředložení dokumentů může být pokládáno za projev významného selhání fungování řídicího a kontrolního systému programu, což může vést až k uplatnění čisté finanční opravy.

EK v rámci platby konečného zůstatku vypořádá zádržné z průběžných plateb závěrečného účetního roku. Konečný zůstatek bude vyplacen do tří měsíců ode dne schválení účetní závěrky za závěrečný účetní rok nebo do jednoho měsíce od data schválení ZZ, podle toho, co nastane později.

10.3 Vymožené nezpůsobilé výdaje po odeslání účetní závěrky závěrečného účetního roku

V průběhu implementace programů může průběžně docházet k vrácení neoprávněně čerpaných prostředků z ESI fondů na zvláštní účet PCO. Vrácené prostředky jsou průběžně odečítány od výkazu výdajů (snižují čerpání alokace programu) a mohou být opětovně použity v rámci programu na financování dalších projektů do 31. 12. 2023.

Prostředky, které budou na účet PCO připsány do odeslání závěrečných dokumentů do EK (resp. do konečného data uzavření účtů), budou odečteny v rámci účetní závěrky závěrečného účetního roku. Tyto částky mohou být použity na financování projektů, které byly přezávazkované a jsou součástí závěrečného výkazu výdajů.

V případě, že vratky budou připsány na účet PCO až po odeslání závěrečných dokumentů do EK, ale ještě před zasláním platby z EK, bude EK informována o těchto částkách a v případě nedostatečného přezávazkování programu provede jejich odpočet od závěrečné platby. V případě, kdy budou vratky připsány na účet PCO po provedené závěrečné platbě z EK, bude EK o těchto prostředcích prostřednictvím PCO informována, a v případě nedostatečného přezávazkování programu dojde na základě výzvy ze strany EK k následnému vrácení prostředků přímo do rozpočtu EU.

11 Závěrečné dokumenty pro uzavírání programu

ŘO, PCO, AO jsou povinni podle čl. 138 a 141 odst. 1 obecného nařízení předložit EK za závěrečný účetní rok od 1. 7. 2023 do 30. 6. 2024, do kterého mohou být zahrnuty též výdaje zaúčtované v IS Viola v prodlouženém období (STEP), následující dokumenty:

- a) účetní závěrku uvedenou v čl. 137 odst. 1 obecného nařízení (PCO);
- b) Prohlášení řídicího subjektu a SVDR uvedené v čl. 125 odst. 4 prvním pododstavci písm. e) obecného nařízení (ŘO);
- c) výrok auditora a kontrolní zprávu uvedenou v čl. 127 odst. 5 písm. a) a b) obecného nařízení (AO);
- d) ZZ nebo poslední VZ OP Rybářství (ŘO).

11.1 Účetní závěrka

Účetní závěrka závěrečného účetního roku je předkládána EK za každý program, resp. fond zvlášť⁵⁰ v rozsahu stanoveném v čl. 137 obecného nařízení, přičemž zahrnuje na úrovni každé prioritní osy a kategorie regionů:

- celkovou výši způsobilých výdajů, která byla zahrnuta v žádostech o průběžnou platbu do EK předložených EK do 31. 7. 2024/ 31. 7. 2025 (STEP), celkovou výši odpovídajících výdajů z veřejných zdrojů vynaložených při provádění operací a celkovou částku odpovídajících plateb vyplacených příjemcům;

⁵⁰ Neplatí pro Iniciativu na podporu zaměstnanosti mladých lidí (YEI), která je vykazována v rámci Operačního programu Zaměstnanost pod fondem ESF.

- částky vyjmuté a získané zpět v průběhu účetního roku;
- částky, které mají být získány zpět (tzv. pending recoveries; kumulativně);
- částky získané zpět podle čl. 71 obecného nařízení;
- částky, které zpět získat nelze (kumulativně).

Finální způsobilé výdaje

V závěrečném účetním roce již nelze využít dočasné vyjmutí výdajů dle čl. 137 odst. 2 obecného nařízení, jelikož je již následně po dokončení ověření způsobilosti není možné znovu deklarovat.

Vzhledem k tomu, že způsobilé výdaje je možné vložit nejpozději do konečné žádosti o platbu, která musí být odeslána EK do 31. 7. 2024/ 31. 7. 2025 (STEP), musí být výdaje, které byly z předchozích účetních závěrek dočasně vyjmuty dle čl. 137 odst. 2 obecného nařízení z důvodu probíhajícího ověřování legality a správnosti, v případě, že jsou způsobilé, vloženy nejpozději do konečné žádosti o průběžnou platbu do EK. Aby mohly být tyto výdaje vloženy do žádosti o platbu do EK, musí být ověření jejich způsobilosti ukončené tak, aby ŘO o této skutečnosti informoval PCO nejpozději 15 kalendářních dnů před posledním dnem období, za které je prováděna poslední certifikace. Výdaje dočasně vyjmuté z účtů dle čl. 137 odst. 2 obecného nařízení v předchozích letech, u kterých nebylo dokončeno ověření legality a správnosti tak, aby ŘO o této skutečnosti informoval PCO nejpozději 15 kalendářních dnů před posledním dnem období, za které je prováděna poslední certifikace, nemohou být zařazeny do žádosti o průběžnou platbu do EK.

Výdaje projektů, u kterých při uzavírání účtů závěrečného účetního roku nadále probíhá šetření na národní úrovni nebo na národní úrovni není uzavřen audit EK, EÚD či šetření OLAF, lze definitivně odečíst z účtů anebo ponechat v účtech jako tzv. otevřené nesrovnalosti. ŘO o těchto výdajích rozhodne a informuje PCO nejpozději v rámci podkladu pro finální verzi účtů do 6. 1. 2025/ 5. 1. 2026 (STEP). Za probíhající šetření na národní úrovni lze označit pouze činnost jiných orgánů než orgánů implementační struktury, tzn. např. šetření Policie ČR či soudní řízení.

Nedokončené projekty, které nemohou být zahrnuty do seznamu nefungujících projektů, musí být odečteny z účtů, tzn., že musí být zahrnuty do podkladu pro zaúčtování finančních oprav, který ŘO předloží PCO do 6. 1. 2025/ 5. 1. 2026 (STEP).

V případě, že výše způsobilých výdajů u FN nedosáhne částky certifikovaných vkladů při uzavírání programu podle čl. 42 obecného nařízení uvedených v Dodatku 1 žádosti o průběžnou platbu do EK/Dodatku 6 účetní závěrky, bude vzniklý rozdíl odečten od výkazu výdajů nejpozději v rámci konečné žádosti o průběžnou platbu do EK závěrečného účetního roku, anebo v rámci účetní závěrky závěrečného účetního roku.

V rámci účetní závěrky závěrečného účetního roku se od výkazu výdajů odečítají i nezpůsobilé výdaje vztahující se k předchozím účetním rokům. Zároveň platí, že se v rámci účetní závěrky závěrečného účetního roku vykazují *částky, které mají být získány zpět* (tzv. pohledávky – Dodatek 3) a *částky, které nelze získat zpět* (tzv. nevymahatelné částky – Dodatek 5) vztahující se k výdajům závěrečného účetního roku. Potvrzené nesrovnalosti, které nebudou vymoženy, mohou být v rámci účetní závěrky závěrečného účetního roku buď odečteny zaúčtováním finanční opravy (korekce), anebo mohou být ponechány v účetní závěrce v rámci Dodatku 1 a zároveň budou vykázány pouze jako pohledávky v Dodatku 3 nebo nevymahatelné částky v Dodatku 5. ŘO rozhodne o tom, které případy potvrzených nesrovnalostí nebudou vymoženy zpět, a které budou odečteny z účetní závěrky zaúčtováním finanční opravy (korekce), a které případy zůstanou v účetní závěrce ponechány s tím, že budou vykázány v Dodatcích 3 nebo 5, a informuje o tom PCO nejpozději v rámci podkladu pro finální verzi účtů do 6. 1. 2025/ 5. 1. 2026 (STEP).

Částky, které nelze získat zpět (nevymahatelnost)

Dle delegovaného nařízení č. 2016/568 má členský stát možnost požádat o to, aby částky, které nelze získat zpět, byly hrazeny z rozpočtu EU. Členský stát musí EK poskytnout požadované informace na úrovni každé operace. Dodatek 5 účetní závěrky obsahuje pouze data agregovaná na úrovni prioritních os. Ze strany ŘO je tedy nezbytné v případě zvažované nevymahatelnosti poskytnout PCO zároveň i dostatečně detailní informace o každém případě. Takto vykázány mohou být pouze výdaje, které byly dříve zahrnuty do ověřené účetní závěrky.

Pro posouzení nevymahatelnosti ze strany PCO je nezbytné, aby byl návrh ŘO řádně odůvodněn, tj. mimo jiné, aby byly dostatečně a srozumitelně popsány úkony, které byly ze strany členského státu pro vymození částky učiněny. Pro posouzení tak např. nestačí informace o tom, že důvodem nevymahatelnosti je úpadek příjemce/vstup do insolvence/odpis pohledávky, pokud není současně popsáno, jaké úkony (a s jakým úspěchem) byly ze strany ŘO/jiného národního orgánu učiněny pro vymození pohledávky v rámci insolvenčního řízení. Na základě těchto informací a předložených dokumentů bude ze strany PCO vytvořena žádost v rozsahu dle Přílohy delegovaného nařízení č. 2016/568:

- název projektu
- registrační číslo projektu
- název příjemce
- datum a doklad o poslední platbě příspěvku z veřejných zdrojů příjemci na dotčený projekt
- povaha nesrovnalosti
- orgán, který nesrovnalost zjistil
- datum zjištění nesrovnalosti
- celkové výdaje vykazané jako výdaje, které nelze získat zpět
- výdaje z veřejných zdrojů odpovídající částkám, jež byly vykázány jako částky, které nelze získat zpět
- výše příspěvku Unie, kterou nelze získat zpět
- účetní rok(y), v němž (nichž) byl vykázán výdaj odpovídající příspěvku Unie, který nelze získat zpět
- datum postupu pro zpětné získání vyplacených částek
- datum stanovení nenávratnosti částky
- případné dokumenty související s postupy v případě úpadku

EK následně na základě poskytnutých informací a podkladů posoudí, zda se členský stát při vymáhání dopustil pochybení či nedbalosti. Kritéria pro posouzení pochybení nebo nedbalosti členského státu definuje čl. 2 delegovaného nařízení č. 2016/568. Pokud pochybení nebo nedbalost nebudou odhaleny, nemusí dojít k uhrazení této částky zpět EK, resp. k jejímu odečtení od způsobilých výdajů.

Částky, které mají být získány zpět, a které získat zpět nelze, vykazané v rámci účetní závěrky závěrečného účetního roku, budou ze strany EK vyloučeny z kalkulace konečného zůstatku. Tyto částky budou pak do doby jejich vymození či rozhodnutí EK o jejich případné nevymahatelnosti drženy jako tzv. otevřené závazky, stejně jako otevřené nesrovnalosti. O vývoji takto vykázanych případů je členský stát povinen EK informovat.

11.2 Prohlášení řídicího subjektu a SVDR

ŘO vypracuje Prohlášení řídicího subjektu a SVDR podle instrukcí uvedených v Pokynu pro členské státy k vypracování prohlášení řídicího subjektu a shrnutí výsledků za daný rok (EGESIF_15_0008-05

– revize 2018). Návrh obou dokumentů zašle ŘO na AO do 4. 11. 2024/3. 11. 2025 (STEP), v kopii také na PCO a finální verzi obou dokumentů zašle ŘO na AO do 17. 1. 2025/16. 1. 2026 (STEP), v kopii také na PCO.

11.3 Výrok auditora a kontrolní zpráva

AO vypracuje za závěrečný účetní rok Výrok auditora podle vzoru stanoveného v příloze VIII prováděcího nařízení Komise (EU) č. 2015/207 a finální kontrolní zprávu podle vzoru stanoveného v příloze IX prováděcího nařízení Komise (EU) č. 2015/207.

Kontrolní zpráva za závěrečný účetní rok by měla mimo náležitostí dle výše uvedeného vzoru obsahovat:

- informaci o otevřených zjištěních vyplývajících z auditů provedených EK či EÚD;
- ujištění o legalitě a správnosti výdajů na finanční nástroje (čl. 41 a 42 obecného nařízení);
- ujištění o spolehlivosti indikátorů;
- ujištění, že částka výdajů z veřejných zdrojů vyplacených příjemcům byla nejméně rovna příspěvku z fondů vyplacenému členskému státu EK (čl. 129 obecného nařízení).

AO vypracuje Výrok auditora a finální kontrolní zprávu v termínu do 15. 2. 2025, případně 1. 3. 2025 pro OP, které nevyužijí STEP. Pro ostatní OP, které STEP využijí, bude Výrok auditora a finální kontrolní zpráva vypracována do 15. 2. 2026.

Jako podklad pro vypracování Kontrolní zprávy a Výroku auditora za jednotlivé programy budou sloužit výsledky auditů systémů a operací provedených AO v závěrečném účetním roce, výsledky auditů provedených jinými institucemi, výsledky auditu účetní závěrky za závěrečný účetní rok (na základě předložených účtů od PCO), předložené SVDR a Prohlášení řídicího subjektu a dále i ZZ/VZ OP Rybářství, včetně příloh. Audit účetní závěrky bude proveden odděleně pro OP, které STEP nevyužijí a pro OP, které STEP využijí.

SVDR a Prohlášení řídicího subjektu budou v závěrečném účetním roce předkládány ŘO na AO způsobem a v termínech dle kapitoly 5 MP Certifikace, tzn. shodně jako v předchozích letech. Účty od PCO budou v závěrečném účetním roce předkládány na AO způsobem a v termínech dle kapitoly 5 MP Certifikace, tzn. shodně jako v předchozích letech (blíže viz kapitola 10.2). ŘO bude předkládat ZZ/VZ OP Rybářství na AO v termínech dle kapitoly 11.4 tohoto MD UKON.

11.4 Závěrečná zpráva a výroční zpráva u OP Rybářství

ŘO zpracovává ZZ v souladu s čl. 50 obecného nařízení. ŘO OP Rybářství ZZ nezpracovává. Místo toho musí zaslat EK poslední VZ OP Rybářství, a to v termínu do 31. 5. 2024. VZ OP Rybářství ŘO zpracovává v obvyklých termínech a postupech, které se váží ke zpracování výroční zprávy.

ZZ/VZ OP Rybářství mají podobnou strukturu. VZ OP Rybářství musí obsahovat informace popsané v čl. 50 odst. 2 obecného nařízení a čl. 114 nařízení (EU) č. 508/2014. Struktura VZ OP Rybářství se vyhotoví podle vzoru stanoveného v příloze prováděcího nařízení Komise (EU) č. 1362/2014. ZZ se vyhotoví podle vzoru stanoveného v příloze V prováděcího nařízení Komise (EU) č. 2015/207.

K ZZ je ŘO povinen přiložit také Závěrečnou zprávu o implementaci FN, pokud v rámci programu realizuje FN.

Tabulka č. 9 – Tvorba a časový harmonogram zaslání ZZ do EK⁵¹

	Činnosti	Termíny	Termíny (STEP)	Gestor
1.	Vygenerovat indikátory a finanční data do návrhu ZZ	2. 1. 2024 (fixace k 31. 12. 2023)	2. 1. 2025 (fixace k 31. 12. 2024)	MMR–NOK
2.	Předložit poslední souhrnné žádosti na PCO v plné výši proplacených výdajů příjemcům	do 10. 4. 2024 ⁵²	do 15. 8. 2024 do 31. 5. 2025	ŘO
3.	Schválit poslední souhrnné žádosti	do 30. 4. 2024 ⁵³	do 15. 9. 2024 do 30. 6. 2025	PCO
4.	Vygenerovat indikátory a finanční data do návrhu ZZ	5. 8. 2024 (fixace k 4. 8. 2024)	4. 8. 2025 (fixace k 3. 8. 2025)	MMR–NOK
5.	Předat návrh ZZ na AO jako podklad pro vydání výroku	do 1. 10. 2024	do 1. 10. 2025	ŘO
6.	Schválit návrh ZZ členy monitorovacího výboru	do 31. 12. 2024	do 31. 12. 2025	ŘO
7.	Vygenerovat finanční data a indikátory do návrhu ZZ	2. 1. 2025 (fixace k 31. 12. 2024)	2. 1. 2026 (fixace k 31. 12. 2025)	MMR–NOK
8.	Upravit návrh ZZ a zajistit soulad s daty PCO	do 17. 1. 2025	do 16. 1. 2026	ŘO ve spolupráci s PCO
9.	Předložit finální verzi ZZ na AO	do 17. 1. 2025 ⁵⁴	do 16. 1. 2026	ŘO
10.	Nahrát finální verzi ZZ do SFC2014	do 7. 2. 2025	do 9. 2. 2026	ŘO
11.	Zaslat finální verzi ZZ společně s dalšími závěrečnými dokumenty EK	do 15. 2. 2025	do 15. 2. 2026	AO
12.	Zaslat finální verzi ZZ členům monitorovacího výboru pro informaci	do 17. 2. 2025	do 17. 2. 2026	ŘO
13.	Zaslat ŘO připomínky k ZZ	do 15. 7. 2025	do 15. 7. 2026	EK
14.	Vypořádat připomínky EK	do 15. 9. 2025/ do 15. 11. 2025	do 15. 9. 2026/ 15. 11. 2026	ŘO

ŘO může využít pro zpracování ZZ data vygenerovaná MMR–NOK dle termínů uvedených v tabulce č. 9 (viz činnost 1, 4 a 7). ŘO může využít jen jedno, dvě či všechna generování. Pro ŘO, kteří využijí STEP, byly přidány další dva termíny generování (viz činnost 4 a 7 sloupec „Termíny (STEP)“). Cílem je zahrnout do ZZ co nejvíce dat, na základě kterých dojde k vyhodnocení plnění cílů OP ze strany EK.

Návrh ZZ schvalují podle čl. 110 odst. 2b obecného nařízení členové monitorovacího výboru. MMR–NOK doporučuje, pro urychlení celé procedury a zvládnutí termínu zaslání finální verze ZZ přes SFC2014 EK, aby v případě schvalování návrhu ZZ pověřil monitorovací výbor usnesením ŘO k provedení finálních úprav ZZ (včetně následných úprav na základě připomínek EK) bez nutnosti předložení finální verze ZZ členům monitorovacího výboru opětovně ke schválení (návrh usnesení viz níže). Členům monitorovacího výboru zašle ŘO pak jen finální verzi ZZ pro informaci, jakmile bude zaslána EK přes SFC2014 (viz činnost 12 v tabulce č. 9).

⁵¹ Časový harmonogram je platný pouze pro ZZ.

⁵² Případnou úpravu termínu lze individuálně domluvit s PCO.

⁵³ Ve výjimečných případech je možná individuální domluva posunu tohoto termínu s PCO a AO (viz kapitola 6.2.8 MPFT).

⁵⁴ Případná úprava ZZ z důvodu oprav plynoucích ze zjištění z auditu účetní závěrky proběhne neprodleně po tomto termínu.

Návrh usnesení ze zasedání MV:

„Členové monitorovacího výboru schvalují Závěrečnou zprávu o provádění operačního programu ... a souhlasí s tím, aby řídicí orgán provedl aktualizaci údajů uvedených ve zprávě. Zejména může jít o úpravy na základě zjištění z provedených auditů, připomínek Ministerstva financí, připomínek Ministerstva pro místní rozvoj či na základě dalších okolností, které nebyly v době schválení závěrečné zprávy známy, a tudíž do ní nemohly být zapracovány. Veškeré takové změny budou ze strany řídicích orgánů řádně odůvodněny formou změnového listu připojeného k upravené verzi závěrečné zprávy. Členové monitorovacího výboru dále souhlasí s tím, aby řídicí orgán po provedení této aktualizace odeslal závěrečnou zprávu EK. Řídicí orgán rovněž tak, bez zbytečného odkladu, zašle členům monitorovacího výboru upravenou verzi závěrečné zprávy se změnovým listem pro informaci.“

ZZ musí být zaslána EK přes SFC2014 nejpozději do 15. 2. 2025 (datum stanoveno obecným nařízením). **EK může tuto lhůtu ve výjimečných případech prodloužit do 1. 3. 2025**, a to na základě žádosti AO zasláné do 31. 1. 2025 EK, ve které budou objasněny mimořádné okolnosti, které prodloužení lhůty odůvodňují. V případě využití nařízení STEP je lhůta pro zaslání závěrečných dokumentů do EK prodloužena do 15. 2. 2026. Tuto lhůtu již nelze prodloužit.

Jakmile bude ZZ zaslána EK, nelze již v ní provádět žádnou změnu. Výjimkou jsou případy, kdy o změnu požádá sama EK, pokud je nutné opravit administrativní chybu nebo například ŘO bude znát dosažené hodnoty u výsledkových indikátorů (blíže viz kapitola 5.2).

EK v souladu s čl. 50 odst. 7 obecného nařízení uvědomí ŘO o svém stanovisku k obsahu a přípustnosti ZZ nejpozději do 5 měsíců ode dne doručení této ZZ přes SFC2014 (viz činnost 13 v tabulce č. 9). Pokud se EK ve stanovené lhůtě nevyjádří, považuje se ZZ za přijatou.

Pokud EK zašle k ZZ připomínky, je ŘO povinen ve lhůtě 2 měsíců na připomínky EK reagovat (viz činnost 14 v tabulce č. 9). EK může tuto lhůtu na žádost ŘO prodloužit o další 2 měsíce.

ZZ bude přijata, pokud EK nebude mít žádné připomínky k jejímu obsahu nebo pokud budou všechny její připomínky náležitě vyřešeny. Pokud by EK neshledala poskytnuté dodatečné informace dostačujícími, ZZ zamítne, provede uzavření programu na základě posledních informací, které má k dispozici a případně uplatní finanční opravy.

Doporučujeme ŘO, aby písemně informoval ZS o datu, ke kterému se uskutečnila platba konečného zůstatku ze strany EK (tj. finanční uzavření operačního programu). ZS doporučujeme informovat také tehdy, dojde-li k přerušení kterékoliv lhůty v případě uzavírání programu.

12 Archivace

Všechny projekty spolufinancované z ESI fondů podléhají auditům a kontrolám, a to v kterékoliv fázi implementace, včetně fáze udržitelnosti. ŘO je podle čl. 125 odst. 4 prvního pododstavce písm. d) obecného nařízení povinen stanovit postupy, které zajistí, že všechny nezbytné doklady a dokumenty, týkající se výdajů, budou řádně uchovávány pro zajištění odpovídající auditní stopy a budou k dispozici pro případné auditu a kontroly.

12.1 Seznam dokladů a dokumentů pro zajištění auditní stopy

Podle čl. 25 odst. 1 nařízení 480/2014, kterým se doplňuje obecné nařízení, je ŘO povinen, pro účely zachování auditní stopy, uchovávat minimálně následující podklady a účetní záznamy:

Tabulka č. 10 – Seznam dokladů a dokumentů pro zajištění auditní stopy

Podklady a účetní záznamy dle čl. 25 odst. 1 nařízení 480/2014, které:	Příklady podkladů/účetních záznamů ŘO:
<p>a) ověřují uplatňování kritérií výběru stanovených monitorovacím výborem pro operační program</p>	<ul style="list-style-type: none"> - schválené verze operačních programů - schválené verze příruček pro žadatele a příjemce - schválená metodika a kritéria pro hodnocení projektů - podklady k ustavení a jednání monitorovacího výboru, zápisy z jednání, ze kterých bude patrné schválení metodiky a kritérií pro hodnocení projektů - výzvy a navazující dokumentace k výzvě - žádost o podporu žadatele, včetně veškerých příloh - postupy pro hodnocení projektů, způsob výběru hodnotitelů, případně zřízení hodnotících/výběrových komisí, včetně statutů, jednacích řádů, zápisů/záznamů z jednání, hodnotících formulářů hodnotitelů apod. - seznam projektů doporučených a nedoporučených k financování, včetně případných výhrad, seznam schválených projektů
<p>b) umožňují ověřit, že souhrnné částky potvrzené EK souhlasí s podrobnými účetními záznamy a podklady, které vede ŘO, ZS, PCO a příjemce, pokud jde o projekty spolufinancované v rámci operačního programu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podmínky pro poskytnutí dotace - právní akt o poskytnutí podpory, včetně eventuelních dodatků - žádosti o platby, včetně příloh - žádosti o platbu zaslané PCO
<p>c) umožňují ověřit (u grantů a vratné pomoci poskytované formou jednotkových nákladů a jednorázových částek do 100 tis. EUR), že souhrnné částky potvrzené EK souhlasí s podrobnými údaji o výstupech či výsledcích a podklady, které vede ŘO, ZS, PCO a příjemce, včetně dokladů o metodě stanovení standardních stupnic jednotkových nákladů a jednorázových částek, pokud jde o projekty spolufinancované v rámci operačního programu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - metodiky pro stanovení jednotkových nákladů a jednorázových částek - výzvy k předkládání žádostí o podporu s využitím zjednodušených metod vykazování, doložení předem stanovených podmínek, které je nutné splnit pro vyplacení dotace na základě zjednodušených metod vykazování - žádost o podporu žadatele, včetně příloh - právní akt o poskytnutí podpory, včetně eventuelních dodatků - žádosti o platby, včetně příloh - zprávy o realizaci a udržitelnosti projektu od příjemce, včetně dokumentace dokazující splnění předem stanovených podmínek pro poskytnutí dotace (splněné výstupy/výsledky/milníky/cíle – podle toho, jak to bylo definováno ve výzvě, žádosti o podporu a právním aktu o poskytnutí podpory).
<p>d) umožňují doložit a odůvodnit metodu stanovení výše paušální sazby, vymezení kategorií nákladů, na základě kterých je vypočtena paušální sazba, včetně</p>	<ul style="list-style-type: none"> - metodiky ke stanovení a výpočtu paušálních sazeb

Podklady a účetní záznamy dle čl. 25 odst. 1 nařízení 480/2014, které:	Příklady podkladů/účetních záznamů ŘO:
vymezení kategorií nákladů, které mají být pokryty paušální sazbou (např. přímé a nepřímé náklady, přímé náklady na zaměstnance atd.).	
e) umožňují doložení způsobilých reálných nákladů, na základě kterých je stanovena paušální sazba	<ul style="list-style-type: none"> - žádosti o platby, včetně příloh - doklady příjemce ke způsobilým reálným nákladům (základu pro výpočet paušální sazby)
f) umožňují ověřit vyplacení příspěvku z veřejných zdrojů příjemci	<ul style="list-style-type: none"> - doklady a účetní záznamy k vyplacení příspěvku na účet příjemce
g) obsahují pro každý projekt případné technické specifikace, plán financování, dokumenty týkající se schválení projektu, dokumenty související se zadáváním veřejných zakázek, zprávy od příjemce a zprávy o provedených ověřováních a auditech	<ul style="list-style-type: none"> - Žádost o podporu žadatele, včetně veškerých příloh - právní akt o poskytnutí podpory, včetně eventuálních dodatků - dokumenty k veřejným zakázkám - zprávy o realizaci a udržitelnosti projektu od příjemce - zprávy z provedených kontrol a auditů u příjemce
h) obsahují informace o provedených kontrolách projektů	<ul style="list-style-type: none"> - dokumentaci k výběru vzorku (např. analýza rizik pro výběr vzorku ke kontrole) - protokoly o kontrolách provedených jak u ZS, tak u příjemců
i) umožňují ověřit údaje týkající se ukazatelů výstupů projektu s cíli a vykázanými údaji a výsledkem programu	<ul style="list-style-type: none"> - schválená verze operačního programu - výroční zprávy o provádění programů - závěrečná zpráva o provádění programu - zprávy o realizaci a udržitelnosti projektu od příjemce - výstupy z evaluací
j) umožňují ověřit u FN, že prostředky byly použity k zamýšleným účelům, a že byl dodržen soulad s platným právem a byla splněna kritéria a podmínky pro financování v rámci příslušných programů	<ul style="list-style-type: none"> - právní akt mezi ŘO a zprostředkovatelem FN - zprávy o realizaci FN - dokumentace prokazující využití prostředků konečným příjemcem

Aby auditní stopa splňovala minimální požadavky uvedené v tabulce č. 10, musí ŘO zajistit v souladu s čl. 25 odst. 2 nařízení č. 480/2014, které doplňuje obecné nařízení, že bude existovat záznam o totožnosti a umístění subjektů uchovávajících všechny podklady.

12.2 Lhůty pro úschovu dokladů a dokumentů

ŘO je povinen zajistit, aby doklady a dokumenty požadované EK, EÚD či jinými auditními/kontrolními orgány byly k dispozici po určitou stanovenou lhůtu. Lhůty vychází jednak z evropské, ale také české

legislativy (přehled viz tabulka č. 11). Pokud je v české legislativě pro uschování dokumentů a dokladů stanovena lhůta delší než v legislativě evropské, musí být použita pro úschovu tato delší lhůta.

Zde je potřeba upozornit i na skutečnost, že lhůty podle evropské legislativy se mohou pozastavit. Umožňuje to čl. 140 odst. 1 obecného nařízení. Na základě tohoto článku může EK lhůtu přerušit v případě právního řízení, anebo na základě řádně odůvodněné žádosti EK. **Z Pokynu EK k uzavírání vyplývá, že EK požádá o přerušení lhůty v případech, kdy bude ŘO fázovat projekty mezi dvěma programovými obdobími a pokud se ŘO rozhodl využít institut nefungujících projektů.** Přerušení EK odůvodňuje skutečností, že celkovou způsobilost a fungování celého projektu (tj. obou fází) lze ověřit až po jejím dokončení.

Tabulka č. 11 – Lhůty pro úschovu dokladů a dokumentů dle evropské/české legislativy

Právní předpis	Konkrétní článek/paragraf	Subjekt	Archivované dokumenty	Lhůta
Obecné nařízení	čl. 140	ŘO	Všechny doklady o výdajích projektů s celkovými způsobilými výdaji nižší než 1 mil. EUR.	3 roky od 31. 12. následujícího po předložení účetní závěrky, v níž jsou výdaje na projekt uvedeny ⁵⁵
	čl. 140	ŘO	Všechny doklady o výdajích projektů neuvedených v prvním řádku.	2 roky od 31. 12. následujícího po předložení účetní závěrky, v níž jsou zahrnuty konečné výdaje ukončeného projektu
Rozpočtová pravidla	§ 44 a odst. 11	ŘO	Všechny informace a doklady týkající se porušení rozpočtové kázně.	10 let od 1. 1. roku následujícím po roce, ve kterém došlo k porušení rozpočtové kázně
Rozpočtová pravidla pro územní rozpočty	§ 22 odst. 13	ŘO	Všechny informace a doklady týkající se porušení rozpočtové kázně.	10 let od 1. 1. roku následujícím po roce, ve kterém došlo k porušení rozpočtové kázně
Zákon o účetnictví	§ 31 odst. 2	ŘO, příjemci	Účetní doklady, knihy, inventurní soupisy, účetový rozvrh, odpisové plány, účetní záznamy, kterými účetní jednotka dokládá formu vedení účetnictví	5 let počínajících koncem účetního období, kterého se týkají
	§ 31 odst. 2	ŘO, příjemci	Účetní závěrka, výroční zpráva	10 let počínajících koncem účetního období, kterého se týkají
Zákon o dani z přidané hodnoty	§ 35	ŘO, příjemci	Daňové doklady rozhodné pro stanovení daně z přidané hodnoty	10 let od konce zdaňovacího období, ve kterém se plnění uskutečnilo

ŘO se může rozhodnout, že pro všechny/vybrané projekty stanoví přísnější lhůty, než jsou uvedeny v tabulce č. 11. Nicméně ve všech případech musí informovat příjemce v souladu s čl. 140 odst. 2 a čl. 125 odst. 2 písm. c) obecného nařízení o datu, od kdy začíná běžet lhůta pro uchovávání dokladů

⁵⁵ Pokud z pravidel upravujících veřejnou podporu nevyplývá lhůta delší.

a dokumentů, a do kdy by je měl příjemce uchovávat (ideálně v právním aktu o poskytnutí podpory nebo jeho dodatcích).

ŘO/ZS by měl příjemci i po ukončení realizace projektu pravidelně připomínat, že určené dokumenty musí být k dispozici k nahlédnutí, stejně tak jaké důsledky sebou nedodržení čl. 140 obecného nařízení nese. Specifickým případem je uchovávání dokumentů u fázovaných a nefungujících projektů, kde je potřeba mít na paměti, že lhůty začínají běžet u fázovaných projektů až od okamžiku provedení kontroly a schválení závěrečné žádosti o platbu ze strany ŘO v rámci realizace druhé fáze projektu a v případě nefungujících projektů od okamžiku provedení kontroly a schválení závěrečné, resp. nulové žádosti o platbu.

Pokud je v české legislativě pro uschování dokumentů a dokladů stanovena lhůta delší než v legislativě evropské, musí být použita pro úschovu tato delší lhůta. S ohledem na výše uvedené termíny a zkušenosti z uzavírání programového období 2007–2013 doporučujeme, **aby veškeré doklady a dokumenty vztahující se k výdajům a auditům programu byly uchovávány minimálně po dobu 10 let.**

12.3 Formy úschovy dokladů a dokumentů

Doklady se v souladu s čl. 140 odst. 3 obecného nařízení uchovávají:

- ve formě originálů;
- ověřených kopií originálů;
- na běžných nosičích dat.

Pokud se doklady uchovávají na běžných nosičích dat v souladu s postupem podle článku 140 odst. 5 obecného nařízení, nevyžadují se originály.

Za běžné nosiče dat se pokládají přinejmenším:

- fotokopie originálů;
- mikrofiše originálů;
- elektronické verze originálních dokladů;
- doklady existující pouze v elektronické verzi.

ŘO stanoví v souladu s čl. 140 odst. 5 obecného nařízení postupy pro ověření souladu dokladů uchovávaných na běžných nosičích dat s originály dokladů, a to podle české legislativy. Tyto postupy musí zajistit, že uchovávané doklady budou dostatečně spolehlivé pro účely kontroly/auditů. Pokud doklady existují pouze v elektronické podobě, musí používané počítačové systémy splňovat uznávané bezpečnostní normy dle české legislativy.

Z pohledu české legislativy řeší formu úschovy dokladů zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, § 35a. Tento zákon umožňuje daňový doklad v listinné formě převést do elektronické podoby a uchovávat pouze v této podobě, pokud metoda používaná pro převod a uchovávání zaručuje věrohodnost původu, neporušitelnost obsahu daňového dokladu a jeho čitelnost.

ŘO rozhodne, zda se na příjemce bude vztahovat povinnost uchovávat dokumenty a doklady vztahující se k projektům spolufinancovaným z ESI fondů odděleně a se zvláštní lhůtou a zvláštním režimem práce uvedeném v obecném nařízení. Příjemci by měli vytvořit úplný spis, soubor všech dokumentů a dokladů vztahujících se k příslušnému projektu (originálů nebo ověřených kopií). Příjemce ponechává originály

dokladů a dokumentů jako součást svého účetnictví, daňové evidence a ostatních evidencí a při jejich uchování se řídí českou legislativou a podmínkami právního aktu o poskytnutí podpory.

Pokud ŘO/ZS ukončuje svou činnost, je potřeba provést spisovou rozlučku dle spisového řádu. Pokud existuje nástupnický operační program, probíhá spisová rozlučka mezi stávajícím ŘO/ZS a nástupnickým ŘO/ZS, který je následně povinen uchovávat doklady a dokumenty dle pravidel předchozího operačního programu, a to včetně následného skartačního řízení. Skartační řízení je postup při plánovaném vyřazování dokumentů a při posuzování jejich dokumentární hodnoty. Účelem skartačního řízení je vyřazení provozně již nepotřebných a dokumentárně bezcenných dokumentů a zároveň předání archiválií k uložení v příslušných archivech. Přesný postup při vyřazování dokumentů stanoví ŘO/ZS ve svém Skartačním řádu.

13 Seznam zkratek

AO	Auditní orgán
CV	Celkové výdaje
CZK	Koruna česká
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
EGESIF	Expertní skupina pro ESI fondy
EK	Evropská komise
ENRF	Evropský námořní a rybářský fond
ENRAF	Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond
ES	Evropské společenství
ESF	Evropský sociální fond
ESF+	Evropský sociální fond plus
ESI fondů	Evropských strukturálních investičních fondů
EU	Evropská unie
EÚD	Evropský účetní dvůr
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
FF	Fond fondů
FN	Finanční nástroj
FS	Fond soudržnosti
MD UKON	Metodické doporučení k ukončování programového období 2014–2020
MF	Ministerstvo financí
MMR–NOK	Ministerstvo pro místní rozvoj – Národní orgán pro koordinaci
MPFT	Metodický pokyn finančních toků programů spolufinancovaných z Evropských strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského námořního a rybářského fondu na programové období 2014–2020
MP Certifikace	Metodický pokyn certifikace pro programové období 2014–2020
MRR	Méně rozvinuté regiony
MS2014+	Monitorovací systém pro programové období 2014–2020

NČI2021+	Národní číselník indikátorů pro programové období 2021–2027
NFI	Nástroje finančního inženýrství
OP	Operační program
OSS	Organizační složka státu
PCO	Platební a certifikační orgán
PO	Prioritní osa
ŘO	Řídicí orgán
SFC2014	Monitorovací systém Evropské komise pro programové období 2014–2020
SR	Státní rozpočet
STEP	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/795 ze dne 29. 2. 2024, kterým se zřizuje Platforma strategických technologií pro Evropu
SVDR	Shrnutí výsledků za daný rok
TP	Technická pomoc
VP	Velký projekt
VRR	Více rozvinuté regiony
VV	Veřejné výdaje
VZ	Výroční zpráva o provádění programu
ZS	Zprostředkující subjekt
ZVZ	Zákon o veřejných zakázkách
ZZ	Závěrečná zpráva o provádění programu

14 Seznam příloh

1. Seznam fázovaných projektů – vzor tabulky dle Pokynu EK k uzavírání.
2. Seznam nefungujících projektů – vzor tabulky dle Pokynu EK k uzavírání.
3. Seznam projektů ovlivněných probíhajícími vnitrostátními vyšetřováními nebo pozastavených soudním řízením/řízeními o správním opravném prostředku s odkladným účinkem – vzor tabulky dle Pokynu EK k uzavírání.
4. Harmonogram hlavních činností souvisejících s uzavíráním programového období 2014–2020.

Příloha č. 1 - Seznam fázovaných projektů

Název programu											
Číslo CCI											
Priorita/fond /kategorie regionu	Registrační číslo projektu	Název projektu	Datum a číslo automatického schválení Komisí (u VP)	Fázovaný projekt dle čl. 118	Fázovaný projekt dle čl. 118a	Celkové náklady na projekt (v EUR)		Celkové certifikované výdaje na první fázi (v EUR)	Příspěvek z veřejných zdrojů na první fázi (v EUR)	Plánované/konečné datum dokončení druhé fáze (rok, čtvrtletí)	Program pro období 2021–2027, v jehož rámci bude/byla operace dokončena
						Celkem (na obě fáze, konečné nebo odhadované náklady)	Na druhou fázi (konečné nebo odhadované náklady)				

* Název programu pro období 2021–2027, ve kterém bude dokončena druhá fáze projektu.

Příloha č. 2 - Seznam nefungujících projektů

Název programu						
Číslo CCI						
Priorita/fond/ kategorie regionu	Registrační číslo projektu	Název projektu	Jméno příjemce	Celkové náklady na projekt (v EUR)	Celkové certifikované výdaje (v EUR)	Příspěvek z veřejných zdrojů (v EUR)

Příloha č. 3 - Seznam projektů ovlivněných probíhajícími vnitrostátními vyšetřováními nebo pozastavených soudním řízením/řízeními o správním opravném prostředku s odkladným účinkem

Název OP							
Číslo kódu CCI							
Priorita/fond/ kategorie regionu	Registrační číslo projektu	Název projektu	Jméno příjemce	Celkové ovlivněné certifikované výdaje (v EUR)	Ovlivněný příspěvek z veřejných zdrojů (v EUR)	Projekty ovlivněné probíhajícími vnitrostátními vyšetřováními*	Projekty pozastavené soudním řízením nebo řízeními o správním opravném prostředku s odkladným účinkem*

* Vložte X do příslušného sloupce

Příloha č. 4 - Harmonogram hlavních činností souvisejících s uzavíráním programového období 2014–2020

Krok číslo	Činnost	Do termínu	Do termínu dle STEP	Gestor činnosti	Příjemce činnosti
1.	Zpracovat a vložit žádost o změnu programu spočívající v převedení prostředků mezi prioritami v rámci jednoho programu, jednoho fondu a jedné kategorie regionu do SFC2014.	15. 9. 2023	x	ŘO	-
2.	Zaslat žádost o změnu programu (viz předchozí krok 1) přes SFC2014 ke schválení EK.	30. 9. 2023	x	MMR–NOK	EK
3.	Vložit dopis EK o změnách finančních plánů, které jsou podle čl. 30 odst. 5 obecného nařízení považovány za nepodstatné, do SFC2014.	15. 12. 2023	x	ŘO	-
4.	Zaslat EK dopis informující o změnách finančních plánů (viz předchozí krok 3).	31. 12. 2023	x	MMR–NOK	EK
5.	Stanoveno datum pro konečnou způsobilost výdajů dle čl. 65 obecného nařízení.	31. 12. 2023	x	EK	ŘO
6.	První generování finančních dat a indikátorů do návrhů ZZ (fixace k datu 31. 12. 2023).	2. 1. 2024	2. 1. 2024	MMR–NOK	ŘO
7.	Požádat dopisem PCO, v kopii AO, o posun termínu pro schválení/zaúčtování poslední souhrnné žádosti za termín 30. 4. 2024, popř. zaslat e-mailovou informací na pco@mfcz.cz o možném zaslání dopisu později, či o tom, že ŘO nepředpokládá využít posun termínu za 30. 4. 2024.	31. 1. 2024	x	ŘO	PCO, AO
8.	Vybrat vzorek pro audit operací - I. perioda.	29. 2. 2024		AO	-
9.	Možnost požádat emailem PCO o posun termínu pro předložení poslední souhrnné žádosti (platí pro případy, kdy bude dodrženo schválení/zaúčtování souhrnné žádosti do 30. 4. 2024).	10. 4. 2024	x	ŘO	PCO
10.	Informovat dopisem PCO o rozhodnutí ne/využít STEP, včetně závazného stanovení termínu konečné žádosti o platbu.	x	15. 4. 2024	ŘO	PCO (AO, NOK)
11.	Předložit poslední souhrnné žádosti na PCO.	10. 4. 2024 ⁵⁶	15. 8. 2024/ 31. 5. 2025	ŘO	PCO
12.	Schválit/zaúčtovat poslední souhrnné žádosti ze strany PCO.	30. 4. 2024 ⁵⁷	15. 9. 2024/ 30. 6. 2025	PCO	-
13.	Zaslat ŘO dopisem výzvu k poslední řádné certifikaci proplacených výdajů.	30. 4. 2024	15. 9. 2024/ 30. 6. 2025	PCO	ŘO
14.	Předat PCO všechny dokumenty požadované ve výzvě k poslední řádné certifikaci proplacených výdajů.	16. 5. 2024	27.9.2024/ 14. 7. 2025	ŘO	PCO
15.	Vybrat vzorek pro audit systému a operací – II. perioda.	31. 7. 2024	do 1 měsíce po odeslání	AO	-

⁵⁶ Lze požádat PCO o posunutí termínu.

⁵⁷ Lze požádat PCO o posunutí termínu.

Krok číslo	Činnost	Do termínu	Do termínu dle STEP	Gestor činnosti	Příjemce činnosti
			konečné žádosti o platbu		
16.	Informovat EK o případném využití 100% spolufinancování v závěrečném účetním roce.	odeslání konečné žádosti do EK	odeslání konečné žádosti do EK	ŘO	EK (PCO, AO)
17.	Odeslat konečné žádosti o průběžnou platbu závěrečného účetního roku.	31. 7. 2024	31. 7. 2025	PCO	EK
18.	Druhé generování finančních dat a indikátorů do návrhu ZZ (fixace k datu 4. 8. 2024).	5. 8. 2024	5. 8. 2024	MMR–NOK	ŘO
19.	Zaslat ŘO dopisem výzvu ke zpřístupnění podkladů k uzavírání účtů za závěrečný účetní rok 2023/2024.	2. 9. 2024	1. 9. 2025	PCO	ŘO
20.	Vyzvat AO dopisem k předložení podkladů pro zaúčtování finančních oprav.	2. 9. 2024	1. 9. 2025	PCO	AO
21.	Předložit podklady pro zaúčtování finančních oprav ve stavu k 15. 9. 2024/15. 9. 2025.	1. 10. 2024	1. 10. 2025	AO	PCO
22.	Zaslat AO emailem návrh ZZ jako podklad pro finální kontrolní zprávu a Výrok auditora.	1. 10. 2024	1. 10. 2025	ŘO	AO
23.	Zpřístupnit požadované dokumenty v kroku 19 ve stavu k 15. 9. 2024/15. 9. 2025 v MS2014+.	1. 10. 2024	1. 10. 2025	ŘO	PCO
24.	Předat drafty dokumentů k uzavírání účtů.	31. 10. 2024	31. 10. 2025	PCO	AO
25.	Zpracovat a zaslat návrh Prohlášení řídicího subjektu a Shrnutí výsledků za daný rok.	4. 11. 2024	3. 11. 2025	ŘO	PCO, AO
26.	Schválit ZZ na monitorovacím výboru s mandátem pro ŘO.	31. 12. 2024	31. 12. 2025	ŘO	MV
27.	Dokončit audit operací a systému a předání informací ŘO.	31. 12. 2024	31. 12. 2025	AO	ŘO
28.	Třetí generování finančních dat a indikátorů (fixace k datu 31. 12. 2024).	2. 1. 2025	2. 1. 2025	MMR–NOK	ŘO
29.	Čtvrté/páté generování finančních dat a indikátorů do návrhu ZZ (fixace k datu 3. 8. 2025/ 31. 12. 2025).	x	4. 8. 2025/ 2. 1. 2026	MMR–NOK	ŘO
30.	Poskytnout ujištění, že všechny projekty zahrnuté ve výkazu výdajů byly k 15. 11. 2024/14. 11. 2025 dokončeny, a informovat o příp. nedokončených projektech.	6. 1. 2025	5. 1. 2026	ŘO	PCO, AO, MMR–NOK
31.	Předložit podklady pro zaúčtování finálních finančních oprav.	6. 1. 2025	5. 1. 2026	AO	PCO
32.	Požádat emailem ŘO o vyjádření souhlasu/nesouhlasu se zaúčtováním extrapolované korekce v účtech.	do 1 pracovního dne od obdržení informace od AO	do 1 pracovního dne od obdržení informace od AO	PCO	ŘO
33.	Zpřístupnit v MS2014+ zaktualizované podklady pro uzavírání účtů z 1. 10. 2024/ 1. 10. 2025 do stavu k 31. 12. 2024/ 31. 12. 2025.	6. 1. 2025	5. 1. 2026	ŘO	PCO
34.	Vyjádřit emailem souhlas se zaúčtováním extrapolované korekce v účtech, pokud je stanovena.	do 2 pracovních dnů od žádosti obdržené od PCO	do 2 pracovních dnů od žádosti obdržené od PCO	ŘO	PCO
35.	Předat finální verzi dokumentů Účetní závěrky za účetní rok 2023/2024.	15. 1. 2025	15. 1. 2026	PCO	AO

Krok číslo	Činnost	Do termínu	Do termínu dle STEP	Gestor činnosti	Příjemce činnosti
36.	Zaslat emailem finální Prohlášení řídicího subjektu a Shrnutí výsledků za daný rok.	17. 1. 2025	16. 1. 2026	ŘO	AO
37.	Zaslat emailem finální verzi ZZ (po zajištění souladu dat s PCO).	17. 1. 2025	16. 1. 2026	ŘO	MMR–NOK, PCO, AO
38.	Zaslat dopis EK se žádostí o prodloužení termínu předložení závěrečných dokumentů (ve výjimečných případech, je-li prodloužení termínu nutné).	31. 1. 2025	n/a	ŘO, AO	EK
39.	Nahrát závěrečné dokumenty (Prohlášení řídicího subjektu, Shrnutí výsledků za daný rok a ZZ) do SFC2014 a informovat emailem MMR–NOK, PCO, AO.	7. 2. 2025	9. 2. 2026	ŘO	MMR–NOK, PCO, AO
40.	Nahrát do SFC2014 a zvalidovat dokumenty účetní závěrky v SFC2014 a informovat emailem ŘO, AO, schválit účty v MS2014.	7. 2. 2025	9. 2. 2026	PCO	AO, ŘO
41.	Vypracovat finální Kontrolní zprávu a Výrok Auditora.	15. 2. 2025	15. 2. 2026	AO	-
42.	Nahrát závěrečné dokumenty do SFC2014 (Výrok Auditora, Kontrolní zprávu).	15. 2. 2025	15. 2. 2026	AO	-
43.	Předat všechny závěrečné dokumenty v SFC2014 EK.	15. 2. 2025 ⁵⁸	15. 2. 2026	AO	EK
44.	Zaslat finální verzi ZZ členům monitorovacího výboru pro informaci.	17. 2. 2025	17. 2. 2026	ŘO	MV
45.	Zaslat připomínky ŘO k finální verzi ZZ.	15. 7. 2025	15. 7. 2026	EK	ŘO
46.	Vypořádat připomínky EK k finální verzi ZZ.	15. 9. 2025 15. 11. 2025	15. 9. 2026 15. 11. 2026	ŘO	EK

⁵⁸ Ve výjimečných případech je možné termín posunout na 1. 3. 2025 (blíže viz kapitola 11.4).